

bit. Mulțumită lui s'a putut reconstitui toată povestea. Tigrul se repezise asupra automobilului în timpul când trecea prin apă și dacă cei doi călători au scăpat cu viață, dătoresc aceasta numai întâmplării că liara a rămas uluită de viteza vertiginoasă cu care pornise vehiculul.

În momentul următor Trot leșinase și nu mai știe ce s'a întâmplat.

Dar din ziua aceea înainte, servitorul devenise de o timiditate cu totul copilărească și nu mai voia să părăsească de loc străzile orașului. Mai curând s'ar fi lăsat să-l tace cine-va în bucăți, de cât să se mai urce în vre-un automobil!

Cât despre curagioasa miss Marjoria, trebuie să mărturisim că în urma acestei aventuri—devenise și dânsa mai prudentă.

I. Zevor.

O ESCURSIUNE LA SIBIU

Plecăm pe la ora 9 dim. din Călimănești, prin gara Jiblea, spre Sibiu. Drumul acesta este unul dintre cele mai frumoase prin nouitatea sa. Deoparte, munții aproape aplecați—în cât ție chiar frică să nu se prăbușească,—iar de altă parte, valurile spumegânde ale Oltului. Prin unele locuri nu s'a putut face drum drept, pentru linia ferată și a fost nevoie să se taie muntele, făcându-se tuneluri,—cari de cari mai lungi. Zece minute după ce am plecat din gara Jiblea, zărim pe celălalt mal al Oltului, în jud. Vâlcea—linia ferată este în jud. Argeș—mănăstirea Cozia. Acuma, în timpul verii, elevele Azilului Elena Doamna, stau la mănăstire. De la fereastra vechiului turn, ele fac semne cu batistele, călătorilor din tren.

Ceva mai departe se află fostele băi Bivolari. Se mai zărește o mică colină acoperită cu crengi. Apoi ne oprim la stația Turnu, unde se află și mănăstirea Turnu; dar despre această mănăstire voi vorbi la întoarcere. După câte-va stații și tuneluri, ajungem la stația Lotru, de care depinde com. Brezoi, renumită prin aerul ei curat. Alte tuneluri, alte cotituri, de ție se pare că la fie-care moment vei fi aruncat cu totul în apa Oltului. Admirăm cunoscuta și pitoreasca cotitură a Oltului Cărligele. De aci în colo, drumul se mai lărgeste până când ajungem, pe la prânz, la Căineni, unde este vama. Înainte de a ajunge în stația Căineni, începe să plouă. Ne părea rău de stricarea timpului care ar fi pricinuit și amânarea excursiunii. Dar când am ajuns la Căineni, ploaia încetase și soarele strălucea din nou, vesel și mare.

Stomacurile ne amenințau,—căci era vremea prânzului. La Căineni stăm două ceasuri, în care timp avem vreme să mâncăm și să ne vizăm pașapoartele. Aci munții au mai scăzut, valea s'a mai lăr-

git și Oltul nu se mai zărește. Plecăm. După vre-o jum. de ceas ajungem la adevărata frontieră—*Turnul Roșu*. Aci se văd ruinele unui vechi turn, iar Oltul se arată din nou. Vânătorul român prezintă arma la trecerea trenului iar soldatul ungur, cu pălăria lui cu pene lungi, se uita chiorăș. De aci am intrat în țara ungurească. Soldați unguri și țărani transilvăneni se urcă în tren pe la stațiile al căror nume are de cel puțin 3 ori, litera *K*. După cât-va timp, ajungem la stația Vêrestorony, unde se face revizia pașapoartelor și bagajelor.

De bagaj n'am grije. Am venit cu geamantanul gol—că să mă întorc cu el plin. Toată grija mi-era la biletul de liberă trecere, care nu era al meu. Dar trecui. Gările ungurești sunt foarte tăcute și pustii. Numai românii, veseli și gălăgioși,—de cari este plin trenul,—aduc oare-care mișcare și bucurie. Plecăm din nou. Trenul merge grozav de încet. Voi să întreb pe un funcționar al trenului de cauză încetinelii, dar el ridică din umeri: „Nem tudon“! După 3 ceasuri de plictiseală, ajungem în gara Sibiu, sau mai bine zis Naghi-Szeben.

În gară observăm că trebuie să ne dăm ceasornicele cu un ceas înapoi. Aici este o mișcare foarte vie. Cu multă caznă, eșim afară. Ne numărăm să vedem dacă suntem toți, dacă avem toate bagajele. Din fericire, eram toți: 4 inși și 3 geamantane. Acum, la drum.

De la gară pleacă o linie de tramvai electric care străbate tot orașul; drumul acesta costă numai 10 helleri.

Luăm cu toții o trăsură, iar unul, ce mai fusese pe aci, comandă: „La hotel Römischer Kaiser“! Bine înțeles că vorbim românește de oare-ce aci toată lumea știe cele 3 limbi: română, ungară și germană. Mergem pe străzi frumoase, cu case înalte și prăvălii încărcate cu marfă. După ce trecem pe câte-va străzi, unde, între altele, vedem și catedrala română, ajungem la hotel. Aci avem însă un neajuns. Toate camerele sunt ocupate; iar mulți români, cari veniseră înaintea noastră, pleacă și ei în altă parte. Din fericire, pe partea cealaltă a străzii, este un alt hotel, mai modest. — În sfârșit, cu chiul, cu vai, ne instalăm în două camere, la acest hotel. După ce ne depunem bagajele, plecăm din nou. La o cofetărie de alături luăm câte-va răcoritoare, apoi, cu tramvaiul care trece pe stradă, mergem spre grădina publică a orașului. Din locul unde se oprește tramvaiul până la grădină, e cale de 2 minute. Aci vedem casa comandantului militar și încă o casă—foarte frumoasă. Grădina este simplă, dar totuși draguță. Mai în spre fund se află o berărie unde facem un mic popas. Fiind ceasul 6 ne grăbim spre oraș. Acum mișcarea e mai mare. Ne ducem să mâncăm la un restaurant unde este foarte multă lume. Pretutindeni veselie zgomotoasă. Limba românească se aude în toate părțile.

Chelnerul ni se adresează în ungurește, dar fiindcă noi îl întrebăm românește trebuie să răspundă și el tot așa. Aci am făcut cunoștință cu renumitele „șnițel-uri“, cari sunt într-adevăr vrednice de laudă.

După masă plecăm din nou la cofetăria lui Frantz. Curând se face ceasul 10. Ne ducem la culcare.

A doua zi la 5, suntem în picioare; de și e vară, la ora asta este chiar frig. Un „melange“ la Frantz,—ne mai întârește. Apoi pornim la gară, cu tramvaiul. Scoatem bilete pentru Ocna-Sibiului. Mergem în clasa III-a, ca toată lumea de aci. Un bilet pentru dus și întors, costă 40 helleri. După un ceas ajungem la „Ocna-Sighiului“. Aci întâlnim un cunoscut, care stă toată vara la Sibiu și vine zilnic aci, să facă băi. În dosul gării, e o câmpie mare. În mijloc, este un drum înclinat, pe care se scoboară sute de persoane, venite cu trenul să-și facă baie. Luăm și noi loc în acest cortegi și ne scoborâm spre stabilimentul de băi.

În vale este un sâtișor, niște clădiri foarte mari, cu grădini și mai mari,—formează băile. În uijloc este un lac, în aer liber, unde se poate face baie cu 50 bani; lacul este foarte mare și cu apă sărată—ca toată apa de aci.

În fața lacului este un pavilion unde-i instalată o cofetărie. Noi mergem spre băile din clădire. Cu o coroană facem baie în diferite bazine, mai calde sau mai reci, facem dușuri, cu cele mai curioase aparate de duș și după ce ne odihnim pe o canapea, isprăvim baia—aceasta complicată. Vre-o jumătate de ceas ne răpește vizitarea parcului, hotelului și restaurantului, instalate toate lângă băi. N'avem timpul să vizităm și lacul Tekel din apropiere, care este așa de sărat că poți umbla în el — „câlcând apa“—cum se zice.

E orele 11. De abea apucăm trenul și iată-ne la prânz așezați la una din mesele restaurantului la care am prânzit și ieri. După masă, vizitarea prăvăliilor de tot soiul, de unde luăm diferite obiecte folositoare și estive.

Seara, sfârșită de oboseală, ne culcăm de vreme. Dimineața, Ocna Sibiului ne atrage. Ne ducem din nou și vedem și lacul Tekel.

După masă plecăm spre satul românesc *Săliște*, unde ajungem la 3.

În gară tocim o trăsură ca să ne plimbe prin Săliște. Satul acesta pare că nu este un sat, ci un oraș; are străzi pavate și case mari și frumoase; un bogătaş român, Comșa, are aci o casă care poate sta alături cu cea mai frumoasă casă din Sibiu.

Este chiar o fabrică, destul de mare, de unt. Pretutindeni vezi copii—cari de cari mai frumoși. De altfel, țărani—și mai ales țărâna—din Săliște sunt renumiți pentru frumusețea lor. Pe un drum splendid mergem spre o frumoasă

pădure de brazi, unde este multă lume din Sibiu, venită să respire aer curat. În Săliște mai la toate casele se văd pe porți sau pe ziduri, icoane zugrăvite. Pe la cinci și jumătate plecăm. Regretăm că n'am putut veni într-o Duminică spre a vedea hora — atât de frumoasă în-ât vine multă lume din Sibiu, anume pentru aceasta.

Seara mergem la un concert militar.

A patra zi dimineața, mergem să vedem strada vilelor. E ceva frumos și original.

Pe toată strada sunt clădite vile drăguțe, în toate stilurile. Strada aceasta a fost împărțită de primărie în loturi patrulete, cari au fost apoi vândute amatorilor cu condiția de a clădi vile pe aceste locuri.

Ba la colțuri vezi câte 4 vile clădite în același stil. În această zi mai vedem școala românească, vechea catedrală românească și vorbim cu mai mulți fruntași români din Sibiu.

Sibiul—de și nu are de cât vre-o 30—40.000 locuitori, este totuși pe o scară destul de înaintată, în comparație cu un oraș de mărimea lui din România. Majoritatea locuitorilor se compune din români. Români au instituții însemnate: un seminar, o școală superioară pentru fete, etc. Aci este reședința mitropolitului român din Ungaria; aici se adună sinodul arhiepiscopiei transilvănene și congresul bisericii ortodoxe române. În satul Rășinari, din apropiere de Sibiu, se află mormântul marelui patriot român și fost mitropolit—Andrei Șaguna, al cărui centenar s'a serbat nu de mult.

După o ședere de patru zile în Sibiu, plecăm cu mare regret în a cincea zi de dimineață.

Iarăși tăcutele gări ungurești, iarăși vama,—până ajungem în sfârșit la Căineni. Aci e aci. Suntem încărați cu lucruri oprite de vamă. Dar vameșii români, binevoitori din fire, abia desfac curelele geamantanelor. Plecăm. În tren, un mic accident: dintr-o sticlă cu licheur, cumpărată la Sibiu și așezată deasupra capului meu, începe... să curgă. Era să fac o baie de licheur și să rămân plin de lipiciu (căci licheurul e foarte lipicios). Am scăpat ca prin minune de această baie—puțin plăcută. De neaz, am golit cu toții restul sticlei, însă nu pe haine, ci... în altă parte. După cât-va timp ajungem la gara Lotru, unde ne coborâm.

Fiind ora prânzului, plecăm din gara Lotru spre Brezoi. Aci se află două mari fabrici de cherestea: „Lotrul” și „Oltul”.

Brazii, după ce sunt curățați de crengi și coajă, sunt aduși de către Lotru tocmai din Mălaia, Voineasa, etc., până la aceste fabrici. Luăm masa într'un birt din fața Lotrului. După ce ne odihnim

vre-o două ceasuri, căutam o trăsură care să ne ducă la Călimănești. După multă căutare, găsim una. Pe la orele două plecăm. Acum călătorim pe cealaltă parte a Oltului, având deasupra capului alt rând de munți. Drumul acesta, destul de îngust, a fost făcut prin aruncarea în aer, cu dinamită, a unei părți din pozele munților. După două ceasuri de drum, pe o cale nespuse de frumoasă, ajungem în dreptul stației Turnu. Ne dăm jos din trăsură și, pe un pod plutitor, trecem dincolo.

De la stație, ne ducem pe jos spre mănăstirea Turnu. Aci este o biserică veche și ruinată și una nouă, clădită de curând—foarte frumoasă. Vizităm sala de mâncare și biserica nouă care este așezată deasupra acestei săli; biserica veche este închisă. Multe chilii ale călugărilor sunt săpate în stâncă. Aci șade o parte din timpul verei, episcopul Gherasim și Mitropolitul Primat. Călugărul

care ne conduce ne spune să mergem la Stănișoara, peste munte,—dar n'avem timp. Ne luăm ziua bună—plecăm și pe același drum, ne întoarcem la hălia Turnu.

După un sfert de ceas, ajungem în dreptul Mesei lui Traian, o stâncă ce se scaldă în Olt, unde, se zice că a mâncat Traian când a venit în Dacia. Aci este o cruce de piatră, cu o inscripție. Peste o jum. de ceas, ajungem la mănăstirea Cozia. O vizităm. Mănăstirea este foarte spațioasă și stînții zugrăviți pe pereți, sunt sgârșiați de sulitele Turcilor. În tindă vedem mormântul lui Mircea cel Bătrân. În timpul verei se face în mănăstire, în fie-care sărbătoare, slujbă; vine multă lume din împrejurimi.

În sfârșit—hotărându-ne cu greu, plăcăm, și după puțin timp suntem la Călimănești.

O INGENIOZITATE

Kabylii din Maroc, pe timpul războiului cu Spania, au născocit un ingenios și infailibil mijloc de-a afla poziția și chiar numărul dușmanului.

Ei au îmbrăcat niște câini — special dresați, cu pânze albe și le-au împodobit creștetul capului cu un soi de pânză—tot albă,—în formă de turban.

Această avant-gardă, compusă nu-

luat drept niște kabyli cari se țărăse spre a le spiona poziția, și au tras din mai multe părți—de-odată, trădând astfel celor doi adevărați kabyli—cari stăteau la o distanță de câte-va sute de metri, întreaga lor poziție strategică și până la un punct—numărul lor...

Câinii—de sigur, plătesc cu viața câștigul enorm al ingenioșilor inovatori. După cum s'a constatat și se poate oare-cum vedea chiar din a-

Cei doi celerori

mai din două pseudo-tiraliori, a pricinuit dezastrul cel mare al spaniolilor. Ei au fost trimiși în direcția muntoasă, unde se bănuia că sult așezați dușmanii și urmăriti de doi călăreți. La o distanță numai de 20 metri, trupele spaniole văzând acești câini, din ascunzătoarea lor, i-au

ceastă ilustrație, acești câini, — văzuți dintr-o ascunzătoare depărtată cu 10—20 m., numai la cap, îi dau impresia clară a două kabyli iscoditori.

Ingenioasa idee a fost concepută de un sergent algerian.

PRINTRE ESCHIMOȘI

— Urmare —

La un semnal dat, — de cel acoperit cu pielea de focă — fie care din actorii acestei scene, se aruncă cu burta la pământ și cu capul în dreptul focului, rămase nemișcați ca și cum moartea i-ar fi lovit fără veste.

Acel cu pielea, — care părea a fi șeful — se agăță atunci, de unul din stâlpii de lemn ai caprei și cu ușurința unei maimuțe, se duse în patru labe în lungul prăjinei orizontale. Flăcările focului scăzând, fumul se mai potoli puțin și putui vedea fantasticul personaj desfășurându-se cu răbdare obiectul pus, sau mai bine zis — obiectul legat cu sfori de frigarea cea mare și aducându-l cu anevoință lângă jărat.

Atunci văzui despre ce era vorba: obiectul fără formă și puțin aplecat pe el însuși — pe care șeful îl aducea în brațe — era un maț lung, înegrit, ce părea a fi un cârnat enorm — băgat într-o frigare uriașă, fu pus în picioare și putui constata cu spaimă că era un leș gol de tot, înegrit de fum, ale cărui brațe și picioare înțepenite nu voiau să se supue demonului ce căuta a le face să ia poze frumoase.

Cei culcați se ridicară de odată ca împinși de un resort; mâinile lor se apucară și o horă drăcească în jurul șefului, al cadavrului afumat și a frigerei.

Am crezut că mi înghiață măduva în oase de grozăvenia acestui spectacol. În cele din urmă mânia mă scoase din spaima ce mă apucase, pusei binișor arma în umăr și ochii pe șeful acestor hidoși canibali.

Când voii să apăs trăgaciul însă, simții că arma îmi zboară din mână. Douăzeci de mâini mă apucară; mă strângeau de gât, de mâini, de picioare. Fui transportat ca un pai la picioarele celui ce, cu toată distanța, îl recunoscui ca șef al acestor diavoli.

Eram atât de tare strâns de forțe de nebiruit, în cât ideea de a opune vre-o împotrivire nu mi-a venit de loc.

Ce-mi folosise că scăpasem de dinții crudului Dick, când trebuia să pier mișelește, fript ca o pulpă de gazelă, de o bandă urâcioasă de mâncători de oameni?

Sdravăn legat și bine ținut, nu mă puteam împotrivi călăilor cu puterea fizică; dar mă hotărâi ca cel puțin să le opun bărbăție și curaj și să le arăt că un european știe să moară tot cu atâta răbdare ca și un sălbatic.

Deschisei ochii și mi privii inamicii în față; văzui cu încredință că toți acei cari jucău și se învârtău împrejurul focului — ca și cei cari m'au prins și dezarmat — aveau fețele acoperite cu măști înfiorătoare. De talie nepotrivită cu restul corpului, văzui prin găurile rotunde, grosolan tăietate la partea superioară a

acestor informe începuturi de cioplitură în lemn, ochi strălucitori ce mă priveau.

Costumul acestor oameni, făcut întreg din piei de focă sau de lei de mare, cismele lor blănite și lungi până la solduri, haina lor lungă și strânsă la mijloc cu cordon, îmi reaminti — fără să mă înșel — veșmintele ce purta câte odată excelentul meu prieten Byk. Bănuii deci că am înaintea mea un trib de eschimoși.

Dar atunci toate noțiunile mele de antropologie s'au dus în văzduh. Ce, eschimoși antropofagi! Dumnezeu, se poate aceasta? Compatrioții lui Byk, oamenii aceștia atât de buni, atât de blânzi, atât de primitivi, pot — schimbând regiunea — să fie așa de cruzi și barbari?

Ajunsei să deduc în mod logic că m'am înșelat și că acei pe cari îi aveam în față au putut să ia de la amicii mei Innuți costumul și armele lor; dar pricepeam cu siguranță fac parte din vre-un trib feroce de indieni din Munții Stâncoși, că prădaseră vre-o pașnică familie de pescari cinstiți și s'au îmbrăcat cu hainele victimelor lor.

Ast-fel mă gândeam când, vre-o câteva cuvinte spuse de omul îmbrăcat cu pielea sângerândă, mă făcu să viu la realitate. Cunoșteam prea bine limba lui Byk spre a mai sta la îndoială.

— Fraților, zise el, legați solid pe acest străin (*Kablunec*). Aducându-l aci îngerul său păzitor (*Tornak*), l'a dăruit lui *Tupilak* — spiritul răului. El a văzut ruga *Angakok*-ului vostru (preot vrăjitor) către *Tornusak*, Dumnezeul pescarilor. — Trebuie să moară!

III

Neputându-mi stăpâni groaza, strigai cu furie în limba eschimosă:

— Oameni crânceni, tigri cu față omenească, puteți să mă omorâți, să mă supuneți la chinurile cele mai îndrăcite, voi rîde de voi și nu voi scoate alt strigăt de cât acela al desgustului și al mâniei.

Șeful oamenilor mascați se întoarse către tovarășii săi.

— Străinul vorbește limba noastră; nimic în lume nu poate să ne garanteze că va păstra taină asupra faptelor noastre; vedeți bine că trebuie să moară.

— Misterele Tornasuk-ului sunt de necălcăt. Legați pe acest om mai strâns și aruncați-l într-un colț; în urmă ne vom ocupa de felul morței ce o merită.

Cinci oameni se apropiară de mine, îmi aduseră mâinile la spate și mă legară cu o curea solidă, făcute din mațe de focă; picioarele mi de asemenea, suferiră aceiași operație. La urmă, cu o

frînghie lungă, ce o încolăciră în jurul meu, mă legară de un stâlp de piatră, așezat la o mică distanță de focul în jurul căruia se făcea cea mai fioroasă operație — la care asistam.

Sălbaticii, fără a se mai gândi la mine, se duseră să și ia locurile împrejurul focului, iar șeful, ridicând cadavrul înegrit de fum, începu vrăjile, — ale căror intonații ciudate mă treziră din somn.

Văzui atunci că corpul nenorocitei victime avea pântecile desfăcut și că eschimoșii îl golise, așa cum se face cu pui înainte de a i pune în frigare.

Urul din ajutoarele omului cu pielea de focă, aduse un maldăr de mușchi uscat, foarte subțire și foarte cu îngrijire cules; l'a luat în mână și cu multă băgare de seamă l'a așezat în cadavru prin gaura din burtă.

Tot timpul cât a ținut această stranie ceremonie ceilalți oameni mascați, atât cei în picioare, cât și cei ce se așezau pe vine, răspundeau — toți odată — la descântecile șefului lor printr'un fel de sunete, cari n'aduceau cu nici o limbă cunoscută de omenire; de alt-fel putui repede să mă conving că ei nu pronunțau nici un cuvânt din limba lor.

Când cadavrul fu bine umplut cu mușchi, șeful luă un ac de os de pește, — cu care se servesc femeile înuite la cusutul hainelor de focă, ca căptușală la bărci; îi petrecu prin ureche un fir, făcut din mațe de leu de mare, — asemănătoare sforilor cismărești, — și cusu partea pântecului și stomacului pe care l'a umplut cu mușchi.

Toți tovarășii lui se depărtară în fugă, dispărând în adâncimile peșterii, pe când șeful arunca pe foc vreascuri de lemn rășinos și bucăți de grăsime de balenă, atârându-l într-o clipă.

Numai decât văzui venind — tot în fuga mare — oameni mascați. Unul din ei aducea o căldare, a cărei formă mă făcea să cred că era lucrată în Europa; un altul, diferite lucruri între cari, nu mi fu greu să observ o mască de lemn, ea aceea ce astupa fața acestor demoni, și haine blănite.

Cadavrul fu îmbrăcat cu aceste haine, cari mi păreau cu atât mai alese, cu cât erau de o bogăție necunoscută prin aceste meleaguri.

Haina era pe dinăuntru de piele de focă, iar pe de-asupra din blană fină de lutru marin.

Se știe cât e de scumpă pielea acestui animal, aproape dispărut, și care nu se mai vede de cât la muzeele științe naturale — împăiat. Cismele erau făcute din piele de lup arctic; pe capul cadavrului afumat era o pălărie țesută din fire de rădăcină de pin, cum am mai văzut la Kamamini când pleacă cu kayak-ul spre a se apăra de soare.

Accastă pălărie înfrumusețată cu un cozoroc de lemn, cu figuri de animale săpate cu cuțitul, era vopsită albastru cu diferite desenhuri.

La picioare îi legară niște lopețele, un fel de tălpișe pentru zăpadă.

Intr-o mână ținea un mic topor de piatră de o culoare verzue, iar în cealaltă, un arc de lemn tare cum poartă indienii canadieni.

La mijloc era încins cu un cordon frumos, lucrat din păr de porc ghimpos și încărcat cu desenuri, brodate din fire de vână de balenă; de această centură atârna un sac lucrat în acelaș fel și în care se găsea un soi de castanete, proprii eschimoșilor, numite *Kalmhail* — făcute din ciocuri de pinguini.

Corpul așa măndru îmbrăcat, fu rezemat de un stâlp al caprei, și fie-care sălbatic mascat, venea unul după altul de ingenunchia înaintea lui, depunând la picioarele sale, lancea, harponul, arcu cu săgeți, și alte lucruri al căror uzaj nu-l cunosc.

Șeful eschimoșilor luă atunci căldarea și o puse pe cărbunii aprinși; pe urmă luă dintr'un colț un pachet învelit într-o piele de leu de mare. — Tremuram de groază, când recunoscui că ceia-ce punea în ea, nu era alt-ceva decât măruntaele victimei — uscată la fum și adusă în stare de mumie.

Un fum gălbui, ce cădea din căldare, răspânda un miros acru-grețos și fie-care om își luă armele, lăncile, tot ce pusese la picioarele cadavrului — mîndu-le vîrfurile în acea diavolească vrajă.

Eram între groaza ce-mi insufla acești monștri și teama de osândă — hotărâtă contra mea, când la un semn al șefului, doi sălbatici se apropiară de mine, — fără a-și lua masca, — și mă apucară, unul de gât și altul de picioare, luându-mă pe umerii lor voinici, ca pe un trunchi de copac și mă scoaseră afară din acea blestemată pește-ă.

Tovarășii lor ne urmară, înaintând fără să șovăiască, cu o siguranță ce ar fi făcut cinste celui mai îndrăzneț alpinist; după un sfert de ceas abia, de o scoborâre atât de periculoasă, în lungul vîgăunilor stîncei drepte, care stăpînea apele spumoase ale fluviului, fui depus pe fundul unei mari bărci, numite „umyak“. Eschimoșii le întrebuințează numai pentru transportul femeilor, copiilor, și lucrurilor de campament.

Era o largă construcție în patru colțuri, scheletul făcut din oase de balenă, captușită cu piele de focă, și atât de bine cusută încât nu intra nici cea mai mică picătură de apă. Luat în totul, acest vas îmi reamintea acele bacuri de care se serveșc călătorii din Europa de a trece râurile de la un mal la altul.

Cu toate că eram strâns legat, putui să mă ridic puțin și am văzut cu o mare bucurie, că dușmanii îmi aduceau arma, cutia cu muniții și vînatul — fructul muncii mele, pe care le pusesem lângă mine în fundul peșterii, când mă culcasem.

Nu mai patru eschimoși se suiră în barcă. Văzu pe tovarășii lor depărtan-

du-se, luându-și fie-care kayak-ul său și plecând ca nălucele; cât despre noi, mulțumită silințelor celor patru sdraveni vâslași, armați cu câte o dublă lopată, fuserăm și noi luați de curentul care mergea cu o repeziciune amețitoare.

Această călătorie în cursul apei (înu cam vre-o două ceasuri, apoi ne oprirăm la mal.

O mare mulțime ne aștepta la margine — bărbați, femei și copii; toți aveau fața descoperită, numai cei patru vâslași cari mă păzeau își păstrară măștile urâte, dându-le înfățișarea aceia așa de îngrozitoare.

Mă luară, tot ca și la plecare, mă debarcară și mă duseră peste un vîrtop pietros ce era lângă un munte golaș și răpos.

Grămada de curioși ce venise la primirea noastră, ne urma în tăcere, însoțită de un mare număr de câini polari, al căror bot ascuțit îmi aducea aminte de cel al urșilor, purtând cu mândrie deasa lor blană și cu coada moțată ridicată în sus — clatinând-o ca pe o trompetă.

Nu-mi făceam nici o iluzie asupra soartei ce-mi era orânduită și totuși pîndeam cu coada ochiului carabina și munițiile ce un gardian le ducea într'un mod stîngaci, pe umăr.

Dacă în elipa când aș să mă deslege, — mă gîndeam cu acea dărjă nădejde care nu părăsește pe om chiar în împrejurările cele mai grele, — și ajung să pun mîna pe armă, voi muri fără îndoială, sub numărul lor, dar cel puțin îmi voi vinde scump viața.

Sosirăm într'un fel de vâlcea, presărată cu stînci colțuroase, oprindu-ne în mijlocul unui loc neted, avînd forma unui cîrc, unde era bătut în pămînt, un bulamac gros. Aci e locul de execuție, — imi zisei.

Călați mă trîntiră la picioarele acestui stâlp, în urmă mă ridicară în picioare și mă legară de el cu strășnicie, ca nu cumva să-mi vie pofta să fug.

Toată nădejdea sbură dintr-o dată.

Nu-mi rămînea de cît să mor. Știam despre stîlpul de chinuri, obișnuit la indienii de pe lângă marile lacuri, dar n'am crezut nici odată că e în uz la eschimoși.

Văzuți apropiindu-se de mine un om, ce se vedea că e șeful, și mi-se păru a fi chiar acel angakok, care — cu câteva ceasuri mai înainte, conducea acea scărboasă ceremonie, când steaua mea rea m'a făcut martor.

— În țările depărtate de unde viu, — zisei eu. — este obiceiul de a lăsa pe condamnatul la moarte, să mînană înaintea de a suferi chinurile.

«Am auzit tot-d'ăuna spunându-se, că înușiți sunt oameni blânzi și primitivi. M'ar opri ei oare — ca, înainte de a muri, să-mi satisfac pofta de mîncare care mă nimicește?»

(Va urma).

UN SAT DE FEMEI

Despre un adevărat raț al femeilor cari au drepturi și locuiesc într'un sat mic, la sud de Pembrokeșhire, în Westfalia, I. Williams Thomas, face o descriere frumoasă:

Satul e așezat între niște păduri mari, pe coasta mării, unde vin mulți poezii și scriitori englezi, vara, pentru a se odihni.

Satul acesta e stăpînit de femei; în timp de veacuri ele au arătat putere și au împins pe bărbat din ce în ce mai înapoi.

De mai multe generații, femeile câștigă pentru traiul familiei; în fiecare dimineață, cu primele raze ale soarelui femeia se duce la lucru; bărbatul însă stă acasă, spală hainele, curăță vitele și îndeplinește rolul unei servitoare.

Femeia ca hrănitoarea familiei, este stăpîna și pe bani; ea alege și cumpără hainele toate — chiar și pentru bărbatul ei.

De mai multe generații, femeia face lucrări bărbătești, și este din tinerețe chiar — crescută pentru aceasta. Nici o furtună n'o poate învinge; ea este întărită și puternică, ea vîslește ca un marinar, ea conduce barca întocmai ca un bun pescar, și chiar pe furtună, ea știe să-și ducă barca cu un sânge rece care ar putea să facă onoare unui bărbat.

Lucrarea grădinitelor este lăsată în seama bărbatului. Aci el sapă și seamănă legumele de cari are trebuință familia. Căci pentru aceste lucruri «capul familiei» n'are timp. Câmpul ei de lucru e marea, unde zilnic își aruncă plasa. Uscatul e domeniul ei numai când prefăce munca în bani.

În costumul ei pitoresc, — o haină roșie o pălărie mare de păslă și un șal roșu, ea trece prin străzi și își vinde peștii și stridiile pentru a eși a doua zi iarăși, după căutarea mării. Numai un drept au lăsat bărbatilor aceste vrednice femei, așa cum a fost, ș'anume: sfatul satului. Dinsele n'au nici timp nici plăcere pentru treaba aceasta și o lasă deci pe seama lor; ele nu voesc să facă politică. În adevăr, când un bărbat reușește să ocupe o funcțiune onorifică în comunitatea lor, ele se mîndresc. Tradițiunile vechi sunt păstrate. Nici oda'tă nu se dansează în sat, căci aceasta ar fi păcat, și nimeni n'ar cuteza să facă o petrecere populară. Jocul este strict oprit, nici romane nu se citesc, căci asemenea lucruri conduc la fără de legi. Biblia și o gazetă bisericească sunt singurele lecturi din satul lor. Nimeni n'ar îndrăzni să vorbească în timpul mîncării. De Sîmbătă seara toate

tipăriturile (Biblia și gazeta) sunt ascunse: abia Lumii pot fi citite și atinse. Nu există nici o cărciumă. Toți locuitorii, bărbați și femei nu cunosc gustul alcoolului. Numai o singură excepție se face: Când o tânără fată se căsătorește, mama-soacră face bere, pe care o bea în cantități foarte mici, nuntașii.

Trad. de W. Raval.

THIMGAD

E un orașel din Africa de Nord, în care parte a dăinuit — timp de mai multe veacuri, o colonie numeroasă de romani, pe la anul 86, înainte de era creștină.

Urmele acestei colonii de romani, sunt și azi, foarte evidente.

Spre a da o idee limpede despre aceste rămășițe ale vieții glorioșilor noștri străbuni—statornicii peste marea Mediterană, acum două milenii

și ceva, dăm — împreună cu aceste rânduri și patru vederi ale unor resturi de adevărate monumente arhitectonice, create de geniul latin, în acest orașel de două ori și ceva milenar.

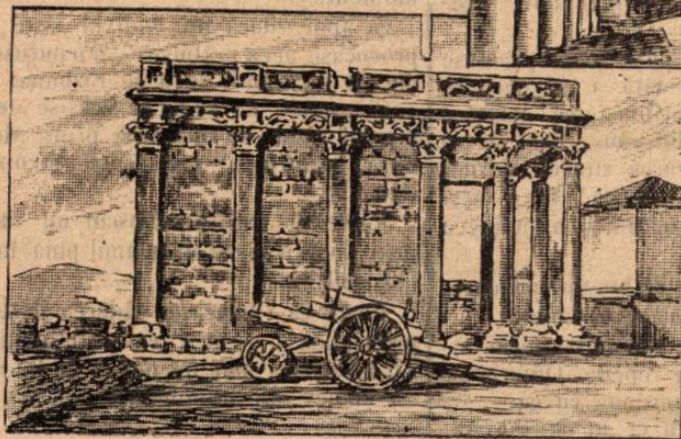
Întâia ilustrație reprezintă „Poarta Caracalia” — după cum au botezat-o nubienii vechi, — prin care se intra și se intra și azi, în Thimgad.

Cea următoare — rămășițele templului înălțat zeiței «Minerva» — foarte

artistic ornamentat, — care dovedește că vechii și glorioșii noștri străbuni, divinizați în această zeiță, înțelepciunea, căreia — azi mai cu seamă, i se închină majoritatea popoarelor — și cu voe și fără.

A treia ilustrație ne arată ex-strălucitul Arc de triumf, înălțat întru slăvirea marelui împărat Ulpia Traian. După cum se vede, partea cea mai de căpetenie poate — a rămas aproape intactă. Vederea aceasta ne poate da puțină să creăm imaginea întreagă a acestui monument artistic, așa după cum a fost el intruchipat de geniul latin al acelei vremi.

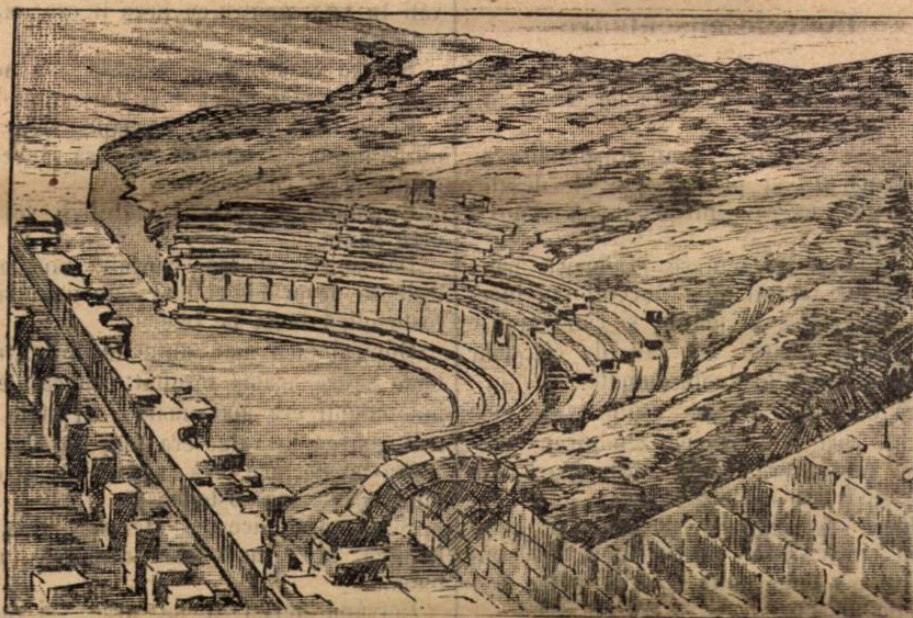
Ilustrația ultimă reprezintă una dintre cele mai vorbitoare zidiri rămase din acel timp de sfântă memorie: e teatrul, marele teatru din Thimgad, în care or fi privit și aplaudat mulți romani, desfășurarea a cine știe câte lupte înălțătoare, jocuri clasice, tragedii, etc. Acest teatru, construit în cel mai potrivit punct al orașului, e azi în ruină.

Templul Minervei

Arcul lui Traian

Ruinele marelui teatru.

Acum ar mai fi de spus cine stăpânește aceste comori de artă, aceste rămășițe glorioase — sfinte pentru rasa noastră, — și cum le privește acest stăpân actual.

E necesar să se știe, — dar fiind nespuse de dureros a face o descriere amănunțită a netrebniciilor și a urei acelor adevărați sălbateci, cari stăpânesc azi acele locuri — sunt tutela unui stat civilizat, și cari au făcut din aceste glorioase urme ale mărirei poporului roman case de locuit, în cari domnește cea mai perfectă murdărie și nesimțire.

Intindem deci — cu puțină amărăciune — vâlul nepăsării peste aceste amănunte dureroase, și rămânem cu mulțumirea nespuse pe care ne-o pricinuește ideea că am fost, suntem și vom fi — un neam glorios și plin de geniu.

— r —

VAMPIRUL

— Urmare —

Apoi norii își desfășură băcrile și trombele de apă se abătură dealungul stâncilor, rostogolindu-se din înălțimi în torente mari; după tăcerea de mai înainte urmă acum o zăpăceală generală. S'ar fi zis că erau acolo două armate dușmane într-o luptă inversunată, auziai parcă strigătele luptătorilor, zăngănitul armelor, vaele răniților, galopul cailor și deasupra tuturor dominând totul, urletele gigantice ale gurilor abisului.

Pe alocuri și din când în când ceața se rărea, gonită de furtună. Atunci de abia puteai măsura toată oroarea întinderii și nistrului; torente de apă se repezeau la vale ca niște armăsari albi scăpați dintr-o lungă captivitate; și stâncele prăbușindu-se în avalanșe infernale păreau niște monștri negri. Apoi deodată norii își întindeau iarăși vâlul și totul dispărea în întuneric. Dar tumultul acesta de iufern în loc să-l oprească pe Herman îi mări și mai mult curajul; era imbrăncit de o îndrăzneală nebună.

Nimica nu putea să-l mai oprească în cale; nici amenințarea fulgerilor care izbuneau aproape de sub picioarele sale, nici prăbușirea stâncilor în avalanșe repezi, distrugătoare, nici potopul ne mai sfârșit al ploiei, nici amenințarea nopții apropiate, nici virfurile gigantice ale stâncilor, nici nesiguranța necunoscutului care părea cu atâtă mai departe cu cât se apropia mai mult de el.

Scopul său era să ajungă de cealaltă parte a munților, la abisul Cerohima.

Și avea să meargă înainte.

Când inopț, căpitanul Herman urcase teribilele defileuri și se cobora acum pe cea laltă coastă a muntelui.

Lăsase în urmă ceața deasă și furtuna care clocotea mereu sus pe vârful munților. Cerul era din nou senin; primele stele începuseră să liărească.

La ultimele raze ale amurgului Herman putuse să deslușească regiunea spre care se îndrepta.

Era un fel de abis al cărui fund se pierdea în întuneric. Nimic nu se mișca acolo, nimic nu era destul de deosebit pentru ca să-l atragă atenția. Era un haos de pietre negre, un haos nesfârșit, spăimântător, un haos care te atrăgea totuși pentru că prezenta beția vertigului.

Herman zdrobit de lupta teribilă pe care o dusesse cu elementele furioase ale naturii, slăbit din pricina rănilor care se redeschiseseră în timpul drumului, se opri.

Numai încăpea nici o indoială pentru dînsul, — acesta era abisul Cerohima.

Acolo era locuința stăpânului vampi-

rilor, locul de retragere în care monstrul rățăcitor trăia cea mai mare parte a vieții sale, înfiorând tăcerea nopții cu urletele-i infernale.

Căpitanul numai îndrăzne să nega, acum existența fantomei.

Abisul pe care l-avea înaintea ochilor, trîgătul grozav care se ridicase așa de aproape de dînsul, pașii misterioși pe cari i-auzise, — toate acestea dovedeau că există în locul acela ceva neexplicabil, că trăia acolo o ființă de temut.

Dar nu era destul să-i bănuiască prezența și să-i examineze locuința.

Trebuia să-l descopere, să-l atace și să-l învingă în fundul culeșului său.

Dar abisul era înconjurat de niște stânci drepte care păreau imposibile de trecut. Poate să fi existat vre un drum mai puțin anevoios care conducea până acolo, dar întunericul nopții nu-i îngăduia să-l vadă.

Căpitanul sprijinit pe o stâncă, rămase pe gânduri. De o dată i se păru că stâncă pe care se sprijinea se mișcase sub greutatea corpului său. Voi să se ție de ea, dar mișcarea stîncei deveni mai pronunțată. S'ar fi zis că o forță misterioasă ridicase piatra și o împingea înainte.

Herman voi să se ție bine pe picioare, dar n'au destulă putere și lunecă.

Stâncă de care se sprijinise porni încet la vale pe panta repede. Ofițerul se simți dus la vale împreună cu ea.

Căderea deveni din ce în ce mai repede și Herman se rostogoli spre fundul abisului Cerohima.

CAP. XIV.

Pietrele mișcătoare

Era un crater vast, al cărui fund putea să aibă o suprafață de vre-o trei sute de picioare.

Stânci gigantice erau răspândite în toate părțile, și printre ele se deschideau guri negre, — intrări de caverne și abisuri.

Căpitanul Herman se prăbușise până în fundul acestui abis încetul cu încetul, din piatră în piatră, și când ajunse jos, nu-și făcuse alt rău de cât doar câte-va zgârieturi neînsemnate.

Și dacă n'ar fi fost rănilor sale cele vechi, cari, din pricina zguduirei suferite, începuseră acum să-l doară din nou, nici nu s'ar fi sinchisit.

Luna se ridicase pe cer, și aerul fiind rărit prin acele locuri, se putea vedea bine, pînă la o distanță destul de mare.

Ofițerul se folosi de acest prilej pentru a-și putea da seamă bine de situația sa. După ce își examină cu îngrijire ră-

nile și le pansă pe cele mai grave, privi în jurul său.

Locul în care se afla, nu era nici de cum craterul unui vulcan, după cum bănuise la început, ci mai curând părea a fi albia unui lac secat, ale cărui ape se retrăseseră în urma vre-unui cataclism.

Pereții formați o pantă lină, și acum își explică ofițerul de ce nu suferise tocmai așa de mult în căderea sa.

După ce examină bine locurile, Herman se întrebă care putea să fie pricina căderii sale.

Și cu cât se gândea mai mult, cu cât căuta să adâncească mai mult punctul acesta, cu atâtă și mirarea îi devenea mai mare.

Nu mai încăpea nici o indoială că, în momentul căderii sale, o forță misterioasă pusese în mișcare și rostogolise stâncă de care se sprijinise.

Dar ce forță era aceasta?

Nu știa. Mai avusese destul timp pentru a privi îndărăt, și nimeni, nici o ființă omenească nu se afla acolo în acel moment.

Și apoi, dacă un individ oare care provocase acea prăbușire, n'o putuse face de cât în scopul de a se răzbuna.

Și atunci, de ce nu se folosise de momentul când se afla încă prins de cădere, pentru a veni să-și încoroneze opera?

Poate că acel necunoscut nu îndrăznise să-și urmeze dușmanul pînă în fundul abisului.

Poate că judecase căderea destul de primejdioasă pentru ca să-l ucidă, și astfel să nu mai fie nevoie de intervenția mâinii sale criminale?

Numai dacă nu cumva... — Un gând oribil îl cuprinsese de o dată.

Un gând oribil îl cuprinsese de o dată.

Și cu tot curajul său, sângele îi năvăli în față, pentru că prea îi era mare neliniștea.

Simțea că banuiala aceasta era adevărul: nu mai putea ieși din crater!

Și cu toate că era aproape sigur că nuse înșelase, ofițerul voi să încerce pentru a se convinge.

Se repezi disperat înainte, și voi să urce panta.

Dar sub greutatea corpului său, pietrele se desprindeau una câte una, și se rostogoliau încet la vale.

Ofițerul făcu mai multe încercări, dar toate avură același rezultat: cu cât elanul omului era mai mare, cu atâtă și rostogolirea la vale, era mai repede.

Ori-ce sfortare era zadarnică, și era inutil să se mai ostenească.

Și cu toate acestea Herman voia să învingă; lup'a cu o furie disperată, nebună.

Cercând mereu să se urce, și recăzând mereu, Herman semăna cu o fiară sălbatică închisă într-o puternică colivie, a cărei păreți de fier, măresc furia

fiarei când își vede toate încercările de fugă neputincioase.

În cele din urmă, Herman se prăbuși la pământ, istovit, dar nevoind să dispareze încă.

Ridicându-se, făcu ocolul sinistrei închisori, căutând pretutindeni o eșire, o pantă cu rolul mai stabil, o stâncă mai rezistentă de care să se poată prinde.

Dar pretutindeni era același zid de pietre mișcătoare, pe care nimica nu-l susținea, același pământ nestabil, care se desprindea îndată ce l atingeai cu piciorul.

După ore întregi de eforturi, după ce făcuse de douăzeci de ori înconjurul abisului, după ce înțelesese că ori-ce încercare este zadarnică, pentru că totul fusese încercat, căpitanul Herman se lăsă la pământ, zdrobit.

Acum suferea foarte mult din pricina numeroaselor sale răni. Și în același timp rațiunea îi spunea că nu trebuie să mai aibă speranță, că nu trebuia să mai aște nimica de cât doar ceasul morții.

Așa dar, toată lupta sa fusese zadarnică, toate eforturile sale nefolositoare. Se pierdea el însuși, pierzându-i și pe aceia cari-i erau așa de scumpi, și pe cari jurase să-i salveze.

Arrocha! În acele momente supreme, gândul său alerga spre frumoasa fată.

Se simțea emoționat cugetând că n-avea s-o mai revadă nici odată, că n-avea să se poată ține de făgăduiala ce-i făcuse.

Dar de o dată, pe când evoca în gândul său imaginea aceleia care-l impresionase așa de adânc, își aduse aminte că la plecarea Arrocha îi dăduse un porumbel, care—la nevoie, trebuia să servească de legătură între ei.

Din fericire, pasărea nu fusese de loc rănită. Poate că aceasta era salvarea; în ori ce caz trebuia să facă o încercare.

Ce fel trebuia să fie oare înștiințarea pe care avea s-o trimeată?

În afară de pericolul de a muri în fundul acelei prăpăstii, mai era amenințat și de alte mari primejdii,—despre asta nu mai încăpea nici o îndoială.

Și dănsul n'ar fi consimțit cu nici un preț să mai espue și pe altcineva acestor pericole.

Dar avea o datorie de împlinit. De moartea sa era legată și moartea altor persoane, cari i erau scumpe.

Trebuia ca porumbelul să se întoarcă la locuința Arrochei, pentru a o înștiința de primejdia ce o amenința.

Trebuia să ceară ajutor de unde-va pentru a o salva pe aceea pe care o iubia așa de mult, și se revolta la gândul că era neputincios s-o ajute.

Îndată ce luase hotărârea de a o înștiința pe Arrocha, Herman se grăbi s-o pue în executare.

Privi cerul; era senin; stelele lăceau în toată splendoarea lor.

Ofițerul poseda la sine toate instru-

mente necesare pentru a putea determina cu exactitate locul în care se afla.

Calculă repede punctul longitudinei, inserise cifrele, dădu indicații asupra drumului pe care-l urmărea, asupra a tot ce văzuse.

Apoi, pe un alt bilețel scrise câte-va rânduri pentru Arrocha Holsarte.

Îndoi cu îngrijire hârtiile, le fixă bine sub aripele hulubașului albastru,—apoi, emoționat, înțelegând bine că acum se decidea soarta sa, dădu drumul pasării.

Porumbelul albastru își desfăcu aripele, și se ridică drept în sus.

În cuând dispăru în noaptea senină.

Căpitanul Herman rămase nemișcat, cu ochii fixați asupra acelui punct al imensității albastre, în care dispăruse hulubașul.

În jurul său, abisul sinistru tăcea.

O tăcere de moarte domnea peste tot în munte, ca și cum abisul ar fi trăit niște momente de reculegere, bucurându-se de agonă prăzei sale.

Luna scălda cu razele sale dulci, haosul pietrelor negre.

În fundul abisului năma, acolo unde se deschideau guri de abisuri, întunericul era de nepătruns.

Dar, într'un colț al craterului, de-a lungul unui perete, era o întințere albă, care licărea ca o oglindă în întuneric.

Herman își purta privirea din instinct spre această lumină.

Era o întindere mai mare de zăpadă, care mergea de-a lungul păretelui stâncos, până aproape de abis.

Ofițerul își zise că poate acest loc era mai consistent; zăpada îngrămadită în straturi dese, putea susține greutatea unui om.

Poate că, pe drumul acela s'ar fi putut urca până la vârf.

Principalul era să ajungă până la acel strat de zăpadă.

Herman se apropie și privi cu atenție mai mare.

Dar zăpada n'ajungea, până în fundul craterului; mai era până acolo o suviță de pietre, înaltă de vre-o zece metri, dar indostulătoare pentru a opune o barieră de neînving.

Spaima de a fi captiv devenea și mai sinistă încă, când vedeai așa de aproape puțința de salvare.

Și cu toate acestea, trebuia să încerce, să mai încerce încă odată.

Încet acuma—uitându-și furia de la început, ofițerul încercă să se urce. Dar pietrele îl rostogoliră la vale.

Atunci încercă să se urce târându-se; nu reuși să înainteze de cât vre-un metru, și iar se prăbuși la vale.

Alese apoi stâncile cele mai mari și mai coluroase, socotind să poată găsi astfel un punct de sprijin mai solid.

Stâncile îl susținură un moment, apoi se prăbușiră și ele, și Herman căzu, însângărându-și mânele.

Așa dar, nu era nimica de făcut nici aici!...

Mânia îl cuprinse din nou, se repezi înainte — furios, abia atingând pământul cu picioarele, și reuși să urce ast-fel câți-va metri; dar din nou pământul se mișcă și-l prăbuși la vale.

De astă dată se lovi cu capul de o stâncă așcutită, încercă să se ridice, dar nu mai avu putere.

Rămase jos, leșinat!

Căpitanul Herman, însângerat, cu ochii închiși, cu buzele pale, stătea în nemișcare.

O suflare greoaie îi agita pieptul.

Din când în când, pleoapele i-se mișcau ca și cum ar fi voit să se deschidă, și fioruri lungi îi străbateau corpul neînsuflețit.

Ba chiar, o clipă își ridică capul, pentru a recădea apoi din nou într-o nemișcare de moarte.

Rănila pe cari le avea, sângele pe care-l pierduse și emoțiile prin cari trecuse, toate acestea îl învinseseră în cele din urmă.

Dacă în momentul acela cine-va ar fi trecut și ar fi voit să-l ucidă, Herman n'ar fi fost în stare să facă cea mai mică mișcare pentru a se apăra.

Dar din fericire era singur în deșertul acela sinistru. Nici un semn de viață nu era pe acolo, în acel azil al tăcerii și al morții.

După ce trecu multă vreme, Herman deschise ochii. Ridică capul și preumblă în jurul o privire curioasă.

Apoi murmură:

— Unde sunt?

Puțin câte puțin însă, redobândi simțul realității.

Își aminti de toate aventurile sale, de misiunea care-i fusese incredințată de drumul pe care-l făcuse.

Își aminti de bizara viziune care-i apăruse în mijlocul ceței, de pașii misterioși cari-l urmăriseră, de lupta cu elementele furioase.

Își aminti cum căzuse de-a lungul păretelui stâncos și-și pierduse cunoștința.

Simțea dureri mari în tot corpul și se temea să se miște.

Dar, cum se făcea că panta de zăpadă în fața căreia căzuse părea acum mai îndepărtată? Și ce însemna umbra deasă care-l înconjură, ca și cum s'ar fi aflat sub o boltă?

În fund, întuneric complet. Nu era nici o deschidere, și cu toate acestea deosebi cerul instelat.

După răcoarea care domnea, după poziția lunii, îi puteai ușor da seamă că noaptea era înaintată.

Așa dar căpitanul petrecuse multe ore leșinat.

Dar unde se afla acum? cugeta și nu putea pricepe.

Când își veni însă mai bine în fire, nu-și putu stăpâni un răcnet de groază, mâinile îi erau legate la spate cu o frânghie.

De astă dată Herman se ridică dintr-o

singură săritură. În fața primejdiei își recăpătase toată energia.

Se ridică în picioare și se sprijini de o stâncă.

Văzu repede că se afla într-o cavernă, una dintre cavernele din mijlocul craterului.

În fundul cavernei era întunec; dar de o dată, luna se ridică pe cer, trimițând câte va raze și acolo.

Herman făcu un pas îndărăt, înebunit de groază.

Sub bolta joasă era o mulțime de pietre circulare, sub cari zăceau niște figuri spăimântătoare.

Era niște ființe cu fețele descarnate, cu corpurile de schelet, învăluite în zdrențe, cari lăsa din loc în loc să se vadă oasele goale.

Gurile căscate în niște surâsuri hidoase, ochii cavernoși, sau orbitele goale...

Mai toate aceste resturi omenești aveau aceeași poziție curioasă, cu genunchii aduși până aproape de bărbie, și cu mâinile sprijinindu-și maxilarele.

Și nu mai rămăsese la toate aceste fantome de cât doar părul, legat cu niște stoffe de un roșu întunecat, în jurul frunții.

Curajul lui Herman era mare. Multe făcuse omul acesta în viața lui; de astă dată însă, se simți cuprins de spaimă.

Legende teribile pe cari le auzise de atâtea ori, și pe cari nici o dată nu voise să le creadă — răzând de ele ca de niște copilării, i se impuneau acum cu elocvență.

Era silit să creadă.

Omul care-l învinsese, care-l înlănuise acolo, folosindu-se de scurtul său leșin, dușmanul care-l urmărise în minte și-l rostogolise în acea cavernă, putea oare să fie altul, de cât acel tragic stăpân al vampirilor?

Mai pută încăpea vre-o îndoială asupra soartei victimelor acestui monstru?

Cu toate acestea Herman nu voi să se declare învins.

Se sili să cugete, să raționeze.

Privi din nou în jurul său, și cercă să înțeleagă mai bine.

Razele lunii, reflectate acum de oglinda stratu'ui de zăpadă, umpleau caverna de lumină.

Ochii deosebiau puțin câte puțin niște lumini cari la început rămăseseră neobservate.

În fund, era un zid compus mai mult din oase de cât din pietre.

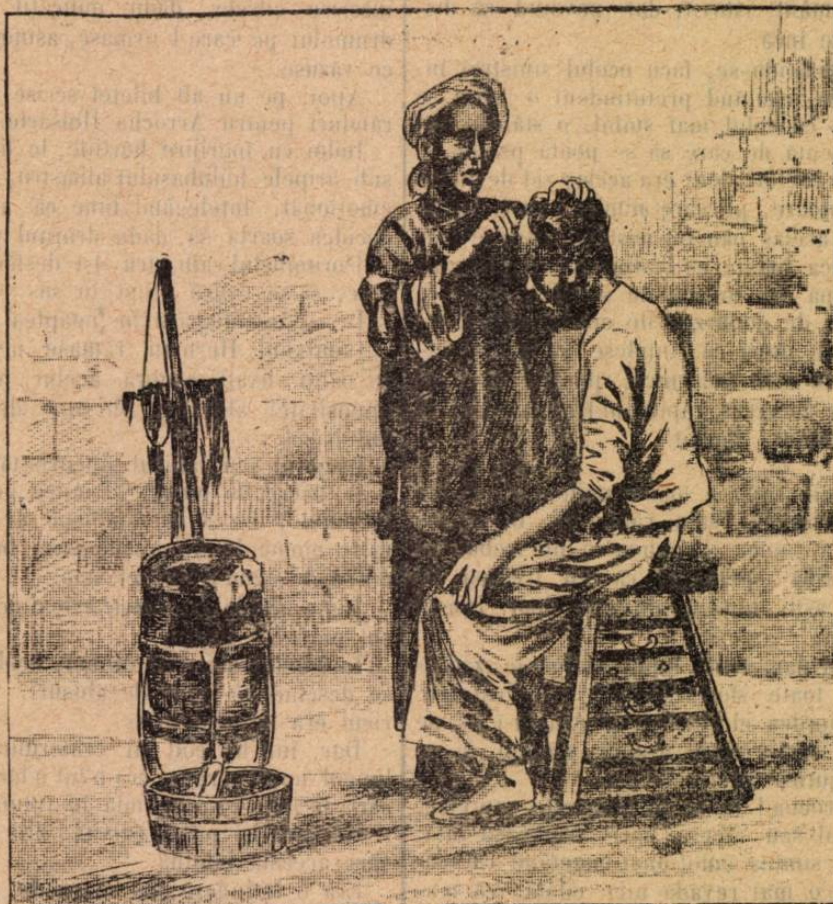
Examinându-le mai bine, Herman își dădu seama că aceste resturi nu erau toate de schelete omenești.

Recunoscu cranii de căiman, de maimuțe, de păsări. Din loc în loc, spațiul era umplut chiar cu scoici.

De-a lungul pereților erau înșirate vase de lut, în forme omenești. Și toate acestea, sub licărirea razelor lunii, păreau că trăesc.

(Va urma).

COAFAREA CHINEZELOR

D-șoara n'are oglindă

În imperiul ceresc, d-șoarele mai cu dare de mână își îngrijesc foarte mult toaleta și îndeosebi părul.

Zilnic — dis de dimineață, vine un coafor special, dacă n'are un serv priceput în materie, — care — cu foarte multe formalități și mijloace, îi frizează cărlionții — cum îi place tinerii d-șoare.

E de remarcat un fel de instru-

ment grosolan, făcut dintr'un metal oare-care, prin ajutorul căruia, după ce-l moae într-o substanță mirositoare și unctuoasă, bine înfierbântată, undoaie părul, particică cu particică.

Fetele din popor, — de la sine n-țeles, rămân — în ce privește coafura, pe o treaptă cu totul inferioară.

Fermier în Oregon

— Amintiri din călătorie —

— În sfârșit, după atâtea săptămâni, ne văzurăm și aci! — zise prietenul meu, când trenul se opri în gară și noi sărirăm iute pe peronul din Portland!

— Unde o fi fratele meu? A zis că mă așteaptă la gară, — isei eu.

Fratele meu Jean plecise acum opt ani și-și caute norocul în alte țări. Cinci ani n'am avut nici o știre de la el, când într-o zi mi pomenesc cu o scrisoare... O desfac și citesc; imi scria cum îi merge, că se află bine și s'a însurat, că are un copil și ceva avere, câștigată cu multă trudă, ca fermier, și la urmă zicea că aș face bine să viț și eu la el.

Ei nici nu m'am gândit la așa ceva

și mi-am văzut de treabă. Trecuseră aproape trei ani de la primirea acestei scrisori, când primesc alta, tot de la el, în care imi spune că mă așteaptă negreșit la 15 Iunie, orele opt seara, în gara orașului Portland și că banii necesari o să-i primesc peste două zile. Într'adevăr peste două zile mi-a venit un mandat postal. N'am mai așteptat: mi-am luat bagajul și m'am îmbarcat la Hamburg; pe drumul către New York am făcut cunoștință cu un tânăr anume Cecil Ienkis, care se ducea tot la Portland pentru o moștenire de la un vechi al său și pentru a se stabili acolo. Ne-am împrietenit ușor, de oare-ce aveam acelaș drum și ne înțelegeam foarte bine. El mai fusese acum vre-o zece ani prin aceste părți și le cunoștea; cunoștea toate plantele, numele tuturor insectelor și toate

culmile de munți. De multe ori îmi spuneau—câte și mai câte, când eram în tren.

Toate aceste amintiri îmi veniseră în minte pe peronul din Portland.

—Să așteptăm puțin zise Ierkins, până mai pleacă lumea, căci altfel nu ne mai găsește fratele tău.

—Nu, zise, mi-e bine să ne ducem către esire și să așteptăm acolo; ast fel îl vedem pe toți carl ies.

—Bine dar poate s'a schimbat la față într'atâta în cât tu însuși nu-l mai poți recunoaște!

—Asta se poate, zise el, însă el trebuie să mă recunoască, căci eu m'am schimbat prea puțin și de altfel ni-aduc aminte că mi-a spus în scrisoare că spre a-l recunoaște, va veni cu un câine negru, cu botniță.

—Uite-l! îmi zise în acel moment Ierkins plin de bucurie.

Întădăvărăm la vre-o 20 de pași de noi un bărbat înalt, cu mustățile blonde, cu ochii albaștri și cu o havană în gură se uita în toate părțile. În mână avea un lăntșor de care era legat un câine mare, pârș și negru.

—El este, zise el și mă îndreptai către el.

Ar fi prea greu să descriu scena ce s'a petrecut; amândoi eram mulți de bucurie, pentru că trecuseră 8 ani de la despărțirea noastră. Prietenul meu se duse după o trăsura. Eșirăm de pe peron. Ierkins ne întâmpină și ne chemă să ne suim mul repede în trăsura care ne duse la hotel.

Ne culcarăm târziu; eu și Ierkins adormirăm în curând dar nu știu dacă a adormit și Jean; ceea ce știu însă este că pe la 10 ore când m'am sculat, ne aștepta afară o trăsura frumoasă.

—Hăide îmbrăcați-vă mai repede, ne zise Jean, la 12 trebuie să fim acasă.

—Jean de ce nu mi-ai dat adresa ta, că-ți scriam mai des, îi zise.

—Tot meru uitam, îmi răspunse el, și numai la urmă, ți-am scris de două ori.

—Vino și tu, îi zise lui Ierkins, căci acum n'ai nici o treabă, abia peste o săptămână vei fi ocupat cu moștenirea.

El consimți, ne suirăm în trăsura și trăsura plecă; pe la orele 12 ajunserăm la ferma lui Jean, unde ne întâmpinără nevasta lui și 2 copii ai săi carl se jucau și întrebau:

—Care e unchiul?

Acela cu mustățile rase? nu, e celălalt, căci seamănă cu tata.

Făcurăm cunoștință cu toți și Ludovic și George, nepoții, se împrieteniră în curând cu mine și cu Cecil Ierkins. Abia răsuflarăm puțin și ei ne povestiră toate lucrurile ce se întâmplă pe acolo, de cămară lor, de grădina lor și de alte lucruri pe carl le ascultam cu atenție.

—Unchiule, zise George, vezi d-ta fortul acela? Acolo sunt mulți soldați pentru că în partea cealaltă sunt piei roșii.

—Ție ți-e frică de pieile roșii, îl întrebă el.

—Nu, eu n'am frică; când o să fiu mare ca d-ta, o să mi cumpăr o carabină ca a tatăl și am să mă duc să-l împuşc pe toți.

Rădeam de vităria acestui copil aș care visa că va omorâ pe indienii.

—Bine George, zise Ierkins, dar de ce ai tu necaz pe pieile roșii, căci ție nu ți-au făcut încă nimic.

—Mie nu, dar lui moș William.

—Care moș William?

—Proprietarul de lângă noi; are 2 nepoți; pe unul din ei îl cheamă William și pe celălalt Jean.

—Așa, zise Cecil, adică tu l' ai cunoscut?

—Da, îl cunosc și Ludovic îl cunoaște, căci ne jucăm toată ziua cu el.

Eu din ce în ce deveneam mai curios: ce i-au făcut indienii moșului William,—aceasta mă interesa!

II

Dacă aș descrie toate câte s'au petrecut în acest răstimp, aș avea multe de spus, însă mă mulțumesc să le descriu mai pe scurt.

După masă, fiind însoțit de Ierkins, Jean, Ludovic și George, mă dusei la moș William. Acesta era un bătrân venerabil care trăia acum liniștit în mijlocul familiei sale. Soția îl murise și el acum era la fiul său care era căsătorit și avea 2 copii.

Bitrânul era încântat de venirea noastră, și când îi spusierăm de ce am venit, nu mai stătu mult pe gânduri și începu:

—Pe atunci eram tânăr; acum 40 de ani, când am venit eu, am fost cel dintâi în valea aceasta; mi-am făcut o fermă, am lucrat pământul și din ce în ce, m'am îmbogățit, mi-am cumpărat boi, oi, cai și catări. Într'o zi în calea pe cal, îmi iau toți bari, mă duc la oficiul din Portland și cumpăr toată valea asta.

«Acum eram stăpân peste tot, până la Munții cascadelor; moșia mea era foarte vastă; are un rîuleț—care trece acum prin grădina mea, păduri și dealuri. Într'o zi a venit un emigrant cu familie; i-am dat pământ și voe să se așeze pe el. Acest om era foarte cinstit și peste nouă luni trebuia să iau pe fiica sa de soție. El însă a voit să se stabilească în altă parte, pentru că îl enerva stig-tul broaștei*) din riul nostru, care imită mugetul unui boi.

«În fine s'a hotărât să se stabilească, și și-a făcut o casă și eu de asemenea și am dăruit casa veche; dedesubtul ei am făcut o pivniță, din care pleca un fel de tunel, care răspundea într'o pădure.

«Acest drum subteran era lung de vre-o 30 de metri și am lucrat 40 zile

până l'am făcut. Eu așteptam cu nerăbdare ziua în care să mă însor. Într'o zi, pe la orele 2, mă scol și aud mai multe lovituri în ușă; mă uit prin crăpătură și văd o mulțime de piei roșii. Ei nu așteptară să deschid ușa și dădură toc casei, iar eu mă retrăsei în pivniță, de unde auzeam cum se dărâmă casa. Indienii au plecat curând, crezând că am pierit în foc. Dar eu am trecut prin acel tunel făcut de mine și eșind în pădure, văzui cum alergau sălbaticii peste culmile joase din Munții cascadelor. Fără a pierde timp, alergai la locul unde fusese ferma viitorului meu socru și îi găsesse pe toți morți. Intristarea mea a fost atât de mare, încât cred am că înnebunesc. Mi am făcut o casuță în pădure, printre pomi și am intrat prin tunel în pivnița mea; am scos 100 dolari din cei 500 pe carl îi aveam acolo și am plecat la Portland de mi-am cumpărat o pușcă, muniții și haine. Cinci ani am dus o viață de pustnic; mă ocupam mai mult cu vânătoare.

«În fine, ca și întâia oară, veniseră niște germani carl se stabiliră aproape de locul unde a fost ferma mea. Eu venii și le spuseli că sunt stăpân și ne învoirăm ca să-mi plătească o sumă oare-care. Veneau în fie-care zi pe la mine și mă împrietenii iute cu dînșii. Capul familiei mă iubea foarte mult și peste două luni mă căsătorii cu fiica lui.

«În acel timp s'a construit fortul acesta, continuă el, arătând cu degetul spre fort. S'au construit și în alte părți forturi carl arătau granița indienilor; dacă vre-un indian trece acest hotar, poate fi împuşcat de ori-cine.

«E, he! iachia moș William, sunt 40 de ani de când n'au mai trecut dincoace»...

Plecarăm.

—Ai fi vrut să fii în locul moșului?—mă întrebă Ierkins.

—Nu știu, răspunsel.

Pentru mine însă ar fi fost o fericire să trăiesc așa cum a trăit el cinci ani de zile.

—Mergeți mâine la vânătoare?—ne întrepru e Jean.

—Mergem, răspunserăm, ca dintr'o gură.

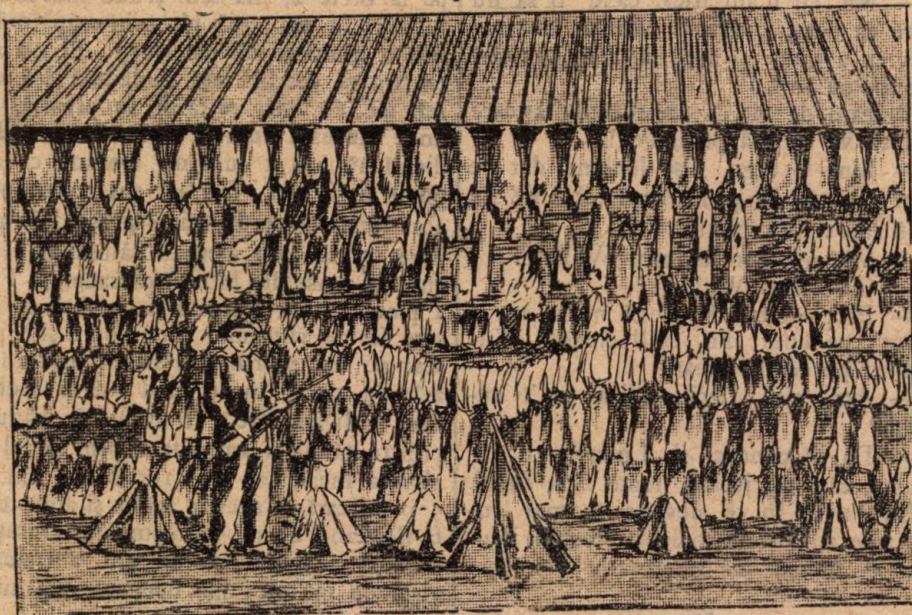
Și pășeam încet, gândindu-ne la povestea vieții moșului William.

V. Raval.

Ma mulți abonați și cititori ne întreabă asupra datelor la care se va face tragerea premiilor pe carl le acordăm gratuit abonaților noștri. — Tragerea premiilor «Ziarului Călătoriilor» se va face la sfârșitul lunii viitoare.

*) Rana mugiens.

UN NIMROD CANADIAN

Nimrod canadianul, regele vânătorilor.

În Alaska trăiește încă, unul dintre cei mai vestiți vânători ai Canadei, anume Jenshon. El a fost supranumit și e chiar azi, — Nimrod canadianul, — regele vânătorilor din Canada.

Ilustrația noastră îl prezintă pe acest Nimrod canadian, în mijlocul trofeelor sale de vânătoare.

După cum se poate vedea, aceste trofee constau din piei de animale ucise de el. Sunt piei de diferite soiuri de vulpi din Canada, — foarte

mult căutate și prețioase; piei de ermină și de foc, cu părul mătășos și foarte des; piei de urși albi și cenușii, etc. etc. Și e de remarcat faptul că toate aceste piei, între care îl reprezintă ilustrația noastră, sunt adunate numai în scurtul decurs de 14 luni!

Toate câte se văd — aceste piei pot fi evaluate la respectabila sumă de 500,000 de lei...

X.

Un Balon la Polul Nord

— Urmare —

Atunci George Durtal ridică brațul spre frînghia supapei. Dar încercă zadarnic să tragă de ea: degetele sale înghețate nu se puteau mișca...

— Sir James, încearcă d-ta!... eu nu pot.

Americanul și savantul încercară pe rând să facă această operațiune liberatoare, dar nu ajunseră la nici un rezultat.

— Bob!... priviți pe Bob!

Negrul, trântit pe jos sub cort, se ridică: nu părea să sufere de loc de frig, de și se afla la aceeași temperatură ca cei-alți pasageri.

Americanul îi explică ceea ce se așteaptă de la el.

De abia înțelesese și se și agăță de frînghie de care trase cu putere...

În tăcerea adâncă a înălțimilor mari, sgomotul gazului care se evaporă se auzea foarte tare.

Trecură câte-va momente în as-

cultarea acestui fluerat care semăna cu o sirenă îndepărtată.

— Oprește-te, zise George Durtal, cu ochii pe barometru. Ne aflăm la 1.600. Coborârea a început, și se va accelera numai de cât...

Dar când Bob dădu drunul frînghiei, sgomotul continuă, impresionant...

George Durtal dete un strigăt care făcu pe Cristiana să iasă de sub cort.

— Ce s'a întâmplat, George?...

— Supapa nu s'a închis... Balonul se golește!...

Și vocea tănărului avea o expresiune de mare grijă.

Cu ochii pe barometru, adăugă:

— Cădem!...

Spusese acest cuvânt în franțuzește, căci îi venise mai repede în minte în starea de agitație în care se afla.

Mistress Elliot însă înțelesese, căci

se arătă la rândul său foarte înspăimântată. Nu i se vedea de cât ochii săi micșoraser, fi-ați ca aceia ai unei pasări hipnotizate de un vultur.

Sir James se repezi spre George Durtal și cu o voce sugrumată îl întrebă:

— Ce spui?

— Cădem, sir James. Supapa a rămas deschisă, asta spun?

Cât despre savant, rămăsese împietrit pe scaun, cu o mână pe instrument, căci frigul teribil, care paraliza toate voințele, reda mai tragice atitudinile; în loc să se agite cum ar fi făcut într-o temperatură mai caldă, toți pasagerii păreau loviți de paralizie.

— 1000 metri!... Cădem!

Ofițerul repetă aceste două cuvinte fatidice cu o voce clară, cu urechile ațintite spre zgomotul ce venea de sus și pe care larma motorului nu împiedica să se audă, căci e un sgomot foarte particular, și la această oră, era suspinul agoniei aerostatului.

De alt-fel, barometrul e aci și vorbește; acul său sare de la 750 la 700... Mai adineauri era la 1200!...

În aceste minute tragice, *Patria* se coborâse la 1000 metri, și urmând legea accelerațiunii, se cobora din ce în ce mai repede...

Cristiana, tăcută, se apropiase de logodnicul său.

— George, ce trebuie să facem?

Vorbea încet, ca și cum sunetul vocii sale o speria, în acest abis în care se scufunda.

El îi arătă trapezul de suspensiune și îi explică cu o voce surdă, prin fraze întretăiate...

Trebuie să se agățe, să se suspende de această bară, spre a evita lovitura, când nacela va ajunge la pământ.

Dar Cristiana se afla în imposibilitate de a se mișca.

Nu era numai frigul care o înleamnea, dar și spaima, care o împiedică să facă o mișcare și care nu-i lăsa în minte de cât un singur gând: să rămâe aci, aproape de el, și să împartă împreună soarta ori-care ar fi.

Americanul repetă mereu:

— Comandante! comandante! comandante!

Și mistress Elliot, înlemnită înaintea cortului, se ruga, cu capul în mâini.

Singur, Bob Midy rămase liniștit, privind cu un aer satisfăcut frînghia supapei de care s'a agățat adineauri.

E fericit că a făcut și el un serviciu.

Nu înțelege nimic din ceea ce se petrece; măștile care ascund figura, îl împiedică să vadă trăsăturile convulsionate ale stăpânului său. Frigul

il simte mai puțin ca cei-l'alți și această particularitate a hotărât mai mult pe sir James să-l ia cu ei. E singurul căruia nu i-a amărât membrele, singurul care se poate mișca.

Dar singura mișcare care i s'a cerut, a determinat pierderea *Patriei*!

500 metri! arată acul barometru-lui...

De astă-dată, George Durtal, printr-o sfortare de voință violentă, și-a revenit puțin.

Creaturilor de elită, odată cu sentimentul responsabilității, le revine și liniștea. De alt-fel, frigul teribil care îl îngheța la altitudinile de 2000 metri, părea că a căzut de-o dată. Lucrul acesta nu e numai în aparență: temperatura s'a ridicat cu 20 grade în scurtul interval care separă 1800 de 500 metri; piepturile se ridică, gâfâitoare, sub această bruscă schimbare și ofițerului de geniu i se pare că și recapătă de-o dată libertatea degetelor sale...

— Nisipul! sir James.

Reușește să desfacă un sac cu nisip agățat de bordaj și-l asvârlă afară. Americanul îl imită. Sunt asvârliti cinci saci.

Coborârea s'a mai încetinit, dar supapa rămâne deschisă. Gazul continuă să se evaporeze cu un sgomot lugubru.

Nu mai 300 metri până la pământ. Ce trebuia făcut ca lovitura să nu fie prea bruscă?

Tânărul ofițer s'a gândit să oprească mașina, căci helicele dacă ar fi atins pământul, s'ar fi sfărâmat în mii de bucăți.

Acum ar fi voit să oblige pe Cristiana să se culce în fundul nacelei, adineauri ar fi voit să se agațe de unul din trapezuri. Aceste idei contradictorii nu scoteau nimic limpede din creierul său. Cu ochii pironiți pe barometru, strânge nervos cămașa, satisfecut că și-a regăsit agilitatea degetelor.

Dacă ar putea să arunce la timp «guide-ropa». Ea se află înfășurată lângă bordaj și e de ajuns să taie frînghia care o ține ca să se desfacă și să atingă pământul înainte de nacelă și să o descare de 50 kilo.

Americanul a înțeles. El de asemenea și-a recăpătat puțin libertatea mâinilor, dar se încearcă în zadar să desfacă nodul care o ține legată.

De câte ori scăparea unui om nu a depins de un detaliu așa de mic!

— 150 metri! Peste un minut balonul o să atingă pământul.

Acest pământ, îl văd acum, e banchiză... banchiza albă de tot, întinsă, stepă de zăpadă cu orizonturi infinite, căci, ea curiozitate meteorologică, ceața era mult mai puțin opacă la nivelul gheței ca la altitudinea de 1000 metri.

Sus, atmosfera părea încărcată cu zăpadă, îți făcea impresia că ești vârat în vată. Pe banchiză, aerul era mai limpede, mai ușor, și erostatul, pe care pasagerii de abia îl distingueau deasupra lor, le apăreau... sbârcit, diformat, dar continuând să sboare sub puterea elicelor.

Spre a putea examina mai bine stelele emisferului boreal, savantul ceruse acea accesiune de 2000 metri și iată acum, că chiar de la nivelul banchizei, ar fi putut să și facă mai bine observațiunile.

Spre a se supune cererilor sale inutile această expedițiune care până acum părea condusă de noroc, e gata să sfârșească printr-o dramă!

Dar în minutul când, la o depărtare numai de 150 metri de pământ, *Patria* continuă coborârea sa spre banchiză, George Durtal bagă de seamă pozițiunea aripilor orizontale.

Ocupat cu ușurarea aerostatului, nu s'a gândit că atunci când se hotărâse să se scoboare de la altitudinea de 1900 metri din cauza frigului insuportabil, pusese aripele acelea în pozițiune de coborâre, înclinate spre pământ.

Deci, în acest moment, ele contribuiau să accelereze căderea.

Ofițerul manevrează cu repeziciune și întoarce direcția acestor aripi în sus și de o dată coborârea începe să devie mai încaută.

La 100 metri deasupra banchizei, *Patria* sboară paralel cu ea.

Aerostatul a devenit aeroplan.

George Durtal știe că balonul i se va supune cu atât mai mult cu cât viteza va fi mai mare. Motorul sfârșit, elicele se învârtesc în 1400 tururi.

Cu toate acestea, trebuie să cadă și pe nesimțite George Durtal vede apropiindu-se pământul, dar are timp încă să arunce «guide-ropa» și aproape liniștit, ajută pe American să desfacă frînghia care ține legată atâtă greutate.

Ofițerul își aduce aminte că în apropiere se află un cutit, taie frînghia și în sfârșit greul pachet cade în zăpadă.

În același moment ofițerul oprește motorul, elicele se mai învârtesc încă vre-o sută de metri din ce în ce mai slab; nacela atinge, pământul și ciocnirea deabia se simte căci o altă greutate a contribuit să ușureze în ultimul moment balonul: era sania automobil, agățată de singura curea și a cărei greutate de 380 kilo constituia cel mai bun tampon ce se putea imagina.

— Țineți-vă bine...

Mistress Elliot care se retrăsese sub cort ca să nu vadă căderea, strigă disperat:

— James!... James!... acum s'a

sfârșit!... Ori-ce pericol a dispărut și această cădere, care trebuia să fie mortală, s'a sfârșit, grație prezentei de spirit a tânărului ofițer, cât se poate de bine.

Naufragiații *Patriei* mai au încă o altă șansă pe care nu știu să o aprecieze destul: vântul nu adie de loc și masa enormă zace pe banchiză.

Frumosul aerostat, care a străbătut victorios oceanul polar și care a adus pe acești îndrăzneți până aproape pe Pol, nu se va mai ridica în spațiu...

Gazul său continuă să fugă prin supapa deschisă și sgomotul lugubru ce face scoate pe George Durtal din exaltarea și bucuria căi urmează catastrofelor evitate.

Cristiana și el se privesc fără a zice un cuvânt, mirați că se află aci, dar asta nu ține de cât câte-va secunde. Sentimentul responsabilității sale coprinde pe comandantul *Patriei*. El și-a reeștigat, dacă nu supleța, cel puțin obișnuința membrilor sale, și de alt-fel frigul scăzut de la 58 la 32 grade, nu mai e frig. Ceea ce mărea suferința și înțepeneala membrilor era și puternicul curent de aer provocat de fuga balonului. Acum când aerul era liniștit, nu se mai simțea frig.

Nansen povestește că în timpul șederii sale de două ani pe banchiză, a văzut de foarte multe ori pe Hansen, locotenentul vaporului *Fram*, sculându-se noaptea numai în cămașă și urcându-se să consulte instrumentele pe un frig de 36 grade.

George Durtal se află într-o stare de surescitare de nedescris la gândul că supapa e deschisă și că trebuie să o închidă cu ori-ce preț.

El aude sgomotul sinistru și își muncește creierul să găsească o soluție.

Șuba sa grea îl apasă, o azvârlă de pe umeri, ese din nacelă, aleargă la aerostat.

Cum se poate ca supapa să fi rămas deschisă? Trebuie să fi tras Bob prea tare de frînghie.

Dar lucrul acesta nu ajungea spre a explica de ce clapele supapei nu s'au închis la loc.

De odată îi trecu prin gând o idee.

Clapele s'ar putea închide cu mâna; din clipa când vor fi aduse în poziția lor normală, vor putea rămâne în starea asta prin presiunea gazului dinăuntru. Dar cum să ajungă la supapă?

Scara pe care o are nu ajunge de cât până la linia de racordare între balon și partea metalică de care este atârnată nacela. E o scară, pusă acolo pentru diferite reparațiuni și atunci când George Durtal a putut, cu ajutorul ei, să verifice su-

papa la plecarea de la Capul Nord, a avut concursul marinarilor de pe «Steaua Polară».

Mai este o scară, dar aceasta conduce la ventilator. Spre a ajunge la primele ei trepte trebuie să te urci pe frînghii pînă în planul stabilizator. De aci încolo nu e chestie de cât de sînge rece.

Dar ofițerului îi e teamă să întreprinză o asemenea acțiune cu mînușile. Și de mînuși nu poate să se lipsească, căci contactul cu metalul, dincolo de 30 grade, este interzis de teama «arsurii».

Un câine al lui Nansen, avînd într-o zi ciudata idee de a linge, pe un ger de 32 grade, un inel de fier de pe puntea vaporului *Fram*, era să-și piardă limba dacă marinarii nu interveneau să încălzească inelul.

George Durtal știa acest detaliu și văzuse același lucru întîmplându-se doctorului Petersen cu limba instrumentului său.

(Va urm.)

Poșta Redacției

D-lui G. S.— Craiova.— Am primit și primim cu plăcere—tot ce ni se trimite. Publicăm însă cu o condiție: autorul să știe românește și să poată înjgheba cel

puțin corect—ceea ce vrea să scrie. „Excursiunea”—după mai multe îndreptări binevoitoare,—va vedea lumina zilei.— „Curiozități”, precum și descrieri (traduse, în special) puteți trimite cât mai multe. Le vom tipări cu plăcere.

Tusea cea mai rebelă,
bronșitele acute
și cronice, tusea
măgărească vindecă sigur

PECTOSIN IIEANU

Sticla lei 3. Drogueria și farmacia

Anemia ciroza, neurastenia, histeria,
slăbiciunea generală combate.

HEMOFER IIEANU

Sticla lei 1

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil
gura și distrag ori-ce miros
urât al gurii. Cutia 50 banii la dro-
gueria și farmacia. A se observa
marca: «Semiuna cu stea».

Inainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei «FLORA»

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dintii 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ

„FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine
parfumat, catifelează mîinile și tenul
Bucata lei 1.25

**DURERI
Reumatice**

Neuralgii, migrenă, du-
reri de cap și de dinți.
vindecă sigur **Neural-
gine Jurist**. Un fla-
con 2,50 și o doză 50 banii la drogueria
și farmacia.

PRIMA ȘI UNICA FABRICĂ DE INSTRUMENTE MUZICALE

FONDAT IN 1866

V. STASEC

FONDAT IN 1866

Furnisorul Curței regale și al armatelor: română, bulgară și otomană
București, strada Belvedere, 46

Se execută comande pentru muzici complete

MILITARE ȘI CIVILE

VÂNZARE ȘI ÎN RATE

Goarne și Tobe model ministerial 1909

PENTRU

ARMATĂ ȘI COMUNE

Se fabrica și se vinde numai în fabrica noastră

EXCLUSIV FĂRĂ AGENȚI, FĂRĂ DEPOZITARI

Clarinete, flaute, fligelcorne

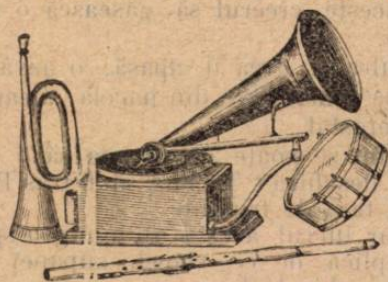
și ori-ce fel de instrumente de alamă

CU PREȚURI DE FABRICA

SE REPARĂ ORI CE FEL DE INSTRUMENTE MUZICALE

GRAMOFOANE, VIORI, PIANE

Se primesc ori ce fel de obiecte de artă, servicii, candelabre pentru aurit și argintat

Reclama este sufletul comerțului

NOUILE PREMII

LA

„ZIARUL CALATORIILOR“

Cu incepere de azi, „Ziarul Călătoriilor“ care apare săptămânal în 16 pagini și conține o materie aleasă și variată, tratând despre toate întâmplările de pe mare și de peuscat, acordă următoarele noi premii de valoare abonaților săi:

1) **Un elegant pat de bronz**, cumpărat de la cunoscutul magazin «Industria Metalică» Marcu, București, bulevardul Elisabeta No. 8, cel mai eficient și bine asortat din toată țara în mobile de bronz și fier.

2) **Una pușcă de vânătoare**, foc central, cu două țevi, cal 12, țcava din stânga choke-bore, cheia de deschidere între cocoase.

3) **Un pistol automatic**, de buzunar cu 6 focuri, demontabil instantaneu cu mâna, în 3 bucăți, englezesc, de la renumita fabrică «Webley-Scott» care cântărește numai 300 grame și întrebuințează cartușe cu iarbă fără fum și glonț metalic, având un tir până la 200 metri.

4) **Una carabină de salon**, «Flobert» 6 m. m. pentru glonț și alicie. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin de arme și munițiuni din Capitală, B. D. Zisman, furnisorul curții regale, București, 44 calea Victoriei.

5) **Un gramofon perfecționat**, cu pavilion mare, mișcător, în formă de floare, braț acustic și diafragmă pneumatică de concert, împreună cu 6 plăci, cumpărat de la marele magazin de muzică «Jean Feder», București, calea Victoriei 54.

6) **Una mandolină de pallsandru**, ornată cu sidef.

7) **Una vioară de paltin**, model Stradiwarius, complet montată cu abanos, adevărate instrumente de concert, ambele cumpărate de la magazinul general de muzică «La Harpa», București, str. Colței 5.

8) **Un prețios ceasornic remontuar**, de buzunar pentru bărbat, placat aur sistem american.

9) **Un frumos inel de aur**, pentru damă, cu un rubin și două diamante, cumpărate de la cunoscutul magazin de ceasornice și bijuterii «Ceasornicăria Colței», strada Colței 31.

10) **Una bicicletă Iolanda**, marca cea mai bună.

11) **Un biuroș de stejar**, cu 5 cutii, foarte elegant, cumpărat de la magazinul I. Wiedeman, bulevardul Elisabeta No. 7.

12) **Două lăzi cu sticle de lichioruri fine**, cumpărate de la renumita destilerie Ch. Bresson, str. Dr. L. Varnali 12 și 14.

13) **Un aparat de stins foc „Pluto“** recunoscut de toate autoritățile ca cel mai bun, cumpărat de la casa M. Carniol Fiul, din București strada Carol I No. 30.

Toate aceste premii se pot vedea în expoziția permanentă din administrația ziarului nostru.

Prețul abonamentului: 5 lei pe un an; 2,60 pe 6 luni.

CU INCEPERE DE AZI

TOATA LUMEA CARE SE ABONEAZA LA ZIARUL

„UNIVERSUL“

Concurează la următoarele importante premii în valoare de peste

60.000 DE LEI

O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de orî-ee sarcine, construcție nouă, 5 încăperi.

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, „Industria metalică Marcu“, Bd. Elisabeta, 8

Un salonaș stil Ludovic al XV-lea

Foarte elegant, aurit, formând o podoabă în casă

O MARE ȘI ELEGANTA OGLINDA VENOȚIANĂ

O GARNITURA DE MOBILA PENTRU GRADINA

Compusă din : o canapea, două fotoliuri, o masă și patru scaune.

UNA MAȘINĂ DE CUSUT

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobilă „La Centrala“ Marco Dattelkremer, strada Carol 62.

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucatărie

„Kosmos“ în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menage A. Artonovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeș, cumpărat de la magazinul „Harpa“, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de brillant.

Un inel de aur pentru bărbat

Un inel de aur pentru damă

O gheabă națională de postav alb, cusută artistic cu găitane negre, pentru d-șoare.

Două paltonase pentru fetițe

Patru artistice tablouri aquarele

Un binoclu

Două juguri de frunte pentru boi, cumpărate de la societatea pentru protecția animalelor.

Un vas elegant de salon

Trei tablouri artistice

20 abonamente pentru un an la „Veselia“

10 „ „ p. un an la „Ziarul Calătoriilor“.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul“ menține aceleași prețuri de abonament, adică : Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar“, iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Almanahul ziarului „Universul“

— Pe anul 1910 —

Spre a participa la premii, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; pe șase luni 14 bonuri, iar pe trei luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara

« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « « «

Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚEA —

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALATORIILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

PATIMA JOCURILOR

Europa occidentală e cea mai bogată parte a pământului în jocuri de noroc și distracție și în bolnavii de aceste jocuri. Jocul de cărți în deosebi are cea mai numeroasă mulțime de adoratori. Pentru acest joc s'au risipit zeci de milioane; și mii de oameni și-au curmat firul vieții numai din cauza consecințelor viciului care-i stăpânea prea mult. Familii nobile, bogate și cinstite, au alunecat în prăpastia celei mai cumplite mizerii omenești, numai din pricina vre unui membru al lor nebun și orbit de jocul de cărți. Câte vieți tinere și făgăduitoare nu s'au sfărmat din cauza unei mici ispite, din cauza unui joc de câte-va minute!

Și cel mai trist lucru e de sigur neconținută dezvoltare a acestui joc primejdios tuturor, în fața ochilor celor cari—numai printr'un semn, ar putea să-l distrugă,—dacă nu deodată, de sigur însă—incetul cu incetul. O, dar acei puternici cari ar putea distruge toate cărțile și toate formele în cari se fac aceste cărți, nu se hotărăsc, deși văd urmările cele atât de grozave și de progresive.

Dar mulțimea jocurilor de cărți! Ce nenumărată e... În fie-care oraș aproape, se poate juca alt-tel de joc—cu aceleași cărți.

Mulți—văzând unde duce o asemenea patimă, se căznesc din toate puterile lor să se dezbrace de acest obicei sau viciu. Însă din nefericire cea mai mare parte din ei nu izbutesc. Chiar dacă nu mai joacă într'un decurs oare-care de timp, sămburii viciului e tot în ei și abia așteaptă o clipă favorabilă spre a se dezvolta și a pune din nou stăpânire pe nenorocitul îns.

Sunt însă—in afară de jocul de cărți, nenumărate alte jocuri, cari,—deși mai puțin primejdioase ca jocul de cărți, prezintă totuși—intr'o mai mică măsură, aceleași șanse de ruină: —a sănătății, a bunei stări materiale, a cinstei de care te bucuri, etc. etc.

Printre aceste nenumărate ispite primejdioase putem cita jocurile de: biliard, șah, domino, popice, table, dame, etc. etc., și derivațiile lor.

Neintrând în casele tuturor oamenilor, ne mărginim la arătarea unor

localuri publice ca—berării, cafenele, cluburi, etc., în cari putem vedea—și ziua și noaptea, o mulțime de persoane foarte cum se cade, cari se zbat în lanțurile viciului lor... Unii stau ceasuri, zile sau nopți întregi, pe acelaș scaun, jucând cu patimă, acelaș joc, de parcă n'ar mai trăi de cât pentru aceasta.

Afacerile, masa, familia și celelalte obligațiuni pe cari le mai are contractate în lume, dispar, și în locul lor nu mai rămâne de cât jocul, cu sfârșitul lui nesigur și ispititor. Mi s'a întâmplat să văd un om inteligent, cu multă erudiție și spirit, angajând un joc de șah la ora două după amiază, și pierzându-și două afaceri importante, nemâncând, ne mai auzind și ne mai văzând de cât jocul, neconținut—vreme de 14 (patru-spre-zece) ceasuri, când—foarte liniștit și vădit satisfăcut de sfârșitul partidei sau partidelor, a trecut la o altă masă și abia peste un ceas (eu cred că atunci se desmetecise din patima care-l stăpânise 14 ore) s'a ridicat și a pornit ca un om pe jumătate beat, spre casă...

Exemple de acest fel se pot cita cu sutele, și nu mă îndoiesc că fiecare din noi—am văzut cu ochii—cel puțin odată, asemenea lucruri dureros de triste, petrecându-se,—aproape zilnic.

Jocurile acestea mai de căpetenie au o înfrîngere ciudată și de obicei foarte puternică asupra celor mai mulți oameni. Îi stăpânesc—periodic, însă foarte tare. Și pe dată ce a pătruns acest viciu, acest obicei care obsedează în toate clipele, s'a isprăvit: ori de câte ori se ivește prilejul—patima devine stăpână și nu i te mai poți împotrivi de fel.

E interesant de știut dacă tot astfel se petrece și pe celelalte continente,—de pildă în Asia,—căci America, de sigur, e aproape la nivelul Europei în această privință, fiindcă mai toți locuitorii ei sunt de origine europeană,—și spre a descrie o mică parte din acest enorm continent, luăm ținutul de nord-est al Chinei.

În această parte, fiind și capitala imperiului și venind mulți europeni dintre cari s'au stabilit o mulțime—definitiv, e foarte ușor de presupus că—cel puțin o parte din jocurile europene și-au găsit amatori și în această parte a imperiului ceresc.

«Chinezii din Pecking—îmi povestea un ofițer din marina rusă, sunt cei mai pasionați jucători de cărți și de domino. Ba am văzut într'o seară îmi spuse ofițerul rus,—într'una din cele mai mari ceainării din capitala Chinei, doi mandariini de la curtea împărătesei, jucând șah, cu atâta încordare de atenție, în cât o mul-

țime curioasă îi înconjurase cu de-săvârșire ca într'un zid viu, și îi privea de câte-va ceasuri—după cum mi se spuse, ne mai putându-se dumiri de bizarul joc al acestor doi înalți demnitari ai statului, cari de sigur, îl învățaseră nu de mult, de la cine știe ce călător sau diplomat european...

Acest ofițer mi-a mai spus că în capitala «imperiului ceresc» sunt două cluburi—subvenționate de stat...! În aceste cluburi intră numai nobilimea și corpul diplomatic strein.

Spre a-și putea cititorii face o idee mai clară despre aceste două cluburi, reproducem fotografia sălei principale a unuia din aceste cluburi, în care se văd o mulțime de chinezi în jurul unei mese enorme, jucând sau privind numai,—cu patimă...

În balconul din dreapta al salonului stă un grup de «pontatori chibzuți», sorbindu-și alene ceaiul. Ei fac prinsori pe mâna unuia sau altuia dintre jucători și iau—in acest mod, o parte însemnată la joc. Patima—aceiaș neînfrănată și crudă patimă, îi stăpânește și pe ei,—departe de «masa verde», sub o altă formă. Ar fi de prisos cred, a menționa că se pierd și se câștigă sume enorme, într'o singură noapte.

Și azi, pină și pașnicul și flegmaticul popor chinez din partea de nord a imperiului, geme sub stăpânirea îngrozitoare a patimii a jocului, risipindu-și avere și cinste și—nu tocmai rar—vieți.

Nu ne-am mira prea mult dacă—măine sau poimăine, am avea de înregistrat aceiaș stare de lucruri și la negrii din Africa și poate chiar în Australia.

Maî știți!..

N. Flinț.

HAFIZI EL CHAWAGE

Moartea a străbătut pustiul...

Moartea a străbătut pustiul... Înainte trei vulturi, falnicii vestiitori ai groaznicului lor stăpân. Apoi veni vântul fierbinte,—uraganul! Urlând, cu ochi aprinși, cu găfăituri dogoritoare—ridicând nori de nisip până la cer... întunecând soarele. Alături de el mergea moartea.

— Moartea a străbătut pustiul...

Erau orele un-spre-zece. De șapte ceasuri călăreau neconținut. Locotenentul Sparkle își aprinse o țigare, spre a alunga greața din gură. Dar nu reuși. Fumul de tutun îl ustura în gură, hârția i se lipea de buze.

Cine-va se apropie de el. Nică nu privi înapoi. Știa: e căprarul. Ei, dar ce mutre caraghioase face?

... Par'că ar voi să rădă și nu poate, vrea să vorbească, gura i se agită și nu i'ese nici un sunet pe gât... Desgustător!

— Comandante!—bolborosi în sfârșit. „S'a sfârșit și cu Lingley. De abia mai respiră. Trebuie să-l părăsim.

Fața lui Sparkle se strămbă, de par'că voia să plângă. Apoi se întoarse, vorbind răstit bătrânului sergent-major:

— Ce voiți de la mine? Pot eu ajuta!? Lăsați-mă în pace.

Sub-ofițerul îl privi cu ură, apoi dând din umăr, se îndreptă către locul său.

Fața tânărului locotenent era palidă ca a unei stafii. Era răspunzător de oamenii săi, nu-și putea urma drumul, temându-se să nu moară toți—unul după altul.

De două zile fără o singură picătură de apă... De s'ar fi înapoiat în tabără, precum voia el... Dar ordinul,—e ordin!—Și în iad!—caravana trebuie să fie ajunsă.

Ah, ferbințele! Această și acel vârtej de nisip în aer... Cine-va din nou se apropie de el... Ar dori să-și astupe urechile.

— Comandante nu putem merge mai departe. Ordonă popas.

— Bine. Oprește-te! Spencer—zise abătut locotenentul.

— Vântul acesta ne inebunește oamenii.

«E dinspre Miază-noapte?

— Nu comandante!—sună răspunsul descurajator. Dinspre Miază-zi.

Sparkle mormăi o injură printre dinți. Stă față în față cu un dușman, cu care nu se poate lupta,—cu setea! Oamenii săi stau trîniți în nisipul ferbinte, înăbușiți, cu fețele învinețite.

Se așază jos între ei și gânditor, își lăsă capul pe mâini. Lângă el horecă cine-va... Favoritul său, lungul Wihiter era lungit acolo fără însuflețire. Îi deschise tunica la piept, se aplecă asupra lui:

— Ei amice, cum stăm? Tânărul nu răspunde;—nici nu-și mai cunoștea locotenentul.

— Blestemați să fiți cu toții! strigă cineva răgușit.

Băiat blând și tăcut altă dată,—acum se întoarce cu ochii sălbăteciți către Sparkle:

— De ce m'ai adus aici? Dă-mi apă! Apă!

Făcea spume albe la gură, se ridica de două ori și căzu fără viață, ca o bucată de lemn.

Nimeni nu vorbește, toți îl privesc îngroziți.

Acum se ridică Abdul, călăuza, și se uită cu groază spre miază-zi, în depărtare, unde Văzu trei puncte negre.

— Ce vezi, Abdul!

— Vulturi, comandante! Trei vulturi! O, comandante, ei zboară dinaintea uraganului!—și se aruncă la pământ înspăimântat și se rugă murmurînd.

Se ridicară mici vârtejuri de nisip și un nor galben se apropie.

Vîntul fierbinte vueste, răpind respirația. Și micul grup de oameni, neputincios, desnădăduit se adună la un loc. Nu e scăpare! Norul cel galben a acoperit soarele... o întunecime plumburie acoperă tot pustiul. Și un urias perete de nisip galben se apropie.. tot mai aproape.

Căi încep a tremura, apoi cu nechezături sălbătice se împrăstie prin pustiul..

Abdul se aruncă la pământ, cu fața spre răsărit.

Locotenentul Sparkle sări în sus și dete un ordin cu voce răgușită. Nu-l auzi însă nimeni,—vîntul—era mai puternic... Dar Sparkle stătea drept în picioare și striga într-una oamenilor săi, mereu aceleași cuvinte, până când deodată, vocea îi fu înecată de un acces de tuse... În juru-i se tăvălesc oamenii săi înăbușiți, căutând cu minile spre cer... Aceasta fu ultima vedenie cuprinsă de ochii săi, apoi totul se întunecă și el se rostogoli la pământ...

Moartea a străbătut pustiul...

Trad. de Iosif Șarvary.

PRODUȚIUNEA ARTIFICIALĂ A DIAMANTULUI

Cu toate că mineralogul cunoaște în mod amănunțit totalitatea fenomenelor care au dat naștere cutărui sau cutărui mineral, precum și partea ce au fie-care din aceste fenomene în felul structurii, culoarei, transparenței, durității și a altor nenumărate caractere fizice și chimice ale lor,—totuși, eforturile de secole ale savanților de a putea creia în laboratoare aceste minerale, trecând printr-o întreagă serie de fenomene constatate, nu au dat pînă astăzi rezultate—sau în cel mai fericit caz, nu au dat de cât rezultate extrem de slabe.

Putînd dar de a reda într'un timp relativ scurt în laboratoare aceea ce natura a creat în timpuri neînchipuit de îndelungate, lipsește omului de știință, căci după experiențele făcute, începînd de la un simplu fenomen de oxidațiune și pînă la cele mai complicate combinațiuni de alte fenomene fizice și chimice, aceea ce obținem într-o oră, lună, ani în laboratoare, este prea departe, după cum am spus, de aceea ce a născut natura într'un timp îndelungat!

Cu perseverența cunoscută a oamenilor de știință, ei au mers pînă acolo încât au căutat să satisfacă acest important factor: „timpul“, transmițându-și din generație în generație supravegherea și conducerea experiențelor începute de unul și, totuși, rezultate apreciable nu au putut obține.

Un interes deosebit s'a pus și se pune în acest sens pentru producțiunea artificială a diamantului, și rezultatele obținute merită o deosebită atențiune. Așa, francezul Moissau, supunînd la presiuni excesiv de mari carbonul încălzit într'un cuptor electric, a reușit a produce particule identice, diamantului natural. De altă parte nu i-a fost posibil însă a reduce carbonul în stare lichidă, căci trecerea în stare gazoasă s'a făcut imediat și fără o fază intermediară.

În ultimul timp un fizician italian. La Rosa, profesor la universitatea din Palermo, întrebînd tot în acest scop temperatura excepțional de ridicată a arcelor voltaice, comportînd în derivație pe electrozi o capacitate și o self inducțiune, a putut demonstra că carbonul este perfect de susceptibil de a se obține în stare lichidă. În adevăr particulele de grafit ce s'au depus în această experiență pe electrozii acestui arc, nu pot fi datorite (pentru motive prea greu de expus) sublimațiunii, fără o fuziune intermediară a carbonului. D-l La Rosa, inspirat de acest interesant rezultat, a fost tentat a încerca conversiunea carbonului în diamant.

Era foarte natural a se aștepta ca particulele topite să ia, prin răcire, forma cristalină a elementului, coborînd, bine înțeles, temperatura suficient, pentru a preveni formațiunea grafitului. În acest scop dar, d. La Rosa a înlocuit arcul descris mai sus printr-o scînteie electrică condensată și foarte puternică.

Incrustațiunile obținute în acest caz pe electrozi au prezentat în adevăr un caracter cu adevărat cristalin; ele zgărie rubinul, iar totalitatea proprietăților lor fizice și chimice corespund perfect cu diamantul.

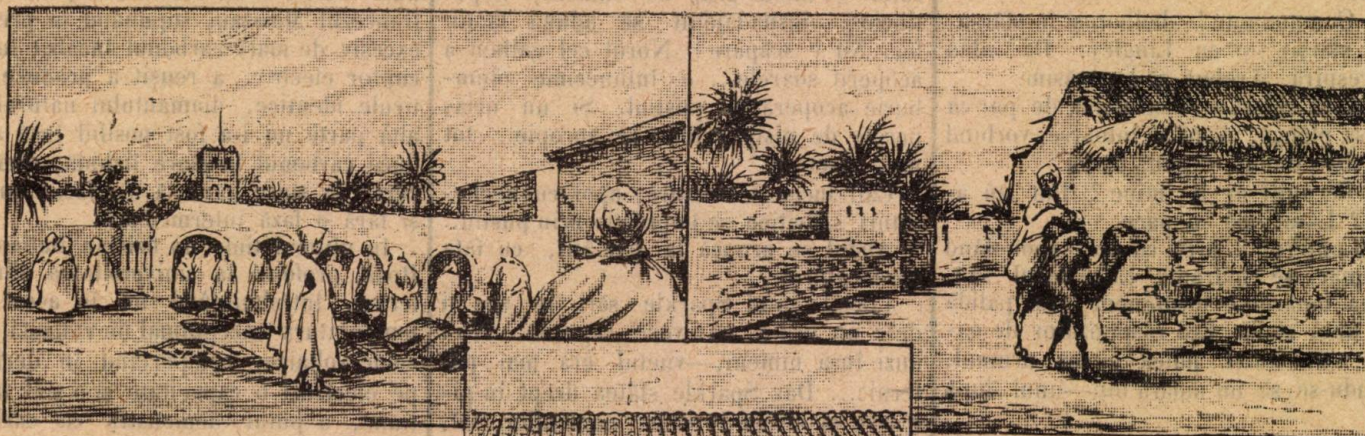
O dificultate însă survine în această chestiune. Este că „carbörundum“, substanță de o mare duritate, formată prin combinațiunea carbonului cu siliciu, posedă proprietăți exclusiv asemănătoare cu acelea ale diamantului și înainte de a afirma în mod definitiv că avem afaceri cu niște mici diamante produse artificial, va trebui să le supunem la proba unei analize chimice.

Or cum ar fi, este extrem de posibil ca particulele acelea, preparate de savantul fizician italian, să fie chiar niște mici diamante.

Nu ne putem gândi la posibilitatea unei asemenea realizări fără să legăm de dînsa dezastrul ce va arunca asupra unei neasemuit de costisitoare industrii ca aceea a extragerii diamantului.

Inginer Al. Petrescu-Balotă.

PRIVELIȘTI DIN CONSTANTINA

Târgul indigen

Călătorind prin partea nordică a imensului deșert Sahara, după câteva zile de goană neîntreruptă pe si-repi arabești, intri în Algeria de sud și te abați—ca ori-ce călător dornic de lumea orașelor mai mari, pe la Constantina,—frumosul și populatul oraș din sudul acestei țări.

În acest oraș e multă viață, prin faptul numai că adăpostește multă armată și o lume de diferiți agenți de afaceri varii, industriași și exploratori de terenuri.

Orașul Constantina e situat la o mare depărtare de Alger (capitala țării), într-o poziție minunată, pe niște stânci cu o altitudine de 580—790 metri.

Spre a ilustra viața și decorul acestui oraș interesant, reproducem alăturarea de articolul acesta trei vederi din cartierele locuite de indigeni (căci celelalte s'asemănă—mai mult sau mai puțin, cu cele similare din aproape toate orașele).

Cea dintâi reprezintă piața locuito-

Ospătăria

rilor de băștină, sau mai bine zis—târgul lor. Aici—de două ori pe zi, se strâng toți căli au trebuință și fac schimb de alimente și de diferite obiecte. E interesant modul ceremonial în care se fac aceste tranzacții comerciale primitive. În a doua se vede un negustor ambulant, care pleacă—călare pe dromaderă—încărcată cu marfă, pe la triburile învecinate, unde și schimbă marfa cu alte lucruri—din trei în trei zile.

Negus'orul ambulant

Cea de la urmă r prezintă una din multele «ospătării naționale», în care se mănâncă foarte ieftin și foarte murdar. Obiceiurilor tipice ale indigenilor însă numai aici le poți studia cu mai multă exactitate și liniște.

E de menționat frumosul decor natural și arhitectonic, ce se găsește la aproape toate clădirile din tot orașul.

Pe deplin încântat și satisfăcut sufleteste de sederea scurtă în acest oraș,—o pornești în direcția Egiptului și în 15 zile ajungi la Biokra, oraș situat la o depărtare de 239 km. spre sud-est de Constantina, unde de-așisderea petreci câteva zile și mai plăcute,—din niște pricini pe cari le vom descrie cu alt prilej, însoțindu-le cu alte vederi—și mai interesante!

— r —

PRINTRE ESCHIMOȘI

— Urmare —

— Ce vrei să mănânci? mă întrebă șeful cu un glas ce n'avea nimic supărăcios, nici sălbatic.

— Un vânat, pe care l'am fript. Unul din oamenii tăi l'a adus aici; poruncește să mă deslege ca să-mi pot potoli foamea cu mâncarea mea.

El răsă cu neîncedare.

— Vörbele tale sunt pline de viclenie, spuse el; vrei să încerci a fugi și eu nu permit aceasta.

„Am spus-o: Innuții nu sunt feroci din firea lor, dacă spiritul tău cel rău nu te aducea într'un loc unde nici un neinițiat n'are dreptul să răsbească.

„Deplâng nevoia care mă îndeamnă

să te dau morței; căci, personal, n'am nimic contra ta. Ori-cine surprinde cu voe saü fără voe secretul misterele noastre, trebuie să moară.

Pe când îmi spunea aceste cuvinte, cinci-spre-zece oameni se aliniară în fața mea, cu arcurile în mână, așezând pe coardele lor din mată de balenă, săgețile omorătoare.

— Fiți blestemați, mizerabili antropofagi! le strigă, făcându-mi cruce întru apărarea nenorocitei mele vieți.

„Sângele meu cadă pe capul vostru și al copiilor voștri, căinți afurisiți! Compatrioții mei, vor veni într-o zi și mă vor răzbuna.

- IV -

M'am lăsat în mâna soartei, înțelegând că ori-ce încercare de a lupta ar fi fost neputincioasă. Abia mi venea să mă gândesc la urgia ce va urma după moartea mea. Închisei ochii și așteptam hotărât săgețile ce trebuia să-mi găurească pieptul.

De o dată, șeful eschimoșilor dete un tipăt.

— Opreți! porunci el.

Și repezindu-se la mine, apucă o mică figurină de fildeș, sculptată, reprezentând o morsa, pe care o purtam atârnată de gât, întru amintirea scumpului și credinciosului meu prieten Byk.

O suci, o învârti, purică cu băgare de seamă snurul de lână împletită de care era legată, apoi cu o încercă'ură ce nu și-o putea ascunde, mă întrebă:

— De unde ai acest obiect prețios?

— Acel care mi-a dat-o, m'a făcut să-i făgăduiesc că nu mă voi despărți de ea nici o dată, răspunsei eu. Este un om de nația ta, dar el este atât de blând și bun, pe cât voi sunteți de răi și răz-bunători.

Parcă nici nu-mi auzi ocările căci urmă :

— Il chiamă Byk, nu-i așa ?

— Da, și 'mi fac cinstea de a fi cel mai bun prieten al său.

— Pentru ce ți-a dat asta ? — reluă șeful. I-ai scăpat tu viața ?

— Dar care este acela care, mai mult sau mai puțin, nu caută să scape viața tovarășului său de drum ?

L'ați auzit ? — strigă șeful — e prietenul, e mântuitorul lui Byk ?

Toți aruncară armele și se avântară spre mine. Cu un mic cuțit de os, imitat după cuțitele europene, preotul vrăjitor îmi tăie legăturile.

Văzându-mă liber, apucaii repede arma și munițiile, ce erau la căți-va pași de mine, gata de a mă pune în apărare.

Marturiile de prietenie și respect ce îmi arătau însă nu întârziară să mă liniștească pe deplin. Unul din aceia chiar care m'a legat mai strâns, la grozavul stâlp, aduse o bucată de friptură și restul vânatului crud, mă așezaiu pe o piatră și începui să mănânc; șeful, care ordonase punerea mea în libertate, se așeză lângă mine, vorbindu-mi cu un glas plin de bunătate :

— Byk este fratele meu !

— Ce ! Byk, fratele unui șef de mânători de oameni ! Nici odată nu voi crede una ca asta ! — strigaiu plin de mânie. Byk e cel mai bun om ; nici odată n'a refuzat el să dea o mână de ajutor unui semen de-al lui...

— Byk nu e antropofag, după cum nu suntem nici noi. El e tot ca noi, pescar de balene ; și pentru că ai meritat să ți dea „marele talisman“, nu mai avem secrete față de tine. Poți să vii cu noi să lovim balenele și morsele ; vei cunoaște misterele noastre, credința noastră, ceremoniile noastre.

— Atunci dar, mortul acela nu l'ați afumat pentru a-l mânca ?

— Nu, zise șeful ; acela este cadavrul unui om cinstit și brav ; este spiritul binefăcător care ocrotește vânătorile noastre, ne pune în inimă îndrăzneala trebuincioasă când lovim monstrul. El este acela care ne dă iscusința și puterea de care avem nevoie de a da lovitura mortală.

Fratele lui Byk era *angakok-ul*, sau preotul tribului.

— În cazul acesta suntem prieteni ? zisei eu.

— Ca și cu Byk, îmi răspunse el, strângându-mi mâinile într'ale sale.

O luărăm la drum, ca să ajungem mai curând la bordeele nouilor mei găzdași.

Vroiam să mă încarc cu carnea crudă ce aveam, când un tânăr o apucă și cu

încăpățănare nu mă lăsă să duc această greutate.

Apucărăm pe o cărare gloduroasă, abia se cunoștea din stâncă și mulțumită căreia trecusem un munte înalt din vârful căruia se vedea marea.

Angakok-ul îmi arătă o pădure întunecoasă de pini ai Nordului, atârnată pe marginea răpoasă a muntelui.

— Acolo sunt locuințele noastre, îmi spuse el.

— Vezi, nu e ușor să le descoperi și nici cu puțință de a răzbi până acolo, dacă nu ești născut prin aceste stânci.

Mergeam înainte, tăcuți, pe aceste povârnișuri alunecoase și repezi, în cât un locuitor de la șes n'ar fi făcut zece pași fără să cadă în fundul prăpastiei.

Când văzu că suntem mai la o parte de tovarășii noștri de drum, mă întrebă :

— Ce s'a făcut iubitul meu frate Byk ?

— Byk, îi răspunsei, a rămas la corabia noastră, unde servește ca călăuză și ca tâlmăci căpitanului ei.

— Ești dintr'o localitate departe de aci ?

— Atât de departe, îi spusei zăbind, că cel mai tare vâslăș al vostru pe kayak-ul său, va pune mai mult de un an spre a trece în inderă de apă, pe care am trecut-o noi.

Ridică capul cu neîncredere sau cel puțin ca un om obișnuit să asculte go-gosi.

— Tara ta e așa de friguroasă și așa lipsită din ale traiului — de pește, de vânat — că ți-a fost peste puțință ție și compatrioților tăi să mai stați în ea ?

— Tara mea e cea mai frumoasă și cea mai bogată, — e plină de comori. Avem scule de pescuit și de vânat de care în curând îți vei face idee ; clima este dulce și prielnică. Pe aici, din contra, ești amenințat să mori de frig și de foame...

— Atunci, pentru ce-ai venit ? mă întrebă el mirat.

— Am încercat să deslușesc lucrul acesta și lui Byk. Nu o să înțelegi, fără îndoială, mai bine ca el. E destul să-ți spun că oamenii din țara mea, mistuiți de setea de a vedea lucruri noi și de a învăța fără de încetare ceea-ce nu știu, au vrut să aflu ce se petrece în țara Innuților. Cum trăiesc, cum vânează foclele, morsele, balenele și lei de mare, ca să le spue și ei compatrioților lor.

— Dacă acesta e scopul pe care ți l'ai propus, nu puteai să nemerești mai bine, îmi spuse el. Nimic nu va fi secret nici misterios pentru tine ; vei fi inițiat în lucrurile cele mai ascunse și atunci o să poți să te duci și să spui prietenilor tăi, cât sunt de viteji pescarii Innuții. *)

*) Aci manuscrisului îi lipsește câte-va pagini. Fără îndoială, marinarul care l'a scris, istorisește modul cum a fost primit de pescarii amănunte asupra vitejilor lor, etc.

Cu tot frigul cel mare, plecărăm la apusul soarelui, atunci când astrul zilei dispărea la orizont și ajunserăm la niște stânci ascuțite de forme ciudate, printre care oimenii tribului aveau obiceiul să-și ascundă luntrile.

Peste tot, apele găuriseră grămezile de granit. Era un fel de găuri adânci ca acelea ce-am văzut pe coasta de la nord pînă la sudul Norvegiei occidentale.

Fie-care din aceste golfuri adânci era minunat adăpostit de furia valurilor și a vântului care ținea tot timpul cât marea nu era înghețată.

De obicei vânătorii de balene nu se aventurau în mare de cât cu kayak-ul lor simplu sau dublu.

După stăruința mea, patru vâslăși voieniți îmi fuseseră dați pentru a mă conduce în căutarea tovarășilor mei. Mă suii într'un umyak care, cu toată forma sa bizară, mulțumită iscusinței vâslășilor, se ducea destul de bine pe valuri.

Fratele lui Byk veni să mă întâlnească.

— M'am hotărit să te însoțesc peste tot, îmi zise el, atât pentru a te feri de pericolele ce te pot amenința, cât și a ți scoate din inimă ori-ce îndoială.

— Deci, unde mergem ? — întrebai eu — și prin ce așa mari pericole avem să trecem, pentru ca să mă ferești de ele ?

Mi se pare că v'am arătat cu prisosință, ție și alor tăi, că inima unui european este tot așa plină de vitejie ca și aceea a unui pescar de focle.

*) El mișcă capul în semn de îndoială.

— Ești viteaz în fața pericolului pe care îl înțelegi, zise el : te-am văzut în fața morții închizând ochii și așteptând cu nepăsare ceasul cel din urmă. Dar asta nu-i de ajuns.

Când ai fost față la misterele noastre sfinte, n'ai rămas stăpân nici chiar pe cugetul tău ; frica nebună, frica negândită te cuprinsese cu totul ; ne-ai luat drept spiritele răului ; apoi ai văzut în noi ființe murdare, trăind din carne de om.

Încă câte-va clipe dacă nu eram aproape de tine, singele ți ar fi înghețat în vine și atunci te-ai fi îndoit de acei în mijlocul cărora Byk și-a petrecut viața — de acei din inima cărora el a luat o parte din virtuțile ce ți place — găsindu-le în el.

Fii liniștit și așteaptă. Noi n'avem de cât un scop : să învingem pe Tupiak și să ne înapoem biruitori la a tot puternicul Tornasuk, spre a ne face pescuitul cu spor și a avea grije de prețioasa viață a fraților și copiilor noștri.

Pe când preotul vrăjitor îmi vorbea ast-fel, eu cercetam cu luare aminte drumul ce străbăteam.

Ușoarele kayace dispărură în întuneric, cu tot cerul instelat, care înfășura pământul înălbit de zăpadă, cu o lumină nehotărâtă. Vedeam ca prin sită natura de pe coastele în vecinătatea cărora navigam.

Cu toată mișcarea veșnică a valurilor, frigul formase de pe acum sloiuri de ghiață, care năntau destul de mult în mare, silindu-ne să ne ținem la oarecare distanță de aceste plute cu forme fantastice.

Câte o dată, pământuri în depărtare păreau a se netezi și a forma văi largi; mai încolo, după un lung drum, pământul părea că atinge cerul, întocmai ca o stavilă uriașă și perpendiculară, gata a se repezi în mare.

Ferindu-mă ca noui întrebări să nu-î facă angakok-ului o idee proastă de curajul meu, tăceam și mă mulțumeam să mi afund privirile în adâncurile negre ale orizontului.

Cu băgare de seamă, umpak-ul nostru se apropiă de coastă, și intră într'un canal lung cu malurile stâncoase, care dădea într'un ghiol, în ale cărui ape adormite se reflectau stelele cerului.

Înainte și înlătur, marginile acestei minuscule mări se desfășurau în formă de cerc, care slujea de pervaz oglinzei strălucitoare.

Bătrânul vrăjitor și puse brațul pe al meu ca pentru a-mi atrage atențiunea, iar ochii mei urmări direcția degetului său.

O privești, pe care nu voi uita o nicădată, imi fu dat să văd.

Mulțumită înștiințării conducătorului meu, n'am avut nici o șială. Chiar el mi-a spus o duse ori în urmă, că nici un mușchiu al obrazului meu nu trădase teama sau mirarea.

Pe vârful unei coline, cu povârniș dulce, așezată în fața noastră, se ridică de o dată o lumină mare, roșie, ce părea că se înalță până la cer.

(Va urma).

VIATA FAMILIEI SOARELUI

Soarele e și azi—aproape tot așa de fierbinte ca și pe vremea când s'au născut planetele. Dacă privim prin telescoape vedem țâșnind din soare limbi de foc și suindu-se la înălțimi uriașe. De bună seamă soarele s'a mai răcit și s'a mai îngălbenit puțin, lucru de alt-fel explicabil, fiindcă privind printr'o lunetă bună, vedem niște pete pe soare. De sigur că la început soarele avea o lumină albă, întocmai ca și stelele albe, cari sunt sorii mai tineri de cât al nostru; noi nu putem ști însă dacă acești sorii au sau nu familie.

Mercur, fiind mic, s'a răcit cu desăvârșire. Venus de asemenea e rece, cu toate că mai scânteiază din când în când. Pământul, după cum știm, e rece; numai în centru, nu s'a răcit,—lucru de alt-fel explicabil, căci dacă s'ar fi răcit tot, nu ar mai fi vulcani și nu s'ar mai fi întâmplat grozava catastrofă din Mecsina.

Vecina noastră, Luna, e rece cu de-

săvârșire. Marte, de bună seamă, e rece și încă se crede că e și locuit,—ba ceva mai mult, oamenii mai civilizați și ajunși la o cultură mai mare, au siguranța aceasta.

Jupiter a rămas — până azi fierbinte, din cauza mărimii lui. Asemenea e și Saturn. Uranus și Neptun, fiind mai mici și mai depărtați de soare, s'au răcit cu totul.

Din cele de mai sus se vede că bătrânețea în familia soarelui nu atârână de vârstă, ci de mărime și de depărtarea de soare; cei mai depărtați de soare se răcesc mai iute, neputând imprumuta destulă căldură de la soare, — părintele lor.

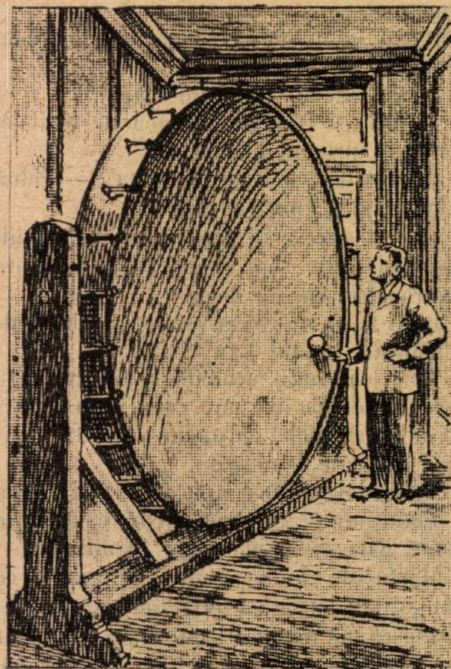
Dacă am socoti depărtarea de la pământ la soare egală cu 1, atunci Jupiter e de 5 ori mai departe, Saturn de 10 ori, Uranus de 20 ori și Neptun de 30 de ori.

Și cu cât o planetă e mai departe, cu atât face un ocol mai lung împrejurul soarelui. Pământul face 1 an în jurul soarelui, Marte 2, Jupiter 12, Saturn 29, Uranus 84, iar Neptun 164. Un om cu părul alb—care a văzut de 60 de ori vara și iarna venind pe pământ, n'a apucat de cât două ocoluri (2 ani) de-al lui Saturn. Cine ajunge aci 84 ani, e ca și cum ar fi trăit numai 1 an pentru cel ce l'ar privi din Uranus. Cât despre Neptun, nici un om nu va trăi până ce această planetă va sfârși un singur ocol în jurul soarelui. Singuri copacii și-ar putea număra anii după mersul acestui tovarăș depărtat al sistemului nostru planetar...

Ploesti.

Luigi Vam.

O TOBĂ GIGANTICĂ

Toba aceasta care—are trei metri înălțime, a fost construită nu de mult—in Germania, cu prilejul unor serbări populare monstre, la cari au cântat 327 muzici militare cu aproape 14,000 (patru-spre-zece mii) executanți.

VAMPIRUL

— Urmare —

Cu cât vedea mai bine tot ce se afla în jurul său, Herman devenia tot mai liniștit. La urma urmei, nu era acolo nimic din cale afară extra-ordinar.

Își dădu seamă că fusese condus într'unul din cimitirile timpurilor de demult. Toate obiectele înșirate acolo, nu erau de cât niște simboluri ale oamenilor din vechime.

Dar Herman ar fi voit să cunoască ființa misterioasă care-l tirise în acel cimitir.

Cine era? Un bandit, un renegat, un criminal, — asta fără îndoială. Dar cum poate trăi dînsul în asemenea singurătate? Ce face? De unde a venit?

Și când se coboară spre câmpie spre a-și îndeplini fără de legile, pe ce drum secret poate scăpa din abis?

Herman făcu o sforțare pentru a-și desface mâinile, dar frînghia era solidă și-î intra și mai adânc în carne.

Atunci ofițerul se îndreptă cu hotărâre spre eșirea cavernei.

Când voi să iasă, o umbră se ridică în fața lui, și o voce înceată, gravă, sombră, o voce care părea vocea singurătății și a nopții, îi zise:

— Ai venit să te întâlnești cu stăpânul vampirilor? Ei bine, iată-l, se află în fața d-tale.

Herman ridică ochii, uimit.

Se afla în fața unui bătrân sprijinit într'un baston, și îmbrăcat într'o haină roșie, zdrențuită.

CAP. XV

Vampiri

Omul în fața căruia se afla Herman avea o înfățișare teribilă.

Ochii săi aveau o licărire întunecată și figura sa semăna cu aceia a unui vultur.

După dezvoltarea pe care o aveau umerii săi, ghiceai că te aflai în fața unui individ de o forță puțin comună.

Herman, surprins, stătea nemișcat în fața acestei bizare apariții.

Dar omul, cu vocea sa sumbră, îl întrebă :

— Ce veneai să faci aici ?

Herman tremura de mânie.

Își dedea seama, că după ce îndeplinea cea mai mare parte din însărcinarea pe care și-o luase, tocmai în momentul hotărâtor, când se afla în fața dușmanului, și l'ar fi putut ataca și învinge, se găsea neputincios, în voia lui.

Cu toate acestea, reuși să-și înfrâneze furia, și răspunse destul de liniștit :

— D-ta ești acela căruia î se spune stăpânul vampirilor. Ești un bandit. Am venit aci să te caut, să mă lupt cu d-ta, și să te înving.

„Dar întâmplarea a făcut să cad în mânele d-tale, tocmai atunci când nu mai eram în stare să mă apăr. Acestea sunt niște procedee comune tuturor bandiților. Mi-ai înjosi demnitatea, dacă aș căuta să-ți fac vre-o imputare.

„Nu ești de cât un asasin ! Ce mai aștepti ? Asasinează-mă ?

Necunoscutul nu făcu nici o mișcare. Expresia feței sale nu se schimbă de loc. Suridea mereu, liniștit.

Cu toate acestea, după un moment mai lung de tăcere, răspunse :

— Nesocotitul, oare ce sperai ? Credeai că mă urmărești în culcușul meu ? Credeai că mă voi speria la zgomotul armelor tale ? Și nu te gândești că, chiar dacă-ai fi reușit să mă învingi, nu mai puteai eși nici o dată din abisul Cerohima ?

Herman nu-și putu opri o tresărire. Numele abisului pronunțat de omul acela, avea un efect curios.

Ofițerul își aduse aminte de lupta disperată pe care o dăduse împotriva muntelui, fără a reuși să iasă din cavernă.

Totuși, voia s'o sfârșască mai repede.

Se simțea pierdut, și singura-i dorință era să-și scurteze supliciu.

— Spuneai odinioară că ai venit să te lupti cu mine, zise stăpânul vampirilor; așa dar, d-ta ești dușmanul meu ?

— Eu sunt dușmanul tuturor acelora cari comit crime, zise Herman liniștit. Am avut misiunea de a te căuta, și a te pedepsi pentru numeroasele d-tale fără de legi. Dacă destinul a hotărât alt-fel, asta înseamnă că d-tale îți este destinată o altă pedeapsă mai grozavă.

— Cine ți-a dat misiunea de a mă urmări ?

— Ce-ți pasă ?

— Ia seama ! răspunse omul abisului, înălțându-și în umbră, statura sa gigantică. Gândește-te că ești în puterea stăpânului vampirilor, și că proscrisul abisului nu cunoaște iertarea !

— Mă ești oare drept un indian fricos, care tremură numai auzindu-ți numele ? răspunse Herman. Sperî poate că de-

corul acesta grozav, cu care ți-a plăcut să te înconjori, mă va înspăimânta ? Nu ești de cât un bandit de rând, un re-negat care ai conspirat cu revoluționarii contra stăpânului meu, guvernatorul Almeriei, — un asasin care ai făcut zeci de victime nevinovate !

Omul abisului răs, — răsul său era sălbatic și înfiorător :

— Ah, exclamă dânsul, așa dar d-ta te afli în serviciul guvernatorului ? Nenorocitul ! De dînsul ai fost trimis ?

— Nu-ți voi răspunde !

— Poate că îmi vei răspunde în curând, după ce ți voi fi arătat care este soarta creaturilor lui Tiburcio.

— Ori căruî supliciu ai voi să mă supui, nu-mi este teamă.

— Ești sigur ?

Drept ori-ce răspuns, Herman înălță din umeri.

Omul se apropie și îi puse mâna pe umăr.

— Urmează-mă, îi zise dînsul.

Prizonierul se supuse. Străbătura caverna și un coridor lung.

În curând stăpânul vampirilor se opri. Ajunseseră lângă un fel de puț, adânc de mai mulți metri : câte-va raze slabe de lumină ajungeau pînă acolo.

Căpitanul se aplecă de-asupra puțului și la început, din pricina întunericului, nu putu deosebi nimica. Dar puțin câte puțin privirea i se obișnuie cu umbra.

De-o dată văzu că în fundul aceluî puț se afla un om.

Herman, adânc turburat, recunoscă că omul acela purta uniforma soldaților lui don Tiburcio.

Prizonierul din puț, auzind zgomot, ridicase capul și văzând de-zupra sa două umbre, se rugă umilit :

— Ertare !

În mijlocul tăcerii, vocea ajunsese pînă la ei, zdrobită de durere.

Herman se ridică. Privirea sa liniștită se fixă cu dispreț pe fața stăpânului vampirilor.

Dar ochii de vultur ai acestuia nu se turburară nici de cum.

Porniră din nou spre cavernă ; și când fură iarăși în mijlocul scheletelor din alte vremuri, omul întrebă cu vocea sa sumbră :

— Ei bine ? Ce mai spui acum ?

Herman răspunse :

— Te desprețuiesc. Ori-care ar fi chinul pe care l'ai putea inventa pentru mine, nimic nu m'ar putea face să trădez cauza pe care o servesc.

«Nu mi-e teamă nici de moarte, nici de tortură. Toată grija mea este să-mi fac datoria pînă la capăt.

«Asasinează-mă acum ! Mai adaugă o nouă crimă la crimele d-tale ! Va suna în curând ora pedepsei și pentru d-ta ! Dar temete ca nu cum-va prelungindu-mi prea mult supliciu, brațul meu să nu se ridice într-o zi amenințător și să te lovească fără milă. Când sabia mea ar intra în pieptul d-tale, aș striga

numele celor două victime ale d-tale mai nevinovate. Gracioza, aceea pe care ai răpit-o chiar de sub supravegherea mea și aceea pe care o amenință acum cu moartea și pe care eu am jurat s'o apăr : Arocha Holsarie !

La aceste cuvinte, necunoscutul făcu un pas înainte. Din ochi îi zbucniău fulgere. Apucă brațele înlanțuite ale lui Herman în strânsoarea de fier a mâinilor sale, și apropiindu-și obrazul de obraji prizonierului său strigă :

— Voești s'o aperi pe fata aceea ? Nu știi oare că stăpânul vampirilor i-a hotărât moartea ?

— Știu ! izbucni furios ofițerul, evocându-și de-o dată tot pericolul prin care trecea cepila. Știu ; și mai știu că mă aflu în puterea ta, legat, dezarmat, sfâșiat, însângerat, departe de ori-ce ajutor, victima și prada ta. Cu toate acestea, nu voi trăda jurământul pe care l'am făcut. Voi scăpa din ghiarele tale și voi răzbuna toate victimele tale nevinovate !

Herman făcu o sforțare disperată pentru a-și elibera mâinile din strânsoarea frâghiei ; oasele îi pocniră, dar frâghia era prea solidă pentru ca să cedeze.

Atunci, într'un elan necugetat, se repezi înainte asupra adversarului său. Dar se clătină și căzu la pământ.

Omul întunecat rămase nemișcat în fața acestei furii zadarnice. Cu brațele încrucișate pe mantaua sa roșie, așteptă în tăcere să-l vadă pe Herman potolit.

Herman înțelese repede toată zădărnicia rezistenței sale. La ce bun să mai lupte, când știa bine că nu va putea învinge. Nu reușia de cât să-și prelungească tortura, mărind ast-fel triumful călăului său.

— Haide, zise ofițerul liniștit, ce mai aștepti acum, — nu mă ucizi ?

Din umbră, omul își increții buzele într'un suris bizar.

— Facă-se voia ta, murmură dînsul ; în curând îți vei începe supliciu.

Și porni spre adîncimile cavernei. Herman auzi zgomotul unei căderi de pietre și deosebi uruitul rostogolirii unei stînci mai mari.

După aceea Herman auzi o șuierătură sinistră, și în urmă se făcu tăcere. De-o dată, ofițerul avu senzația că ceva se mișcă foarte aproape de el.

Privi în partea de unde veni șgornotul și deosebi o masă de materie cenușie, care se cobora de-alungul păretelui stîncos.

În cele din urmă, lighioana ajunse aproape, și începu să se tirească.

Ofițerul privea fără să înțeleagă. De odată însă lighioana întinse un braț lung membranos și un cap cu urechile rotunde, ai căruî ochi reflectau o lumină curioasă.

Herman recunoscă în acest animal pe hidosul băutor de sânge, care poartă numele de vampir.

Și nu-și putu opri o înfiorare.

Cu toate acestea nu acum pentru întâia oară se afla în fața acestui animal; ba chiar o asemenea întâlnire în mijlocul pădurii nu l-ar fi neliniștit nici de cum.

De multe ori, în timpul numeroaselor sale expediții, fusese mușcat de aceste animale. Știa că vampirii sug sânge omenesc, dar știa în același timp că nu primejduesc viața cui-va, pentru că se foarte fesne să te aperi contra lor.

Nu mai un om slăbit, rănit, sau adormit prea adânc, fiind asaltat de mai mulți vampiri, ar putea să-și piardă viața, din cauza cantității prea mari de sânge pe care îl rdt.

Și tocmai acum Herman era în cazul acesta.

În adevăr, situația sa era spaimăntătoare.

Din toate părțile se coborau acum, de-alungul stâncilor, numeroși vampiri.

Și lighioanele erau flămânde. Închise în vre-o peșteră întunecoasă de către acela care se lăuda că era stăpânul lor, nu li se dădea de sigur hrană de cât la intervale foarte rare, atunci când se prezenta prilejul vre unui nenorocit care trebuia să fie supus supliciului.

Și ce ar fi putut face împotriva lor un om înlănțuit, incapabil a se apăra?

Stăpânul vampirilor mai dădu drumul unei șuerături tot așa de sinistre, și monștrii își grăbiră pasul.

De o dată, unul dintre ei, care de un moment sbura în jurul capului lui Herman, i se așeză pe umeri, și bătând din aripi, se fixă bine cu ghiarele. Herman simți pe pielea sa căldura corpului grețos al bestiei, care căuta acum locul cel mai potrivit pentru a mușca.

Ofițerul scutură din umeri cu putere, pentru a alunga ființa hidoasă; dar vampirul se prinsese bine cu dinții și cu ghiarele și nu se dădu bătut așa de lesne.

În curând buzele și ventuzele aspirară și începură să soarbă cu încetul viața omului.

În același timp alți vampiri se apropiară, și luară loc de-a lungul brațelor și a picioarelor.

Ofițerul făcu câți-va pași îndărăt, și se izbi de peretele stâncos, căutând să zdrobească vampirii cu greutatea corpului său.

Dar în locul celor care rămăneau la pământ, veneau alții, de zece ori mai numeroși.

Și toate lighioapele acelea infometate, beau acum cu înverșunare din corpul său.

— Mai este timp încă să-ți salvezi viața? Vrei să-mi răspunzi?

Cine vorbise oare? Herman ridică capul.

În fața sa, stătea nemișcat stăpânul vampirilor.

În mijlocul aceluia decor groaznic, spectacolul era sinistru.

Prin ceața roșie care îi întuneca pri-

virea ofițerul întrezărea figurile strâmbe ale mumiilor care păreau că rătăcesc contemplându-și agonia, și ale căror oase albe licăreau bizar, sub lumina tristă pe care o reflecta ghețarul.

Aripi mari, negre se învârtău în jurul său, învăluindu-l într-o suflare caldă. Simțea cum îi curge sângele din douăzeci de răni de-o dată și cum puterile îl părăseau încetul cu încetul. Obiectele care îl înconjurau, vasele cu figuri omenesci, monștrii de argilă, broaștele gigantice, papagalii cu ochi scârboși, crocodilii diformi, toate aceste animale fantastice păreau că trăesc, că respiră și se mișcă.

— Ai de gând să-mi răspunzi? Ar mai fi timp să-ți salvezi viața!

Asemănător cu unul dintre spectrele care îl înconjurau, și tot așa de nemișcat ca și ele, stăpânul vampirilor aștepta. Herman răspunse:

— Te desprețuiesc!... Nu-ți voi răspunde nimica. Vreau să mor.

Omul răsă bațjocitor, apoi răspunse: — N'a sosit încă ceasul... Supliciul nu s'a sărșit încă.

Se apropiă de bietul ofițer, și apucând de aripi vampirii săturați de sânge, îi smulse unul câte unul de pe prada lor. Vampirii, aruncați la pământ, dispăreau repede, ascunzându-se pe după stânci.

După ce s'erses sângele care curgea din rănilor nenorocitului ofițer, stăpânul vampirilor vorbi din nou:

— Așa dar, cu nici un preț nu vorești să-ți trădezi cauza?

Herman se mulțumi să înalțe din umăr.

— Nu-ți cer de cât un singur amănunt în privința guvernatorului. Dacă mi-l dai, vei fi liber. Primești?

— Toat propunerile d-tale sunt zadarnice, răspunse Herman. Îți repet că puțin îmi pasă de toate torturile d-tale. Grăbește-te și mă uide!

— Știi ce supliciul te mai așteaptă?

— Ce îmi pasă!

— Nu ți-e teamă?

— Eu n'am de cât o singură teamă: aceea ca nu cum-va să mă dezonozez.

— Vom vedea dacă spui sau nu adevărul, răspunse stăpânul vampirilor, răzând cu râsul lui demonic. Îți voi pune la încercare și onoarea și curajul.

Apoi își apucă prizonierul de mână și îi zise:

— Vino cu mine!..

CAP. XVI

De când stăpânul vampirilor se introdusese pînă în apartamentele private ale palatului, pentru a lăsa acolo dovada scrisă a misterioasei sale intervenții, guvernatorul Tiburcio nu mai îndrăznea să se arate nicăieri.

La început, mai ales, fusese stăpânit de o groază nebună.

Atunci îl chemase pe Herman în ajutor și îl trimisese spre acele regiuni bles-

temate, unde îndrăznețul ofițer trebuia să sufere torturile pe care le-am povestit.

Apoi, când se văzuse lipsit și de acest om care fusese apărătorul său cel mai sigur, metișul făcu tot ce-i sta în putință pentru a se apăra de primejdii care îl amenințau. Prima sa grijă fu să arunce în închisoare pe toți soldații de cari nu era sigur.

Accastă pedeapsă lipsise garda de un mare număr de oameni, căci, în teama să ca nu cum-va să-i scape vre-un vinovat, don Tiburcio condamnase pe mulți fără nici un motiv serios.

Pentru a-i înlocui, Tiburcio făcu apel la trupele pe cari Herman le lăsase în campament și cari, mulțumită disciplinei severe pe care o primise de la căpitan, îi puteau da soldații cei mai devotați.

Îndoi posturile de gardă în jurul palatului și nici un străin nu mai avea voie să pătrundă acolo.

După ce stătu mult pe gânduri, luă hotărîrea de a lăsa și pe viitor fără nici o pază intrările secrete, dar baricadă eșirile și schimbă el însuși toate broaștele și zăvoarele.

Cu toate aceste măsuri însă, rămânea mereu neliniștit, căci ceea ce se petrecuse în trecut era cu totul neexplicabil.

Pe unde trecuse acel vizitator necunoscut?

Cu neputință de spus.

Guvernatorul făcuse cercetări amănunțite în toate colțurile palatului, dar nu descoperise nici cea mai mică urmă.

Străbătu el însuși galeriile ascunse ale închisorilor și subteranelor, dar nu găsi nicăieri măcar cel mai neînsemnat indiciu care să-i dovedească că trecuse cine-va pe acolo.

Atunci făcu cercetări pînă și în închisoarea în care pierise Gracioza Holsarte. Acolo, drama se desfășurase ca de obicei.

Apa, retrăgându-se, nu mai susținea corpul victimei, care căzu în noroiul de la fund.

Dar noroiul acesta, uscat mai înainte de năvala apei, nu mai era acum de cât o masă mișcătoare, care cuprinsese cadavrul și-l făcu să dispară pentru totdeauna.

De când metișul era guvernatorul Americii, câți nenorociți nu pieriseră în acest hidos mormânt!

Gracioza Holsarte avusese aceeași soartă.

Când Luiz Tiburcio intră în închisoarea ei, nimic nu mai exista acolo, nici chiar urmele luptei disperate pe care copila o susținuse înainte de a muri. Numai câte-va picături de apă cădeau dealungul zidurilor însemnând cu ritmul lor monoton trecerea timpului.

Amintirea ultimei victime era pierdută în fundul abisului, pentru veșnicie.

Dar nici aici nu se vedea vre un indiciu despre trecerea stăpânului vampirilor.

Și cu toate acestea, personajul acela

teribil trebuia să fi trecut pe unde-va, de vreme ce metișul mai avea încă și acum în mână misiva aceea amenințătoare de răzbunare, pe care necunoscutul o lăsase în biroul său.

«— Gândește-te că există, și că victimele d-tale vor fi răzbunute când va fi sunat ceasul!»!

Don Luiz privea rindurile acestea, cari i se păreau scrise de o mână de foc și se simțea cuprins de o groază nebună.

De o sută de ori voise să rupă scrisoarea aceasta și s'o arunce departe, dar în tot-d'auna parcă venia cine-va să-l oprească, și n'o rupea.

O privia, o examina mereu, cercând să surprindă vre-un secret în caracterul literilor. Dar scrisoarea nu-i destăinuia nimic altă-ceva de cât amenințarea pe care o simțea planând deasupra capului său.

Totul îl înspăimânta la cea mai mică pocnitură a scândurilor, la cel mai mic zgomot de voci pe care-l auzia afară, tresărea și aștepta să simtă între umeri ferul unui pumnal răzbunător.

Întindea mâinile înainte ca pentru a se apăra și se îngălbenea de moarte.

Tăcerea care îl înconjură, îl înspăimânta și mai mult.

Noaptea lui don Tiburcio, mai cu seamă, erau o adevărată tortură.

Nu mai putea dormi de loc, și era chinuit de vedeniile cele mai bizare.

Și când—la strigătele sale de groază, soldații de gardă alergau să vadă ce se întâmplă, don Tiburcio îi alunga repede, de teamă ca nu cumva să se alle printre oamenii aceștia vre unul care să fie complice cu dușmanul său.

În seara aceea, don Tiburcio stătea la masa sa de lucru, cu revolverul la îndemână și ceti din nou misterioasa scrisoare. Un zgomot de pași îl făcu să tresară.

Ascunse scrisoarea, și cu mâna pe revolver, așteptă.

Cine-va bătu în ușă. După ce făcu mai multe întrebări, dădu ordin celui care se prezintă, să intre.

Un ofițer apărură. Purta uniforma armatei regulate. Guvernatorul oare-cum liniștit, întrebă cu vocea potolită:

— Ce voești?

— Excelență, răspuse soldatul, aduc un avis secret al guvernului.

— Ce avis?

— Pot vorbi fără teamă, excelență?

— Nimeni nu ne ascultă. Vorbește!

— Excelență, toate trupele statului Almeria trebuie concentrate fără întârziere în garnizoana orașului.

— Toate trupele?

— Afară de milițiile postate în munte, de-a lungul frontierei.

— Așa dar, războiul cu Olanda este definitiv hotărât?

— Fără îndoială, excelență. Dar nu aceasta este teama cea mare.

— Ce voești să spui?

— Poate că războiul cu Olanda va putea fi înlăturat.

— Atunci, de ce ne temem?

— De revoluție!

Metișul se ridică repede.

— Ce spui? întrebă dânsul, cu vocea tremurătoare de emoție; e teamă de revoluție în districtul federal?

— Revoluția poate izbucni din moment în moment, în întreaga republică.

(Va urma).

RĂZBOINICII ZULUȘI

Asupra vieții zulușilor din Africa de mijloc am mai vorbit — nu tocmai de mult — în coloanele ziarului nostru, — dar nu prea am stăruit îndeajuns asupra

Mai pomeneam — în treacăt, — faptul că — imitând pe soldații europeni, stabiliți în această provincie europeană, și-au alcătuit o ceată numeroasă și selectă de războinici temuți, prin care au devenit foarte respectați și chiar — până la un punct

Armele lor din ce în ce mai rumeroase, se compun din lănci, arcuți și săgeți otrăvite, sulii, topoare, paveze, etc. Ei și le-au procurat de la europeni, în schimbul pepitelor de aur — pe cari le găsesc adesea, prin nisipurile câmpu-

Manevrele zulușilor

mulțimei războinicilor zuluși cari reprezintă puterea și siguranța celor câte-va triburi ale lor. Descriind atunci o parte din viața lor mai vizibilă, spuneam că zulușii au pornit-o cu pași aproape repezi către o civilizație nu tocmai îndepărtată.

— stăpînitori indirecti ai triburilor mărginașe.

Încetul cu încetul și-au înmulțit numărul războinicilor și — un an de la acest început, aveau o a treia parte din bărbății tribului, «pe picior de război» cum s'ar zice. Numai șefii sunt șapte-sprezece.

rilor lor, a pietrelor prețioase și a unor produse proprii ale țării și tribului lor. Tot în acelaș mod, și-au procurat și alte lucruri, plăcute lor, însă în mare parte nefolositoare.

Din cele trei ilustrații pe cari le alăturăm de aceste rânduri, cititorii își vor

putea da seama și își vor înfăptui chiar o imagine clară și fidelă despre acești războinici cari ne promet—prin dragostea lor de progres—surprize neașteptate și se poate chiar—apropiate.—

Prima ilustrație reprezintă ciudatele dar atât de interesante (poate tocmai din pricina ciudăteniei lor) manevre pe cari le fac de mai multe ori pe an, în vasele și sterpele lor câmpii.

Sunt atacuri și apărări simulate într'un mod — mai mult sau mai puțin naiv, — însă într'un asemenea mod că ești silit să recunoști la acești războinici aptitudinile militare de netăgăduit...

În a doua se poate admira (și lua în derizie tot de-odată) un asalt de arme... Cu câte două bețe în mâini, ambii combatanți — apropiați unul de altul ca la doi metri, fac niște mișcări și schime—într'adevăr... gustoase.

Spectatorii acestui asalt de arme atât de... bizar privesc cu întreaga lor ființă pe combatanți, și așteaptă rezultatul luptei...

Pe cea de la urmă ilustrație se văd așezați în cerc—cei șapte-spre-zece șefi ai războinicilor zuluși. Ei s'au adunat pentru a se consfătuși în privința mai multor chestiuni — de mare importanță. Pe fețele lor e imprimată multă seriozitate și interes. Toți sunt înzorzonați cu

Asalt de arme

diferite nimicuri bizare și aproape toți au pe cap câte o fundă sau arbust verde.

Lucrul cel mai interesant—din punctul de vedere al psihologiei—e că toată

noua lor alcătuire e o imitație imperfectă, caraghioasă și rodnică (poate)—a trupelor de soldați europeni.

— n —

Sfatul căpeteniilor

Știri Interesante

Un banchet original — Un banchet foarte original s'a dat zilele acestea la Londra de către multimilionarul George Kessler, în Savoy-hotel. Decorul sălei reprezintă regiunea polară de Nord; în mijlocul mesei era jumătatea de Nord a

pământului. Pe masă erau diferite imitații de ghețari și de animale polare. Chelnării erau îmbrăcați ca eschimoși. Chiar și sala-banchetului avea o temperatură scăzută. Fiecare tacâm a costat 1.500 lei. Însă, fiecare invitaț a primit, ca dar, câte un diamant în valoare de 18.000 lei.

H. M. G.

O reclamă ingenioasă : — «Duminecă trecută, 13 Decembrie, între orele 2 și 3 după amiază, soția croitorului Stabile s'a pierdut. Această d-nă e foarte bine făcută: fața albă ca laptele, ochii albaștri, un nas mic și părul negru ca pana corbului. Imbrăcămintea-i constă din: o rochie gri, o pălărioară roză, cu

flori și un șal verde; răspunde la numele de Sara.

«Este vioaie, veselă, râde și cântă, când e vremea senină; e melancolică și tristă când vremea e noroasă».

«Croitorul roagă pe persoana binevoitoare ce îi va da ospitalitate, să o trimită înapoi, la casa ei, căci de va lipsi mai multă vreme, nu va mai fi primită».

Cu stimă,
Stahle, croitor.

NB. — Celui ce o va aduce înapoi, pe mai sus numita doamnă, va primi 200 de florini drept răsplătă, sau un costum de haine de comandă.

(«Ecoul Strasburgului».)

Puteți deduce că acest anunț deșteaptă curiozitatea multor oameni. În cele dintâi zile, Strasburgul era în mișcare; — toată lumea se întreba: cine este acest croitor? unde locuiește? unde, când și cu cine s'a înșurat el? și despre o mie de amănunte despre viața particulară a soției sale. Incepură a căuta.

De atunci lumea începu a vizita prăvălia croitorului. Celor mai curioși le plăcea chiar să afle amănunte din gura lui. O mulțime de bancheri se duseră să-și comande haine la el numai ca să-l întrebe de... nenorocire. Mulțime de birjari alergară să se lămurească mai bine despre semnalmentele pierdutei ca s'o afle; și fiecare porunci, sau cumpără câte ceva. O mulțime de studenți, ispițiți, alergară să afle simpatiile secrete ale ingerului răpit și târguiri apoi câte ceva.

Afacerea se sfârși cu mai mult noroc de cât se prevăzuse — și se deslușește prin o mică notiță explicativă ce apărură în același ziar: „Ecoul Strasburgului“:

„Istoria croitorului Stahle e o poveste, o scornitură ca să facă lumea a alerga la o prăvălie nouă. Acest meșter nu și-a pierdut vremea puind în înștiințare a circula această frumusețe de temee, pentru ca în loc de o soție pierdută în inchipuire, el are înaintea un câștig pe care nu și-l închipuiește, ci îl pipăie în pungă“ —...

Trad. de Jean Th.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânătoare, în țară sau străinătate, ce ne vor fi tri mese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

Un Balon la Polul Nord

— Urmare —

Dar de odată el își aduse aminte; Bob Midy este cuitat împotriva frigului; numai el va fi în stare să să-vârșască acest lucru.

Ofițerul chemă pe sir James și îl rugă să explice lui Bob ceea ce se aștepta de la el.

Negrul înțelese. Dintr'o săritură fu pe planul stabilizator și se urcă repede pe scara de frînghie.

Iată-l ajuns în vârful aerostatului.

Trecu ca un minut, care păru ofițerului de geniu un veac. În tăcerea adâncă a pustului boreal, gazul esind produse un zgomot ca de tunet îndepărtat.

Acest gaz este pentru naufragiații Polului tot așa de prețios ca și oxigenul pentru plămâni.

Nu există nici un mijloc de a-l face la loc, tuburile de hidrogen comprimat cari se găseau la plecare în nacela «Patriei» fuseseră folosite la umflarea balonului împreună cu gazul fabricat de doctorul Petersen.

Golite, ele au fost lăsate la o parte.

În starea în care e acum, evident, balonul nu poate să se ridice cu șase persoane.

Neliniștea lui George Durtal atinse paroxismul, căci urmările acestei înspăimântătoare situații îi apăreau într-o lumină sinistă.

Balonul fără putere, înseamnă moartea fatală a tuturor mai cu seamă că și proviziunile se sfârșiseră.

Cu ajutorul saniei-automobil, care nu putea să ducă de cât două persoane, nu se putea spera să se străbată miile de kilometri cari separau acum pe naufragiații aerului de pământul Francisc-Iosif.

Dacă balonul ar fi fost reînchis ar fi putut să țină două persoane, patru chiar, cu condițiunea să se sacrificie proviziunile, coliba și alte organe folositoare.

De odată însă sgomotul încetează.

Bob se urcă în virful aerostatului, apoi se scoboară satisfăcut fără să se grăbească. Corpul său produce mare adâncitură în stofa galbenă a balonului, lucru care arată slăbirea aerostatului.

El explică stăpânului său, cu gesturi mari, starea în care a găsit suapele și sir Elliot, după ce-l ascultă, explică la rândul-i ofițerului ceea ce s'a întâmplat.

Clapele se închideau numai prin puterea cauciucurilor lor. Or cauciucurile acestea se rupseseră acum.

— S'au rupt de frig, adăogă Americanul. Toți exploratorii polari cunosc această particularitate. Mai sus

de 50 grade, cauciucul își pierde elasticitatea și se rupe. Supapa noastră ar fi trebuit să aibă rezorturi de oțel.

Da, i-ar fi trebuit *Patriei* resorturi de oțel dar constructorii săi nu-l destinaseră să înfrunte asemenea temperaturi și apoi a fost o fatalitate care a hotărât pe comandantul său să se înalțe la 2000 metri spre a da de frigul care l'a împins la pământ.

Și acum, cu toate că neliniștea lui George Durtal s'a potolit, concluzia sa este aceasta.

Patria va rămâne la pământ.

Orî-ce speranță de a vedea balonul ridicându-se în spațiu cu organele sale principale trebuie părăsită.

Ar fi poate un mijloc, acela de a sacrifica mașina, elicele, de a transforma aerostatul dirigiabil într'un balon fără cârmă, lăsat în voia vântului.

Dar dacă nu bate vântul?

Sau dacă vântul duce balonul spre rețeaua complexă de insule de pe marginea Americii de Nord, insule așa de pustii?

George Durtal se cufundă în soluțiunea spăimântătoare probleme, căci această soluțiune este stăpânită de o cugetare unică:

Să scape pe Cristiana!

Polul Nord, apropierea lui, gloria întrevăzută, toate acestea nu cântăresc nimic în mintea tânărului ofițer.

Și atât de adâncă îi este preocuparea că n'auze nimic din ceea ce se petrece în jurul lui, n'auze exclamațiunile savantului și pare că se deșteaptă dintr'un vis când Cristiana se îndreaptă spre el și îi zice:

— George, Polul e la 3 mile de aci. Sir James a și plecat spre a ne lua înainte.

Drumul spre Pol

Gestul Cristinei. — Pe urma Americanului. — Urme de plantigrade. — Glonț explosiv. — Gratiținea miliardarului. — În sanie. — Să te oprim aci. — Drapelul de zăpadă.

George Durtal rămase un moment incurcat.

Polul la trei mile!

Fără îndoială, nu se gândea că se află așa de aproape. Ce viteză a putut să atingă «Patria» în timpul celor două ore din urmă?

Își plecă capul cu o mișcare care parcă voia să zică:

— Ce mi pasă că Polul e aproape, dacă nu ne mai întorcem nici odată!

Și, cu brațul întins, arăta tinerei fete aerostatul scofăleit, plin de cute

adânci, în neputință de a porni înainte.

— Ei bine, George, sir James a plecat.

Și Cristiana arată direcțiunea spre care se îndreptase sir James Elliot.

Mașinaliceste, ofițerul aruncă o privire spre acea direcțiune, dar nu văzu nimic. Vre-o câte-va urme de pași pătău zăpada de curând căzută.

Se apropie de nacelă.

Nemișcat după oculariul lunetei sale, doctorul Petersen era cufundat într-o privire continuă și prelungită; el nu ridică capul de cât pentru a se uita spre acel Pol căruia se cerea să i determine, cu infailibilitatea sa de savant, pozițiunea exactă. Mimica sa nu arăta nici o îndoială în nerăbdarea sa și asupra proiectului care se frământa în creierul său.

Toate operațiunile pe care le-ar fi făcut în acest punct n'ar fi valorat cât o cercetare întreprinsă chiar asupra Polului.

Trebuia cu ori-ce preț să-și transpore instrumentul.

Uitase toate emoțiunile căderii și, în ce privește întoarcerea, socotea situația nu tocmai așa de desperată.

Mistress Elliot nu părăsise un moment nacela. Christiana o văzuse remițând bărbatului ei pavilionul american al Stelei Polare, pe care îl păstrase de la plecare. Apoi se dusesse sub cort și, fără îndoială, că acum își reluase lectura Bibliei spre a se ruga lui Dumnezeu să triumfe drapelul cu stele.

— Îi zisese să se grăbească, mai adăogă Christiana... și el se grăbește, căci nu se vede de fel. Trebuie să-l găsim, George...

— N'avem nici un mijloc să putem pleca de aci, Christiana, zise cu gravitate ofițerul.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că balonul e în așa stare că nu poate să ne ridice și că va trebui ca trei dintre noi, poate patru, să rămână aci.

Or, pentru cei care vor rămâne, mormântul e deschis dinainte în locul acesta.

Se produse o tăcere, dar ezitarea tinerei fete fu scurtă, căci, strângându-și mâinele, zise:

— George, te rog să nu mai vorbești de asta acum. Caută mai întâi să găsești pe sir James. Nu trebuie și nu se poate să-l lași să sosească acolo cel dintâi.

— Christiana, lasă-mă să-ți fac o mărturisire... nu mă gândesc în momentele astea de cât la un singur lucru: să te scap, să te scap cu orice preț.

Și cum ea făcu un gest de protestare, el continuă:

— Nu știi, acum viața mea ești tu, ambițiunea mea ești tu...

Dar ea îl întrerupse din nou, grăbită, înfrigurată, cu ochii scăpărând și îi arătă spre Nord.

— Nu, George, ambițiunea ta trebuie să fie acolo. Trebuie să mergi. Nu mai voesc să aud de alt-ceva. Când ne vom întoarce de acolo, am să-ți spun tot ceea ce simt pentru tine... mai înainte, nu. Pleacă, te conșar, nu mai e de pierdut nici o clipă.

Îi apucă mâinele și sub mânușile sale de blană, el simți strângerea nervoasă a degetelor ei.

— Nici măcar o clipă nu mai trebuie să pierzi. Trebuie să-l ajungi... voesc!

Ea își scoase mantaua grea și, împodobită cu părul blond, apărea ca o zeiță a regiunii zăpezilor.

George nu mai pufu să reziste.

— Ascult, zise el, dar făptuesc, spre a te asculta, o imprudență mare, căci e cu puțință ca în lipsa mea să înceapă un vânt și atunci nici o putere de pe lume nu va putea să-l împiedice să târască aerostatul. Or, dacă tu vei rămâne în nacelă, nu o să te mai regăsesc aci. Promite-mi că nu o să te urci...

— Promit.

— Atunci roagă pe mistress Elliot să spue negrului să debarce ceva de ale mâncării pe ghiață pentru cazul când balonul ar fi luat de vre-un curent. Bob să țină balonul de «guide-ropă», căci pe ghiață nu e nici un punct de care s'o prinză.

— Am înțeles.

— Dacă începe vântul, agățați-vă câte-și patru de această guide-ropă. Dacă vântul va bate încet, o să fie cu puțință să țineți balonul și să ne așteptați. Dacă va bate mai tare, suntem cu toții pierduți!..

— Așteptându-te, am să mă rog lui Dumnezeu.

Se aplecă spre el și i întinse fruntea. El o sărută lung.

— E logodna noastră, zise ea. Dumnezeu va face să te reîntorci.

George alergă spre partea dinapoi a nacelii.

— Doctore, zise el grăbit, arată-mi exact direcțiunea Polului.

— În dreptul chiar al axei nacelii... un unghiul de câte-va grade spre stânga...

— Și până acolo nu sunt de cât trei mile?... Ești sigur?

— Trei mile și patru sute de yarzi... poate două sute mai mulți, cu puțință poate să greșesc, căci Polux nu se vede așa bine acum. Dar pot să controlez cu *Casiope*.

Și doctorul Petersen își reluă cercetarea sa întreruptă.

Când se întoarse George Durtal, Christiana scobora din nou scara de

frânghie a nacelii: avea în mână o carabină pe care se dusesse să o caute și sărind ușor prin zăpadă, o dete logodnicului său.

— Sir Elliot a plecat fără armă, zise ea: e poate o imprudență...

— Te gândești la toate, Christiana.

— Mă gândesc la tine, zise ea. Și iată aci și cartușe. Acum, pleacă repede!..

Și cum el o și pornise, ea îl rechemă:

— Uităi ceea-ce e mai esențial: drapelul.

Și ea îi arată flamura care atârna la spatele aerostatului și a cărei extremitate roșie ieșea prin zăpadă.

Apucând-o, o frase cu violență; frânghia de care era prinsă cedă, și pânza tricoloră se ivi. Și cum el sta acolo, incurcat, cu arma în mână, neștiind cum să facă spre a duce acel steag lung:

— Așteaptă un moment! strigă Christiana.

Repede ea infășură steagul în jurul corpului lui George, și când el se depărta, înveșmântat în roșu, ea îl urmări cu ochii, până ce se perdu în ceață.

George Durtal plecase alergând. Dar după ce făcu vre-o câte-va sute de metri, fu nevoit să se oprească. Mai întâi de toate trebuia să se orienteze.

Silueta balonului nu se mai vedea; câmpia se întindea imensă, monotonă. În locul ridicăturilor de ghețuri constatate de exploratorii cari asaltaseră Polul cu căini și cari se loviseră în chaosul lor de nepătruns, nu se vedea de cât o mare înghețată, fără valuri.

Fără îndoială că această ghiață acoperea abizuri, căci sondagiile lui Nansen au arătat în marea polară adâncimi de peste 3000 de metri.

Zăpada căzuse de curând. După scurte căutări, George Durtal găsi urmele Americanului, și cercând să nu le piardă din nou, se puse să-și numere pașii cum făcuse la plecare. Știa că 125 de pași fac 100 de metri și calculase că spre a parcurge trei mile și patru sute yarzi trebuia să facă cel puțin 7000 de pași.

Când numără până la 2000, se opri un moment.

Nici odată nu avusese ca acum sentimentul imensității. Această imensitate îl acoperea, i se impunea irezistibil, căci era imensitatea solitară pe care nici un explorator nu o cunoscuse.

În expedițiunile întreprinse pe continente, în deșerturile africane ca și pe înaltele platouri ale Tibetului său

prin pădurile virgine ale Congului de sus, îndrăzneții pionieri cari căutau pământuri noi, știați că sunt primii oameni civilizați cari le străbăteau; dar ei mai știați că autochtoni, ființe omenești, trăiau sau trăiseră în acele regiuni scoase din necunoscutul geografic.

Pentru călătorii de pe *Patria* această concepție a indigenilor polari era imposibilă. Nici un om nu fusese pe acolo înaintea lor. Nici un om nu putea să trăiască, sau să locuiască pe acolo.

Erau primii cari străbăteau imensul ghetar, erau primii cărota le era dat să descopere marea polară, să-i dea un nume și să înscrie acest nume pe hărți.

Erau primii cari trebuiau să facă cunoscut oamenilor că nici o bucată de pământ nu străbătea acest punct, singur imobil în mișcarea de rotațiune zilnică.

Erau primii... Dar de ce nu era el primul, ea francez?...

Și un regret din ce în ce mai puternic i se ivea în suflet gândindu-se că fiind așa de aproape de punctul geografic a cărui descoperire pasionala lumea întreagă, lăsase înaintea lui pe un strein...

Omul care era înaintea lui pe drum să atingă Polul cel dântă, era un american.

Presa, publicul, lumea întreagă nu va cunoaște de cât pe acest străin.

Și precum într-o cursă învingătorul care câștigă cu un cap de cal este singurul învingător, aclamat, tot așa în imaginațiunea lumii America ar fi apărut victorioasă, stăpânitoarea Polului Nord.

Această idee biciui pe ofițer și el își reluă cursa.

Christiana văzuse bine și spre a sacrifica grija neliniștitoare față de ideea grandioasă care de două zile o transfigurase, se arătă mai liniștită ca el, franceză mai întâi și apoi femeie.

George Durtal își accelerează mersul.

De odată-i se păru că aude un strigăt. Venea acest strigăt din urmă sau dinainte? În tăcerea profundă pe care nu o turbura de cât zgomotul pașilor săi pe zăpadă, nu se putea înșela: a auzit că parcă îl striga.

Venea chemarea aceasta de pe «*Patria*»? Era vocea Christianei? Trebuia să se întoarcă înapoi?

Se opri, cu tâmpile zvâcnindu-i, strângând nervos pușca, pe care în drum o încărcase cu trei cartușe.

Dar se gândi un moment. «*Patria*» era prea departe ca să poată auzi un strigăt de acolo, și spre a nu pierde urmele conducătoare, George Durtal porni din nou la drum spre Pol.

Indată auzi din nou un al doilea strigăt.

De astă-dată nu mai era nici o in-

doială: strigătul venea de la Nord și numai Americanul putuse să-l scoată.

Era acesta strigătul de triumf al yankeului care sosise la punctul calculat?

Nu, căci George Durtal făcuse 3 mii 400 de pași: era abia la jumătatea drumului. Era un strigăt de des-nădejde...

Și ofițerul își grăbi mersul.

Acum câmpul de ghiață avea aspectul câmpiilor acoperite de zăpadă în formă de ondulațiuni largi ca niște valuri solidificate și George Durtal, dându-și seamă că putea să treacă pe lângă tovarășul său fără să-l poată vedea, cercetă cu mai multă atenție urmele pașilor săi.

De astă-dată alte urme se amestecau cu acelea făcute pină acolo de grelele încălțăminte de blană ale Americanului.

George Durtal, examinându-le mai de aproape, observă că ele proveneau de la un plantigrad mare: urma labei atingea 70—80 centimetri circumferință și nu putea să fie din această familie de cât ursul alb, ultimul reprezentant al speciilor cuaternare, din care se găsește schelete în ghetarii din Europa centrală.

Dispoziția urmelor arăta clar că animalul venise în urma omului și că îl urmărise.

Zăpada înăbușă minunat zgomotul pașilor și fără îndoială că monstruosul animal a putut să se arunce asupra lui sir James Elliot fără ca el să bage de seamă, fapt care n'a putut să dea timp nenorocitului de cât să strige odată sau de două ori.

Și tot gândindu-se în felul ăsta, George Durtal, fără a-și încetini mersul, își încărcă carabina.

Dar ajungând în vârful unei dune mai adânci ca cele întâlnite până acum, se opri înspăimântat.

Un spectacol tragic se desfășura înaintea lui: la o depărtare abia de 20 metri, sir Elliot era întins pe zăpadă și deasupra lui un urs foarte mare îl sfășia cu ghiarele.

Americanul nu mai avea puterea să strige.

Gâfăia doar, pe când teribilul animal mormăia.

La câți-va pași de el, drapelul american, sfâșiat de ghiare, păta zăpada cu culorile sale roșii și albastre.

Din câte-va sărituri George Durtal fu la locul luptei și, la rândul său, ursul, foarte absorbit, nu-l văzu de cât când fu lângă el.

Atunci fiara ridică o labă enormă, terminată prin niște ghiare lungi ca niște lame de cuțit, și deschise gura în care se vedeau două rinduri de dinți formidabili...

— Tintește bine!—se auzi o voce înăbușită.

Aceste vorbe fuseseră spuse cu a-

tăta singe rece în împrejurarea asta așa de tragică, că ele liniștiră deodată fiara care ar fi putut să facă să devieze glonteale lui George Durtal.

La o distanță de două metri, George ținti gura deschisă a animalului.

Era un glonț explozibil: capul fiarei se clătină un moment și apoi căzu peste American.

Nu cu puțină osteneală isbutise George Durtal să-l scoată din situația critică în care îl găsisese, dar fu surprins văzându-l, după ce cadavrul ursului fusese tras de-o parte de pe el, că se ridică repede și se aruncă în brațele sale.

— Ah! comandante!.. fără d-ta...

Și cu o efusiune de care, ținând seamă de răceala lui obișnuită, nu l'ar fi crezut nici când capabil, miliardarul strânse pe tânărul om în brațele sale.

Nu avea altă rană de cât o sgarietură mare pe obrazul drept; sângele se închegase și nu se mai vedea de cât cicatricea.

Când fu în stare să vorbească, Americanul izbucni într-un torent de explicațiuni.

Drapelul american mai întâi și apoi îmbrăcămintea sa grea îl scăpaseră.

Ursul venise pe la spate, pe neașteptate, dar simțindu-i sullarea sgomotoasă, se întorsese la timp și evitase primul atac.

Neavând altă armă de cât steagul «*Stelei Poiare*», îl mișcase puternic și neîncetat în fața greoiului său adversar și dacă nu-l ținuse în respect, cel puțin îl zăpăcise cât-va timp. Nu îndrăznise să fugă simțind că ar fi fost ajuns îndată și atunci doborât la pământ cu o lovitură de labă.

Dar în momentul acesta ursul se repezise la blănurile grele cu care era îmbrăcat și Americanul, apucându-l de gât, putu să țină departe de obrazul său formidabil colți ai animalului și să câștige ast-fel cele câteva minute cari dăduse puțină salvatorului să sosească.

— Și pe acest salvator, continuă Americanul,—crezi lucrul acesta comandante?—i așteptam cu siguranță. Nu te vedeam, nu te auziam, și cu toate astea, zece minute după plecarea mea, te ghiceam că ești pe urma mea. Mă grăbeam știindu-te mai tânăr, mai ușor... Am fost așa de stupid!

Și sir Elliot, vrând să ia steagul îl privi lung.

— Da, stupid, și ceea-ce e și mai rău, încorect, adăogă el strângând din nou mâna tânărului ofițer... Încorect fiind-că m'am gândit să-ți iau înainte, când sângele rece al d-tale ne scăpase pe toți.

Mă vei erta oare?

— Din toată inima, sir James...

Înțeleg sentimentul care te-a îndemnat să faci lucrul acesta; era un sentiment cu totul omenesc. Dar nu mie trebuie să-mi mulțumești, ci d-soarei de Soignes... Dacă n'ar fi fost dânsa, eu nu m'aș fi gândit de cât la balon și d-ta nu m'ar fi văzut venind la timp...

— Ah! d-soara de Soignes! exclamă miliardarul, iată o femeie, comandante!... Și se mai vorbește de englezoaice. Nici francezele nici americancele nu-i pot fi superioare! Am spus că miss Cristiana era buna fee a expedițiunii: nu m'am înșelat. Și este mai ales buna fee a mea, căci ei îi datoresc viața... Cum să-i mulțumesc?...

Tăcu un moment, apoi punând mâna pe umărul tânărului om:

— În ce mă privește față de d-ta, vei voi sau nu... comandante, n'am de cât un singur fel de -a-ți mărturisii: gratitudinea mea, să împărțim pariul meu...

George Durtal care se plecase spre cadavrul ursului și examina efectul fulgerătoru nui proiectil, se ridică.

— Sir James, zise el, îți mulțumesc pentru intenția d-tale, și nu voesc să discut, căci am să-ți pun o întrebare care va trebui să te lumineze: crezi oare serios d-ta că vei putea vre-o dată să câștigi pariul?

(Va urma)

Poșta Redacției

D-lui G. S. — Am făcut modificări bucăților trimise de d-ta. Mai trimiteți.

D-lui Iosif Șar. — Se va publica.

D-lui Luigi V. — Vom căuta să o publicăm.

D-lui A. Bensim. — Se va publica.

D-lui Arthur B. — Vom cerceta. Trimiteți-ne traduceri.

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN IIEANU

Sticla lei 3 Drogueri și farmacii

Anemia clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală combate.

HEMOFER IIEANU

— Sticla lei 4 —

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la drogueri și farmacii.

con 2,50 și o doză 50 bani la drogueri și farmacii.

Înainte și După întrebuințarea Cremei și Pudrei „**FLORA**”

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dintii 1 leu 1 leu 50

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la drogueri și farmacii. A se observa marca: „Semiuna cu stea”.

SĂPUN de TOALETĂ „FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul
— Bucata lei 1,25 —

PRIMA ȘI UNICĂ FABRICĂ DE INSTRUMENTE MUZICALE

FONDAT IN 1866

V. STASEC

FONDAT IN 1866

Furnisorul Curței regale și al armatelor: română, bulgară și otomană
București, strada Belvedere, 16

Se execută comande pentru muzici complete

MILITARE ȘI CIVILE

VÂNZARE ȘI ÎN RATE

Goarne și Tobe model ministerial 1909

PENTRU

ARMATĂ ȘI COMUNE

Se fabrica și se vinde numai în fabrica noastră

EXCLUSIV FĂRĂ AGENȚI, FĂRĂ DEPOZITARI

Clarinete, flaute, fligelcorne

și ori-ce fel de instrumente de alamă

CU PREȚURI DE FABRICA

SE REPARĂ ORI CE FEL DE INSTRUMENTE MUZICALE

GRAMOFOANE, VIORI, PIANE

Se primesc ori ce fel de obiecte de artă, servicii, candelabre pentru aurit și argintat

Reclama este sufletul comerțului

NOUILE PREMII

LA „ZIARUL CALĂTORIILOR“

Cu începere de azi, „Ziarul Călătoriilor“ care apare săptămânal în 16 pagini și conține o materie aleasă și variată, tratând despre toate întâmplările de pe mare și de peuscat, acordă următoarele noi premii de valoare abonaților săi:

1) **Un elegant pat de bronz**, cumpărat de la cunoscutul magazin «Industria Metalică» Marcu, București, bulevardul Elisabeta No. 8, cel mai eficient și bine asortat din toată țara în mobile de bronz și fier.

2) **Una pușcă de vânătoare**, foc central, cu două țevi, cal. 12, țeava din stânga choke-bore, cheia de deschidere între cocoșe.

3) **Un pistol automat**, de buzunar cu 6 focuri, demontabil instantaneu cu mâna, în 3 bucăți, englezesc, de la renumita fabrică «Webley-Scott» care cântărește numai 300 grame și întrebuintează cartușe cu iarbă fără fum și glonț metalic, având un tir până la 200 metri.

4) **Una carabină de salon**, «Flobert» 6 m. m. pentru glonț și alicie. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin de arme și munițiuni din Capitală, B. D. Zisman, furnisorul curței regale, București, 44 calea Victoriei.

5) **Un gramofon perfecționat**, cu pavilion mare, mișcător, în formă de floare, braț acustic și diafragmă pneumatică de concert, împreună cu 6 plăci, cumpărat de la marele magazin de muzică «Jean Feder», București, calea Victoriei 54.

6) **Una mandolină de palisandru**, ornată cu sidef.

7) **Una vioară de paltin**, model Stradiwarius, complet montată cu abanos, adevărate instrumente de concert, ambele cumpărate de la magazinul general de muzică «La Harpa», București, str. Colței 5.

8) **Un prețios ceasornic remontuar**, de buzunar pentru bărbat, placat aur sistem american.

9) **Un frumos inel de aur**, pentru damă, cu un rubin și două diamante, cumpărate de la cunoscutul magazin de ceasornice și bijuterii «Ceasornicăria Colței», strada Colței 31.

10) **Una bicicletă Iolanda**, marca cea mai bună.

11) **Un birou de stejar**, cu 5 cutii, foarte elegant, cumpărat de la magazinul I. Wiedeman, bulevardul Elisabeta No. 7.

12) **Două lăzi cu sticle de lichioruri fine**, cumpărate de la renumita destilerie Ch. Bresson, str. Dr. L. Varnali 12 și 14.

13) **Un aparat de stins foc „Pluto“** recunoscut de toate autoritățile ca cel mai bun, cumpărat de la casa M. Carniol Fiul, din București strada Carol I No. 30.

Toate aceste premii se pot vedea în expoziția permanentă din administrația ziarului nostru.

Prețul abonamentului: 5 lei pe un an; 2,60 pe 6 luni.

CU INCEPERE DE AZI

TOATA LUMEA CARE SE ABONEAZA LA ZIARUL

„UNIVERSUL“

Concurează la următoarele importante premii în valoare de peste

60.000 DE LEI

O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de ori-ce sarcine, construcție nouă, 5 încăperi.

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, „Industria metalică Marcu“, Bd. Elisabeta, 8

Un salonaș stil Ludovic al XV-lea

Foarte elegant, aurit, formând o podoabă în casă

O MARE ȘI ELEGANTA OGLINDA VENOȚIANĂ

O GARNITURA DE MOBILA PENTRU GRADINA

Compusă din: o canapea, două fotoliuri, o masă și patru scaune.

UNA MAȘINĂ DE CUSUT

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala“ Marco Dattelkremer, strada Carol 62.

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos“ în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menage A. Artonovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeş, cumpărat de la magazinul „Harpa“, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Un inel de aur pentru bărbat

Un inel de aur pentru damă

O gheabă națională de postav alb, cusută artistică cu găitane negre, pentru d-soare.

Două paltonase pentru fetițe

Patru artistice tablouri aquarele

Un binoclu

Două juguri de frunte pentru boi, cumpărate de la societatea pentru protecția animalelor.

Un vas elegant de salon

Trei tablouri artistice

20 abonamente pentru un an la „Veselia“

10 » p. un an la „Ziarul Călătoriilor“.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul“ menține aceleași prețuri de abonament, adică : Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar“, iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Almanahul ziarului „Universul“

— Pe anul 1910 —

Spre a participa la premii, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; pe șase luni 14 bonuri, iar pe trei luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara
" 2.60 " 1/2 " " " "

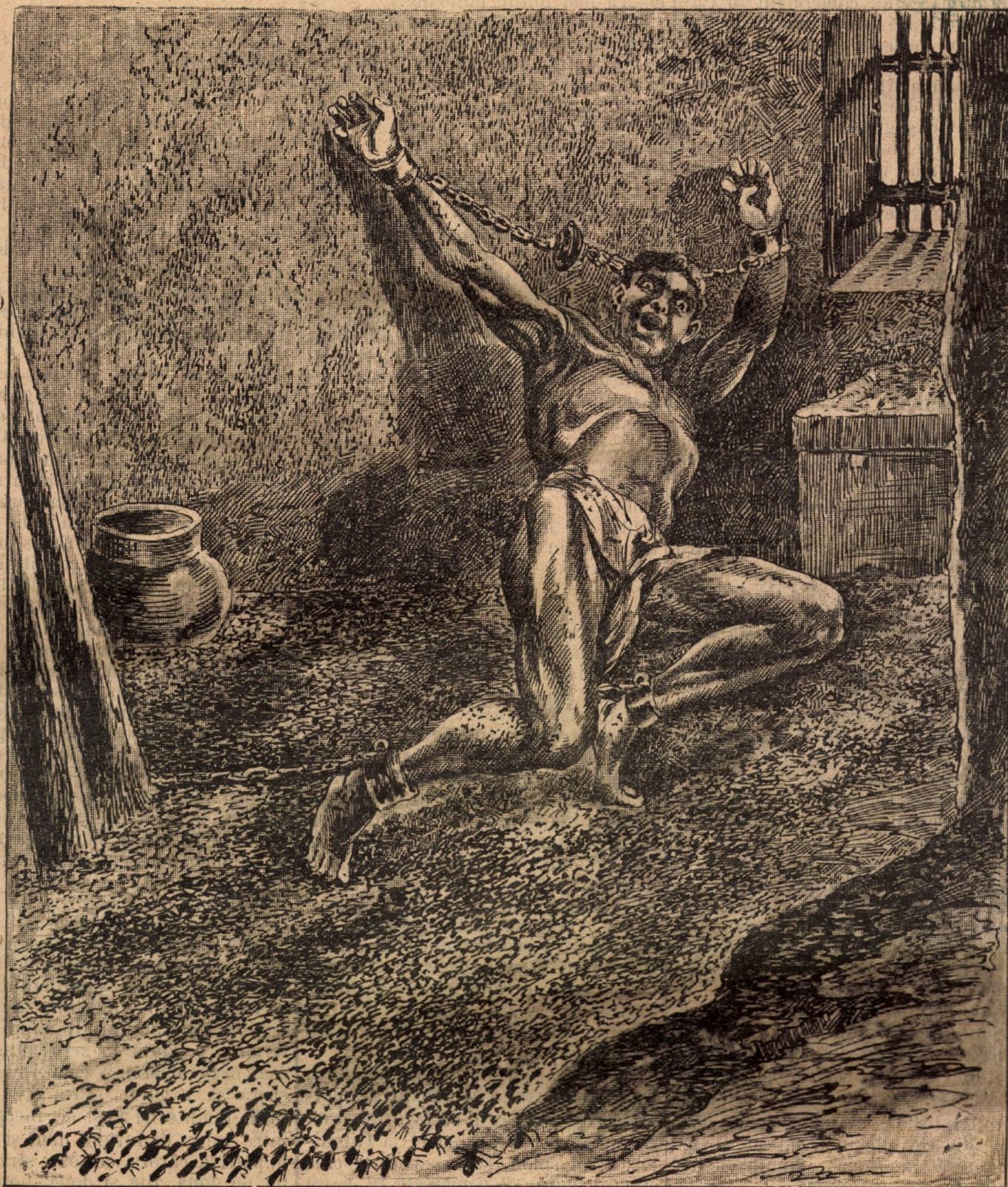
Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚA —

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALATORIILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

MÂNCAT DE FURNICI

Ibrahim Selim, comerciant în Cairo, se hotărâse—după mai multe informațiuni decisive, să se aventureze într-o călătorie de afaceri pe coasta occidentală a Africei, — de pe urma căreia nădăjduia să se aleagă cu un însemnat câștig material. Prin acele părți, în spre insulele Canare, îi spusese lui un alt negustor—care auzise de la un căpitan de vapor, — se găsesse o mulțime de mărfuri prețioase pe care le putea avea numai în schimbul unor puține și neînsemnate obiecte de toaletă, de proveniență europeană.

Obsedat de ideea unei leznicioase îmbogățiri și stimulat oare-cum și de starea cam precară în care se găsea de cât-va timp, precum și de numeroasa-i familie (16 copii și 3 femei, etc.) — hotărârea definitivă fu luată într-una din seriile mai puțin calde ale lunii Noiembrie, anul 190...

După trei zile de pregătiri și socotinți diverse, Ibrahim Selim efendi se îmbarcă pe vasul american «Paraguay» care pleca din Cairo pentru Capul Bunei-Speranțe, încărcat cu cafea, cărbuni, etc., și care mai făcea tot-deodată câte-va popasuri pe coasta occidentală sau vestică a Africei.

Călători erau puțini, însă mai mult persoane marcante: — un inspector administrativ francez, care mergea în noua Guinee; doi ofițeri spanioli; un comisar general al republicii franceze, și alți câțiva europeni.

Negustorul Ibrahim fu primit foarte rece în cercul acestor călători exigenți, și cum, de felul său, el era cam vorbăreț și nu-i plăcea să fie o singură clipă măcar, fără cine-va cu care să mai schimbe o vorbă două, — suferea grozav de plictiseală și din pricina răceii și indifferenței cu care era privit, pe această corabie pe care trebuia să călătorească timp de aproape o lună.

Spre norocul său (momentan) însă, după trei zile se îmbarcă la fortul Gibraltar un nou călător pe corabia «Paraguay» care de asemenea — fiind primul întocmai ca și el și din mai cine știe ce alte motive, — ei se împrieteniră în aceiași dimineață cu multă bucurie reciprocă.

Întreagă acea zi o petrecură nedespărțită—când pe covetă, când pe punte, când în salon, vorbind de câte toate și făcându-și reciproc confidențe. Negustorul află repede că neașteptatul său prieten era un pietrar din Madrid, Juan Savano; și mergea în insulele Canare unde-i trăise un frate — singurul lui frate, timp de 22 de ani, și care murise de două săptămâni și acum el se ducea să-și ia în primire moștenirea pe care i-o lăsase lui și care se urca după cum i se anunțase și după cum bănuia chiar el—la mai multe milioane.

Nu era însă prea vesel de acest lucru însemnat de oare-ce prevedea și era sigur chiar că va întâmpina foarte multe piedeci în drum: până va putea să intre în posesia acestei moșteniri, din care—spunea el—s-ar mulțumi să-și aibă măcar a 10-a parte.

Ultim să adăugăm că de o dată cu pietrarul Juan Savano, se mai urcase din strămoșii Gibraltar un englez—după toate aparențele, care —spre mirarea negustorului Ibrahim și spre neliniștea și turburarea vizibilă a pietrarului, a fost în tot decursul celei dintii zile în imediata lor apropiere — spionându-i parcă și ascuțindu-și urechile la cele mai neînsemnate schimburi de cuvinte ale acestor doi atât de iute împrieteniți. Care nu le fu însă mirarea — amândurora, când se duseră în spre cabinele lor, văzând că al doilea nou călător de pe corabie intra în cabina dintre ale lor. Însă—cel puțin pentru Ibrahim Selim, acest fapt nu fu o preocupare prea îndelungată.

Trecuseră opt zile de când corabia era legănată de apele imensului ocean Atlantic și — după spusele căpitanului, insulele Canare nu mai erau tocmai departe.

Comerciantul Ibrahim Selim efendi se învoise cu prietenul său Juan să-l întovărășească pe acesta și să-l ajute chiar spre a intra în stăpânirea moștenirii de la fratele lui mort și numai după aceea să-și vadă de afacerile lui. La această învoială îl determinase—pe lângă perspectiva de se înfrupta din moștenirea prietenului său care-i promisese că în cazul când va scoate jumătate din averea rămasă, îi va face un strălucit cadou, și o speranță — îndreptățită de alt-fel—că va găsi chiar în insulele Canare, din belșug, marfă prețioasă și ieftină.

În ziua a 9-a de la împrietenirea lor, Juan Savano îi mărturisi lui Ibrahim că «englezul cu favorite» care se îmbarcase odată cu el la Gibraltar, e un spion, care — pentru cine știe ce lucru, îl urmărește în fie-ce

clipă și care—de bună seamă, la debarcarea lor, le va pune oare-cari bețe în roată. Urmări între ei mai multe priviri bănuitoare, întrebări și reflecții. În urmă se încredințară ambii că cel mai cuminte lucru e să aștepte în liniște orice va fi să urmeze.

După-amiaza zilei a zecea—o după-amiază fierbinte și apăsătoare, arătă privirilor cercetătoare ale călătorilor contururile nelămurite ale insulelor Canare. Apariția aceasta fu salutăată cu câte-va strigăte și cu o salvă de focuri de tun.

Temerile lui Juan Savano fură pe deplin fondate, căci imediat ce debarcarea, englezul cu favorite, însoțit de comisarul general al republicii franceze, le-a eșit înainte și—după ce și-au declinat calitățile, le-au spus că ambii sunt arestați, fiind bănuți de spioni ai Italiei și că Juan Savano ar fi luat chiar mai multe planuri ale fortului Gibraltar...

Cu toate protestările și dovezile impotriva acestor acuzații, ei au fost duși imediat la guvernatorul insulelor, care i-a trimis—după ce le-a luat un sumar interogator,—la închisoarea preventivă.

Se poate—deși cam cu anevoe,—închipui starea în care se găseau cei doi prieteni, și în special negustorul Ibrahim Selim efendi din Cairo...

A doua zi au fost din nou chemați la un interogatoriu, în urmă căruia Juan Savano, pe baza unor motive extraordinare, avea să fie pornit, în aceiași zi, la fortul Gibraltar, spre a fi judecat de către consiliul superior de marină,—iar nefericitul Ibrahim fu trimis cu mai mulți soldați la închisoarea ordinară din marginea unei păduri seculare, departe de reședință, unde avea să stea—cine știe câtă vreme. Se despărțise pentru totdeauna de un prieten bun, de perspectiva fericită de-a se îmbogăți, și acum se simțea de-o mie de ori mai nenorocit—gândindu-se că poate nu va mai revedea nici pe scumpele sale soții și pe mult doriții lui copii...

Dar îi fu dat să sfârșească repede. În închisoarea sa mizerabilă era peste puțină de trăit. La două zile abia, i se aduceau două pâini și un burduf cu apă caldă și grețosă...

Însă cauza sfârșitului său a fost alta,—a fost una dintre cele mai îngrozitoare pricină:—gardianul venea la trei zile; într-una din zile—după venirea gardianului, Ibrahim tocmai termina o gaură în zidul dinspre ocean al închisorii, pe care—mărind-o, spera să evadeze. Prin acea gaură însă, înainte de a eși el, începură să intre valuri de furnici mari și roșii... impotriva cărora, cu toate strădanile lui de două zile și două nopți, n'a

putut izbândi nimic. Ele erau cu miliardele și mușeau teribil...—

Nenorocitul fu găsit a patra zi, pe jumătate mâncat de furnici, și pe de-antregul—mort...

X.

INSEMNĂRI DIN ITALIA

«Numai o săptămână mai pasc bivoli în apropierea castelului, iar după aceea se duc în locuri îndepărtate. Dacă doriți să-i vedeți și tot de o dată alte minunății, atunci hotărâți-vă să vizitați mâine castelul».

Cea care scria aceste rânduri era frumoasa Signora cu părul și ochii negri, la care locuisem cu prietenul meu, în Aprilie trecut, la Neapole. Castelul despre care vorbia se numea Torre di Pagano; era un vechi castel de vânatoare al Bourbonilor, care aparținea de vre-o 40 ani deputatului Cav. Giuseppe Pavoncelli. În timpul acesta, proprietarul era dus la Roma, unde lua parte la ședințele Camerei. Tânăra noastră gazdă se ducea odată pe săptămână la Castel. Avea mare plăcere să ne vadă și pe noi acolo.

Cu mare bucurie primiram ospitalitatea ei. Ea adăugase în scrisoare că, după vizitarea castelului ne va duce și într'un ținut foarte pitoresc care este puțin vizitat de turiștii cari străbat Italia.

Călătoria era cam complicată. Până la Aversa, care este un oraș cu 20 mii locuitori, situat în provincia *Caserta*, trebuia să luăm sau trenul sau diligența. De acolo, ori-ce comunicație este întreruptă. Pe lângă țarm, în *Terra di Lavoro*, nu străbate nici drum de fier, nici diligență. Drumurile sunt într-o stare îngrozitoare, iar peste cel mai mare fluviu al Italiei de Sud—*Volturno*, nu este nici un pod mai mare. Căi și trăsurile sunt duse peste o punte îngustă și rău construită. Se plănuiește să se facă cât de curând un pod potrivit cerințelor moderne.

Părăsind *Neapole*, aprovizionați cu de-ale gurei, după 6 ore cu trenul, ajungem la *Aversa*.

Acolo ne aștepta echipagiul proprietarului castelului.

Orașul *Aversa* are o oare-care importanță istorică:

Intr'un castel din *Aversa*, care este acum cazarmă de artilerie, a fost omorât în anul 1345 *Andreas de Ungaria*, bărbatul reginei *Iohana*. De asemenea orașul *Aversa* este cunoscut și prin faptul că trupele lui *Garibaldi* și ale generalului *Türr* au bătut armata demoralizată a regelui *Francisc II de Bourbon*, în anul 1860.

Pe când bătrânul vizitau Fioren-

tino deschidea ușa trăsorei, găsi în trăsura o pușcă cu două țevi.

— Dacă «*Excellenza*» dorește să impuște ceva, zise el, văzând fața mea mirată, se poate servi de această pușcă, căci și țărani cari merg la târg, obișnuiesc să-și atârne totdeauna o pușcă pe umăr, sfârși el zâmbind.

Apoi *Fiorentino* se urcă pe capră și pornirăm pe un drum, pe laturile căruia erau lanuri de grâu și viță. După vre-o trei ore de mers se zărește satul *Volturno*, care își are o bărșia tocmai în timpurile romanilor. Se zăresc chiar niște castre romane și un pod peste *Volturno*, tot din timpul romanilor. Peste acest pod se zice că a trecut *Maximus Fabius* ca să lupte cu *Hanibal*, căpetenia *Cartaginezilor*. Din acest pod, ca și din podul care fusese clădit pe *Dunăre*, la *Severin*, n'au rămas de cât pilaștri. Căi noștri de-abia vor să treacă peste puntea îngustă, de care am vorbit ceva mai sus. Cum trecem râul, o priveliște splendidă se desfășoară înaintea ochilor noștri.

O ceată de călăreți venea în galopul cailor pe șoseaua prăfuită. Recunoaștem între ei pe *Don Ambrogio*, intendentul castelului, *Luigi*, vânătorul, *Antonno*, păzitorul bivoliilor și alții. Toți erau îmbrăcați în costume pitorești și înarmați până în dinți. Imprejurul lor săreau lătrând vre-o 10 câini cari se aruncau în apa râului, cu bucurie, de oare-ce în *Torre di Pagano* nu sunt de cât fântâni.

Câinii, între cari vechii noștri cunoscuți *Barrone*, *Zaccaro* și *Pindorra*, săltau de bucurie la vederea «*Signorinei*». Plecarăm în galop, înconjurați de călăreți și de câini și într-o jumătate de ceas ajunserăm la poarta principală a castelului.

Castelul are patru balconase, turnuri și alte întărituri, cari arată că este un vechi castel feudal. Prin împrejurimi sunt păduri întinse de eucalipti, cari dau o înfățișare plăcută locului. Bourbonii și-au ales acest castel ca să se apere în vremuri de nevoe; aceasta se vede după găurile pentru puști. Numele castelului — *Torre di Pagano* sau *Turnul Păgânului* — este dat după un vechi turn roman, care a fost altă-dată prin aceste locuri, după cum arată niște vechi morminte romane.

Proprietarul actual, care este foarte bogat, este stăpânul întregului ținut, însă *Torre* este locuința-i favorită. Aci se simte acasă și dacă nu pune mâna pe coarnele plugului ca *Cincinat*, totuși călărește ca un flăcău pe toate proprietățile lui, de și are 70 ani! Toată ziua nu mănâncă de cât o felie de pâine și o bucăică de brânză de bivoliță (*Mozzarella*).

Cât timp am stat acolo nu l'am

văzut pe bătrânul domn *Pavoncelli* dar mi-a fost prezentat în casa unui prieten din *Neapole*, iarna trecută.

Seara am stat în castel, căci timpul era ploios. Însă n'am avut nici un regret de oare-ce am văzut multe lucruri minunate în numeroasele și vastele odăi ale castelului. Intr-o odă văzui un instrument primitiv, un fel de arc, care avea pe coardă 5 bețișoare și pe cari erau diferite tăieturi.

Insemnătatea acestui obiect am aflat însă că este foarte puțin istorică și mai puțin geologică. Era... agenda sau carnetul intendentului, în care se însemna câte pâini dădea păzitorilor de bivoli. Acești păzitori se hrănesc numai cu pâine, iar câinii lor—cu pâine uscată.

După aceea trecurăm la masă. Printre alte mâncări, nu lipseau macaroanele. Pe la sfârșit ni se dete și brânză de bivoliță și «*mozzarella in carozza*» (adică brânză de bivoliță cu ouă fierte).

A doua zi văzui cum se mulg bivolițele. Toată cireada număra vre-o 2000 de capete. După aceasta vizităm ruinile din timpul Romanilor, alături de alte instalațiuni moderne ale actualului proprietar. Pădurea de eucalipti mă atrase a doua zi și îmi petrecui întreaga înaintea de amiază în ea. A treia zi vizitai cu deamănuntul interiorul castelului. Astfel văzui vasta sală care cuprinde tablourile celor mai celebri mănuiitori ai penelului din toate timpurile. Astfel, este un tablou pictat, probabil de celebrul pictor *David*. Mai sunt alte panze ale vechii școli flamande și ale maestrilor *Rubens*, *Rembrandt* și alții.

Mai stăturăm o săptămână, în care timp văzui tot ce era de văzut la castel. După aceea ne înapoiarăm la *Neapole*, pe acelaș drum pe care am venit.

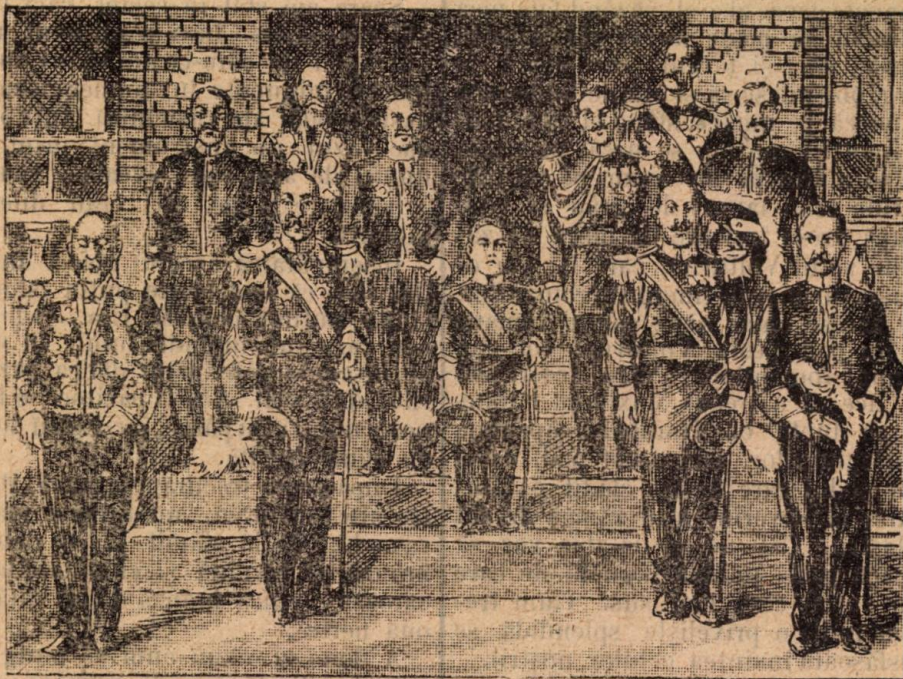
G. S.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «*Ziarului Călătorilor*», strada *Brezoianu*, 11, București.

Viitorul împărat al Coreei

Ex-împăratul Coreei, Tsyel-Tsyong, are un fiu care va moșteni peste câțiva ani tronul imperial al Coreei. Acest prinț moștenitor are actualmente o suită foarte numeroasă de care nu se desparte de cât arareori,—îndeosebi când ese, în micul automobil pe care i l'a făcut cadou împăratul Japoniei. El are o fire ursuză; vorbește rar limba sa, și—influențat de sigur din afară, amenință cu moartea pe toți cei cari i vor-

besc de-o luptă pentru independența națională.

Din punctul de vedere al vieții materiale, viitorul împărat al Coreei n'are de ce să se plângă: lista sa civilă reprezintă frumoasa sumă de 110,000 mii lei anual. O puderie de lachei îl servesc peste tot; pe lângă aceasta, numeroși demnitari atașați la persoana lui îi preocupă tot timpul și-l îndrumază—după cum vor-

se umilea să se oprească, și cum era aproape de margine, debarcarăm.

Cei patru văslași, rămași în umyak, se depărtară în grabă, cu dese lovituri de lopeți.

Pe dată ce fusesi la uscat, tot secretul acestei păcăleli copilărești, îmi fu destăinuit.

Înainte noastră era o stâncă înaltă și foarte dreaptă, cu pini maritimi rășinoși aprinși, și cari formau acea mare flacără roșie a cărei origină neînțeleasă n'o pricepeam la început.

Înainte ei se ridica o enormă păpușă de lemn, lucrată grosolan.

Văzui atunci cu mirare, că toți tovarășii noștri de drum, se ascundeau, la spatele acestui idol bleg și, pe când ne apropiam, ei se grăbeau să se acăte de bucățile de lemn din care era încheiat, și-l dădămară de o dată, cu o repeziune pe care n'am văzut-o de cât în manevrele maritime.

— Haida-de! spusei eu, întorcându-mă spre angakok, — mă crezi așa de prost, că sperai să mă păcălești?

— Dacă aș fi dorit să te păcălesc, îmi răspunse el blând, te-ași fi adus până aci? Din contra, vreau să vezi totul cu proprii tăi ochi.

— Atunci dar, pe cine înșală ei? arătând pe tovarășii lor ocupați cu dărâmarea slutei închipuirii a lui Tupilak:

— Nu înșală pe nimeni; toți acești oameni sunt inițiați în misterele vânătorilor de balene; toți au de pe acum numeroase creștături pe mânerul suliei lor de onoare.

— Și aceste creștături, ce însemnează?

— Numărul balenelor ce-au ucis ei cu propriile lor mijloace.

— Atunci la ce folos, această păpușerie? adăugai eu ridicând din umeri.

— Nu-i păpușarie, cum zici, ci un mister; e ceremonia religioasă în care angakokul reamintește vitejilor săi tovarășii, că zeul răului, Tupilak, nu se poate împotrivi învinsului inițiați în misterele pescuitului, pentru că aceștia sunt susținuți de Tornasuk, geniul care reprezintă bunătatea și marele sprijin al tuturor lucrurilor.

Avcam mare poftă să fac haz de noul meu prieten, dar mă gândii puțin și mi adusei aminte că și în Europa, se dau spectacole și ceremonii cari amintesc lupta dintre bine și rău, și mi spusei că, după toate astea, pentru niște eschimoși sălbatici, scena a fost destul de bine jucată.

Credeam că ne vom inapoia la barcă, când angakok-ul îmi spuse:

— O să facem un drum în interior, arătându-mi cu mâna, în partea opusă aceleia în cotro se găsește barca.

«Când vei fi de față, o să cunoști adânc credința noastră, misterele noastre, obiceiurile și atunci o să poți cu îndrăzneală să vii cu noi la vânătoare de balene, de foc și de morse.

PRINTRE ESCHIMOȘI

— U mare —

Înainte acestui foc repede și de neînțeles, mătahala, mică la început, dar mărimdu-se văzând cu ochii, se ridica din pământ, ca o apariție din basme, ale cărei forme caraghioase se vedeau negre pe fundul roșu al flăcării ce-i lua văzul.

Nu cred să fie un țaran sau chiar un târgovăț din Europa, care n'ar fi fost lovit de spaimă în fața acestei vedenii, și nici o dată cel mai neîncrezător om nu s'ar fi gândit să tăgăduiască cum că n'a văzut pe dracu în persoană eșind din focul iadului.

Pe măsură ce se mărea, această stranie apariție lua forme noi: un fel de tentacule mișcătoare, plecând de la centru se întindeau la dreapta și la stânga ca niște brațe, gata de a apuca ceva nevăzut, așezat în afară de cercul luminos, d'asupra unui corp, fără nici o formă și nepotrivit—ca copiii mici, cum au obiceiul a desena—un cap mare des-

chidea o gură de speriat, prin care trecea lumina vie din fund, arătându-ne un șir lung de dinți ascuțiți. Două găuri făcute în susul acestei figuri formau închipuirea a două ochi arzători, aruncând flăcări sângerease.

V

— Te-ai încumeta să mergi cu mine până acolo? mă întrebă angakok-ul.

— La dracu! îi răspunsei răsând, crezi că lanterna voastră magică m'a speriat?

Neînțelegând partea oare-cum batjocoritoare a răspunsului meu, urmă:

— Marea arătare ce vezi acolo, e Tupilak, spiritul răului; grație voinței mele, științei mele; darurilor minunate de vrajă ce le am din fire, pot, — ca apropiindu-mă numai s'o fac să intre în inima pământului de unde a eșit.

Nu puteam să-mi fiu răsul, iar el nu

— Dar ce s'au făcut vâslașii noștri? întrebați. Pentru ce s'au depărtat așa de repede, par'că ar fi fost cuprinși de frică și pentru ce n'au venit cu noi?

— Pentru că, imi răspunse fratele lui Byk, această cinste nu le este încă hărăzită. Acești patru tineri, nu sunt de căt ucenici și poate că le mai trebuie încă mulți ani, până când să primească inițierea supremă.

Insoțitorii noștri legaseră cu grijă kacyacele lor la mal. Aceste vase sunt așa de ușoare, în cât un om poate să și l' ducă cu multă ușurință pe cărarea cea mai de neumblat.

Înțelesei dar, că ne vom întoarce tot pe unde am venit.

Cerul se 'norase, și întunericul deveni mai adânc, totuși oamenii noștri se așezară în șir și înaintau unul după altul, peste povârnișuri repezi, pe niște locuri întortocheate și g'odruoase, desbrăcate de ori-ce vegetație. Eram printre cei din urmă și cum angakok-ul era înaintea mea, căutam să-mi călăuzesc pașii după ai lui.

Vream să-l întreb ceva.

— Tac! Imi spuse el. De cea mai mare tăcere atarnă isbânda întreprinderii noastre.

Mergeam deci fără să spun vre-o vorbă; numai sgomotul pietrelor, rostogolite de pașii noștri pe povârniș, turbura liniștea nopții.

Ajunserăm ast-fel după vre-o două ceasuri de drum, pe vârful unui munte, pe creasta căruia ne urmarăm drumul. La un semnal al șefului, coloana se opri și fie-care se așeză pe pământ cu picioarele încrucișate — lucru pe care l' făcui și eu, apoi unul din ei se depărtă în fugă, dispărând în umbră fără ca vre-un sgomot oare-care să-i dea de gol mersul său mișcările.

Ochii mi se obișnuiseră cu întunericul și se opriră pe un fel de linie neagră. Sfârșii prin a bănuiră că suntem în apropierea unei trâmbe de pădure.

Tot de o dată, văzui mărindu-se și desemnându-se nelămurit în noaptea neagră umbrele înaintașilor noștri; mergeau cu o așa mare băgare de seamă, că dacă atențiunea nu mi-ar fi fost atrasă în partea asta, ar fi putut să se aprobe de preotul-vrăjitor, fără să audă ceva.

El făcu câte-va semne, pe cari nu le înțelesei. Fratele lui Byk se sculă și după ce l' ridică amândouă mâinile în sus, mă luă de braț.

— Urmează-mă, dar fără sgomot, imi spuse el așa de încet, în cât vorbele lui imi părură ca o ușoară suflare.

El mă trăgea binișor, picioarele noastre abea se ridicau de pe pământ și al-luneau, oprindu-se la cea mai mică pedică. Nici șarpele nu s'ar fi târât așa de tăcut; cât despre tovarășii cei-l'alt, ei au dispărut par'că i-ar fi înghițit pământul, fără să fi văzut măcar încotr-o au luat-o.

Observai că ne îndreptam spre acea linie neagră — orizontală — pe care am luat-o drept o pădure. Nu m'am înșelat: după câte-va minute angakok-ul și eu mine, ținându-ne de mână, intrarăm printre un tel de arbori verzi, ale căror ascuțisuri rășinoase ne loveau fața.

Mă lăsași totuși să fiu târât și după un mers, de vre-un sfert de ceas prin acest crâng mai întunecos ca iadul, ajunsei în urma prietenului meu, într'un luminiș; în mijlocul lui, zării desfăcându-se de pe pânza cerului cenușiu-închis, trei negre siluete, a trei căsuțe cu acoperișurile conice, pe cari din depărtare le puteai lua drept stupi de albine.

Forma acestor case era ca și aceea în care am fost găzduit de tovarășii lui Byk; prin urmare și acestea trebuiau să fie locuite tot de eschimoși.

Dacă tăcerea cea mai absolută nu mi-ar fi fost impusă, de sigur că aș fi fi întrebat pe Angakok.

În ce scop am întreprins această expediție nocturnă, înconjurată de atâtea fereală?

Eram foarte rușinat că am judecat așa de rău pe insoțitorii mei, când i-am văzut întâia oară, practicându-și cultul lor superstițios; mă uitam deci cu băgare de seamă și îngrijat, fără să formulez vre o ipoteză.

Cu privirea ațintită la cele trei bordee cari compuneau săraciosul sătuc, văzui numai de cât că ușa joasă a locuinței din mijlocul celorlalte două se deschide din afară înăuntru, lăsând să treacă razele unei lămpi fumegândă, alimentată cu untură de pește.

Un om pe jumătate aplecat spre pământ, astupă o clipă această slabă lumină și intra în colibă. Călăuza mea, trăgându-mă de mână, imi făcu semn să mă aplec, ceea ce făcu și el, și mă țara mereu, tăcut, spre ușa deschisă. El se opri apoi puțin, ascultând dacă nu se aude vre-un sgomot prin împrejurimi.

Liniștit—fără indoială—de această încercare, intra în cea locuită împreună cu mine.

O priveliște extraordinară mi se înfațișă înaintea ochilor.

Sease din insoțitorii noștri ne urmară în această vizită, așezându-se pe lângă zidurile de lemn necioplit—ale casei.

La mijloc, pe o masă acoperită cu blăni de vulpi argintii, era culcat un om, îmbrăcat în costumul lui de vânătoare; el părea că doarme.

Lângă dinsul erau armele sale: un mic topor de piatră, un cuțit de os, o lance și un arc cu săgeți. În partea cealaltă erau înșirate sculele lui de pescuit.

Mă apropiai și la lumina fumegândă, văzui că acei pe care îl credeam că doarme, era rece și țeapăn, un cadavru.

Angakok-ul luă mâinile mortului și le strânse într'ale sale, făcu câte-va semne cu degetul cel mare pe fața suptă a cadavrului, arătându-l celor șase eschimoși cari stăteau nemiscăți.

Aceștia înaintară, reci ca niște fantome, se înșirară la o egală distanță unul de altul și—apucând corpul înțepenit, îl ridicară ca pe un fir de pai.

Cu toate că ușa era foarte scundă, eșiră fără sgomot și fără ca pachetul lor funebru să atingă pământul sau pragul de sus și dispărură în întunericul de afară.

Fratele lui Byk imi făcu semn cu degetul și l' urmași afară din camera mortuară, întrebându-mă ce însemnează această răpire și acest sacrilegiu.

Revenirăm la bărcile noastre tot așa de tăcuți ca la început. Cei patru vâslași ne așteptau. Suindu-ne în umyak, părăsirăm ghiolul și după puțin timp plutam iarăși pe mare.

Gândeam că sosise vremea să mă deslușescă asupra celor petrecute, dar el imi spuse:

— Ai puțină răbdare și vei ști totul.

Din mare intrarăm în îmbucătura unui fluviu repede. Cu toate că puterea curentului ni se împotriva, dar vigoarea vâslașilor noștri birui; în unele locuri însă curentul era așa de tare, în cât erau nevoiți a eși pe mal și a o lua la edec*). Fratele lui Byk profita de această împrejurare și rămaserăm singuri spre a mi da explicații asupra misterioasei răpiri a cadavrului.

— Acest om, imi spuse el, era un viteaz între viteji. La pescuit, la luptă era model în tribul său. Faptele lui de bravură sunt nenumărate. Pentru asta l'am luat să facem din el unul din genurile adorate de noi.

— Pentru ce l'ați răpit odihnei de veci, la care avea dreptul mai mult ca alții prin faptele lui exemplare?

— Pentru că Tornasuk mi-a ordonat să l' fac momăie, imi răspunse angakok-ul cu un ton convins.

Vei lua parte la ceremonia sacră care se va face cadavrului nemuritor; vei vedea corpul său purificat prin spălare în apele străvezii ale fluviului; apoi vei avea ultimul cuvânt al misterului la care ai mai asistat și care era să te coste viața.

— Atunci dar și pe acesta vreți să l' afumați în peștera unde v'am întâlnit?

— Nici vorbă, și când îți vei muia armele în grăsimea lui, poți fără teamă să mergi cu noi la vânătoare de balene...

— SFÂRȘIT.

O AVENTURA ÎN CEYLAN

«Sosisem abia de o zi și am cunoscut aproape tot orașul. Trăsesem la hotelul Străinilor. Orașul mi se părea plicticos. Afară de casa guvernatorului, catedrala, fortul și alte clădiri mai însemnate, în

*) Edec-sprangă, termen de marină: însemnează a trage un vas de pe mal, cu ajutorul unei lungi frînghii, în contra curentului.

orașul Narboch erau numai căsuțe mici și barace. Locuitorii — afară de englezi și câțiva francezi, erau indieni. După ce mi-am terminat afacerile m'am întors la hotel. De obicei seara vine foarte repede și căldura mare din cameră mă hotărâ să ies să iau aer. Hotelierul mă preveni să nu mă duc prea departe de centrul orașului de oare-ce pot fi atacat de tâlhari. M'am gândit însă că glumește; dar imi luai totuși un revolver și plecai.

„Mergeam gânditor, uitasem de sfatul hotelierului și am eșit din oraș; de-o dată se auzi o șuerătură și până să pui mâna pe revolver am fost înconjurat de niște indieni cari se repeziră asupra mea și începură să mă lovească cu pumnii, până leșinai. Când m'am deșteptat, eram legat fideleș. Aveam un căluș în gură așa că mi-era imposibil să strig ajutor. Mi-era o sete teribilă.

„Pe la amiază am auzit o ușă deschizându-se și un indian intra cu un uciur într-o mână și cu o crăciuliță de banane în cealaltă. Mă deslegă la o mână, și imi scoase călușul; începu să mănânc. Băui cu lăcomie și abia în urmă mă uitai împrejur, dar numai de cât păzitorul mă isbi cu palma peste cap și rămaseră nemișcat. După plecarea indianului m'am liniștit, când — un lucru imi atrase atenția: Era urciur pe care îl uitase.

„M'am apropiat numai decât și m'am apăsă pe el până s'a spart. Am apucat o bucată de dinții și am început să-mi frec legăturile de la mâini. Timp de 2—3 ceasuri am frecat încontinuu — odihnindu-mă puțin când dinții mă dureau. În urmă, sforțările mele fură încoronate de succes și abia m'i reținui un strigăt de bucurie; apoi m'am deslegat și la picioare și m'am apropiat de ușă. Cercetai scândurile mai slab prinse, — scosei una și eșii afară. Deschisei poarta încet, apoi mă îndreptai spre localul de poliție unde ajungând, am dat de veste unde e locuința tâlharilor, iar apoi m'am dus la hotelul meu.

„Hotelierul când m'a văzut s'a uitat mirat și lung la mine și mi-a zise: Sir, mă mir că ai venit sănătos; eu te credeam mort de mult“.

Aci isprăvi amicul meu istorisirea aventurii sale. Se făcuse pe deplin întineric. Cerul era instelat. Gândurile m'i rătăceau prin Ceylan...

A. Bensim.

Articolul 111 paragraful 16

Negustorul Thomas Brown din Londra, trăia de ani îndelungați într-o ură neîmpăcată cu vecinul său Eduard Hobson, — din pricina unui măr!

În grădina lui Hobson, era un măr care se pleca peste gardul scund și, fruc-

tele sale gustoase cădeau în cea mai mare parte în grădina lui Brown, unde grădinarul Lucas le aduna. Din această cauză Hobson, în fie care toamnă, se apringea de ură, trimitea la Brown și cerea merele ca o proprietate a sa.

Dar Brown îl întâmpina tot-d'auna răzând ironic, cu aceste cuvinte: tot ce se găsește pe terenul meu, imi aparține! Atunci urma de regulă un schimb de cuvinte îndârjite peste gard și amenințările cu darea în judecată. Așa a mers ani de zile. Lucas aduna merele, Hobson injura și Brown de asemeni. În sfârșit lucrurile se schimbă.

Într-o dimineață Brown se duse în grădina sa și își deschise ochii mari. Fiul lui Hobson, Frederic sedea cocoțat în copacul cu pricina și cu o prăjină lungă prevăzută cu o furculiță, înfigea merele ce se aflau de partea lui Brown și le mistuia cu cea mai mare liniște sufletească. Brown îndârjit luă un băț și alungă pe hoțul de mere, apoi se duse în grabă la judecătorul de pace, unde făcu apel. Hobson fu chemat la înfașare și apărură cu o miuă foarte mirată:

— Eu nu voesc să iau apărarea fiului meu, zise el, — după ce aflase scopul pentru care a fost chemat, — dar mărlu este în grădina mea, prin urmare fructele sale sunt proprietatea mea.

— Ești greșit, răspunse judecătorul, răsând și răsfoi actele ce erau dinaintea lui. Ascultați acest mandat de poliție eliberat mai de demult: Articolul 111, paragraf 16: «Toți proprietarii de pământuri sau grădini au autoritatea și dreptul, de a rețea sau captura ori ce crengi sau ramuri, ce ar atârna peste ziduri sau garduri, în proprietatea lor, și tot ast-fel au dreptul de a privi tot ceea ce le cade în grădină, ca o proprietate nediscutabilă a lor».

— Curioasă lege! Te oprește a'ți stăpâni bunurile proprii! — zise Hobson. Judecătorul dădu din umeri:

— Eu nu-ți pot ajuta Hobson, legea vorbește contra d-tale. Cel mult te sfătuiesc să tai copacul, de la aceasta nu te oprește nici o lege.

Trecuseră ani de atunci, d. Brown se plimba cu fida sa prin grădină. De dincolo de gard răsări un om tânăr și salutul respectuos.

— Cine-i acesta, Jano? întrebă necăjit Brown, fără a răspunde la salut.

— Este doctorul Frederic Hobson, care s'a înapoiat acum din călătoriile sale îndelungate, răspunse Jana roșind.

— Aha, hoțul de mere, murmură d. Brown și se duse tăcut în casă. Jana rămase. Ea l'văzuse de multe ori pe doctorul Frederic, ba chiar a și flecărit cu dânsul peste gard. Și astăzi urmărea iar o lungă conversație.

— Ah, cum aș dori, zise în sfârșit Jana, să pot vedea măcar odată grădina

d-voastră, am auzit că e foarte frumoasă! Dar tatăl meu mi-a oprit ori ce atingere cu vecinii noștri.

— Gardul nu este nalt, miss Jana, îl puteți sări cu ușurință, spuse tânărul.

Miss Jana se codi, dar curiozitatea de femei o birui și cu ajutorul unei scări, trecu dincolo. În ultima clipă își perdu cumpătul și căzu drept în brațele doctorului cari erau întinse spre a o feri. Apoi contemplă florile din grădina vecinilor, flori frumoase și rare. Mister Frederic o duse de la strat la strat și nu se simți obosit arătându-i fie ce floare și rupându-i chiar câte una.

Dar de o dată se auzi o voce zicând:

„Bună seara miss Brown“!

Speriați ridicară amândoi privirile: se aflau în fața d-ului Hobson. Frederic luă imediat cuvântul:

— Scumpe tată, zise el, aci m'i vezi mireasa; — pot să îndrăznesc a te ruga să consimți la unirea noastră?

— Mă bucur, zise bătrânul Hobson, că alegerea ta a căzut asupra unei fete atât de demnă de iubire și îți dau cea mai sinceră bine-cuvântare.

„Dar—tatăl meu—îngână Zane.

Pe fața bătrânului Hobson flutură un zâmbet. „Tatălui d-tale am să-i scriu imediat. Și acum duceți-vă în casă la „mama voastră“, să ia și dansa parte la bucuria noastră.

În intervalul acesta, d-nul Brown era cuprins de o teamă mare. Fică-sa dispăruse, și toate cercetările sale fuseseră zadarnice. Atunci îi fu predată o scrisoare. O deschise și o citi cu mirare mereu crescândă:

— Sir! știu că vă amintiți încă de conținutul articolului 111, paragraful 16, care spune, că tot ceea-ce pică pe pământul unui proprietar, îi aparține cu desăvârșire. De aceea îngăduiți ca acelaș articol, și acelaș paragraf să servească interesele mele. Fica d-v. a căzut astăzi în grădina mea, și eu o privesc ca pe o proprietate nediscutabilă. Și pentru că am libertatea de a hotărâ asupra ei, am logodit-o cu fiul meu, Frederic.

Cu respect, al d-v. Richard Hobson“.

Domnul Brown nu mai pricepea nimic. Fică-sa căzută peste gardul vecinului său—logodită,— articolul 111,—il încurcău rău! Dar curând se calmă și zăpăceala de mai nainte dispăru. Hobson era un om bogat, și unicul său fiu avea să-i moștenească toată averea. Și când tânăra pereche apărură în fața sa, el i dădu bine-cuvântarea sa, și după câte-va zile se făcu și cununia. Și în ziua când s'a serbat nunta, în mijlocul mesei strălucitoare de bunătați, era și un coșuleț cu mere din pomul cu pricina, care devenise proprietate comună a familiilor Hobson și Brown, căci gardul căzuse și paharele se ciocneau spre slăvirea articolului 111, și a paragrafului 16...

Tradus de I. Șarvary.

DUȘMANII TELEGRAFULUI

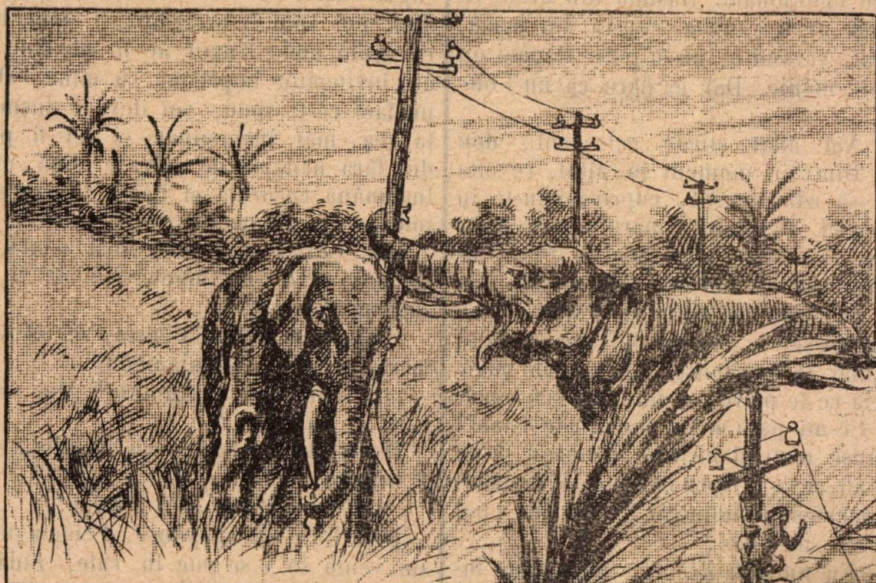
În afară de sălbatecii Africii sau Australiei și de Pieile-Roșii din America, telegraful mai are o mulțime de adversari, pe cât de anonimi, pe atât

ast-fel comunicația—pentru cine știe câtă vreme.

Prin alte locuri, îndeosebi prin crângurile stufoase și parfumate ale Indiei sudice, apar alți dușmani—și mai periculoși,— prin faptul că ei a-

tacă direct sârmele și prin urmare, întreruperea e totdeauna sigură;—acești dușmani sunt... maimuțele. Ele se urcă pe stâlpi și se agață de fir, iar apoi vin alte—cu nemiluita, cari se atarnă de cozile celorlalte, formând o grămadă asimetrică de corpuri până aproape de sol și—ușor de înțeles—rupând mai multe fire de-o dată.

Direcțiile mai multor servicii telegrafice—neavând încotro, și-au propus să studieze și să caute un mijloc cât mai sigur de apărare împotriva acestor dușmani inconștienți ai telegrafului.

de primejdioși sârmele și stâlpilor săi, — adversari cu mult mai de temut chiar — putem zice, numai prin faptul simplu, că dispun de arme cu mult mai sigure de cât ale sălbaticilor.

În India de pildă, unde guvernul Marelui Britani a dispus instalarea liniilor telgrafice pe distanțe cât mai mari, se întâmplă zilnic—chiar mai multor stațiuni, să li se întrerupă comunicația între ele. — Din ce cauză credeți? Numai din simpla cauză că s'a întâmplat în acea zi să treacă o turmă de elefanți sau numai câțiva din acești pachidermi, prin vecinătatea liniei de telegraf, cari — văzând înălții stâlpi de telegraf, sfidându-i parcă, s'a apropiat de câte unul din ei și îmbrățișându-l cu puterica lor trompă, l'a smuls din pământ, sau l'a rupt, întrerupând

VAMPIRUL

— Urmare —

Un vapor așteaptă de trei zile în portul Guaira, pentru transportul președintelui și familiei sale. Dar mai cu seamă în districtele de la sud și vest, pericolul este mai mare.

Guvernatorul era mai galben ca ceara.

— De unde s'a aflat toate lucrurile acestea? întrebă dânsul.

— Au fost arestați la Caracas prin-

cipalii șefi ai unui complot gigantic, format împotriva președintelui și a tuturor guvernatorilor. Au fost condamnați toți la moarte, fără nici o judecată. Dar execuția aceasta, în loc de a liniști spiritele, a mărit și mai mult încă ura popoului, și se vede că incendiul este gata să izbucnească. Ba chiar domnește teama că nu cum-va și milițiile să treacă

de partea revoluționarilor... Nu mai avem încrederea de cât în devotamentul trupelor regulate.

Metișul, fără să răspundă, începu să se preumbe agitat prin cameră; o mulțime de sentimente contradictorii îi chinău spiritul.

Pe de altă parte era cuprins de cea mai nebunească teamă. Revoluția pe care o aștepta de atâta vreme avea să prăbușească puterea de care se rezema tirania sa; și guvernământul său avea să tremure ca un vulcan care se trezește din letargie.

Dar, pe de altă parte, dacă revoluția

aceasta avea să se întindă asupra întregii republici, nu era oare momentul potrivit de a-și reface averea, folosindu-se de dezordinea generală?

Metișul avu impresia că se afla între două prăpăstii, dincolo de care era terenul salvării. Dar nu putea nici să se oprească nici să dea înapoi. Trebuia să meargă mereu înainte, până la cea mai completă victorie. Altfel, îl aștepta o moarte sigură.

Se opri brusc în fața ofițerului, care aștepta în tăcere.

— Foarte bine, domnule, zise dînsul; voi veghea pentru a-mi asigura liniștea și viața. D-ta te întorci acum la Merida, nu-i așa?

— Da, excelență.

— Vei ruga să se fie gata pentru mâine, toate mijloacele de apărare.

— Totul este pregătit, excelență.

— Bine. Ascultă însă: dacă vre-o dată revoluția va izbucni la Caracas, vei mobiliza îndată, din ordinul meu, tot materialul disponibil pe linia drumului de fer. Serviciul călătorilor și al mărfurilor să fie oprit, pentru ca toate vagoanele să servească la transportul trupelor.

Ofițerul nu-și putu stăpâni un gest de mirare.

— Cam, excelență? întrebă dînsul; oare ai intenția ca în caz de revoltă să să pornești cu armata d-tale spre districtul federal?

Metișul rămase un moment tăcut, apoi răspunse cu bruschetă:

— Fără îndoială. Datoria mea este să-mi duc toate forțele acolo unde va fi lupta mai înverșunată.

— Dar dacă în timpul acesta statul Almeria...

— Nu-mi pune întrebări, domnule. Aceasta este hotărârea mea, și d-ta trebuie să te mulțumești cu atâta.

Ofițerul se înclină. Guvernatorul continuă.

— Acuma poți să te duci; nu mai am nevoie de d-ta. Nu uita însă ordinele pe care ți le-am dat.

Ofițerul făcu semn că ar mai fi avut ceva de adăugat; dar don Tiburcio îl congediă cu un gest așa de imperativ, în cât soldatul văzu că ar fi fost zadarnic să mai stăruiască.

Salută militărește și se retrase.

Guvernatorul rămase vreme îndelungată nemiscat, cu mîna întinută, absorbit de cugetările sale profunde.

De-o dată, ridică capul:

— Numai două ființe în lumea asta mă pot salva, murmură dînsul. Una este Herman, care în clipele Arrocha poate să fie mort. Cea-laltă este frostra Holsarte. Voi reuși oare să-i vorbesc și s'o conving?

Se opri din nou în loc, pentru a adănci problema cu o și mai mare atenție...

În clipa aceea cine-va bătu în ușă.

Don Tiburcio își apucă revolverul și rămase în așteptare.

Dar după o nouă bătăc, recunoscu semnalul și alergă să deschigă.

Era senora Martinez.

Complicea banditului era și dînsa tot așa de emoționată. Răsufă din greu, ca și cum ar fi gonit-o cineva din urmă. Metișul, văzând-o, nu-și putu stăpâni un gest de mânie. Dar ea păru că nu-l observă.

— Am aflat știrile cele noi, don Luiz. Dintr'un moment în altul, revolta poate să izbucnească, cuprinzându-te în mrejele ei. Pericolul e mare pentru toată lumea, dar mai ales pentru d-ta. Pu-ție speranțe de salvare îți rămân. Cu toate acestea, am venit să-ți spun că nu te părăsesc în momentul primejdiei; că, chiar în fața morții, hotărârile mele în ceea-ce te privește, nu s'au schimbat.

— Ce-mi pasă mie de hotărârile d-tale! răspunse metișul furios. N'ai găsit să-mi spui alt-ceva? Crezi oare că în momentele acestea jurămintele d-tale imi pot fi de vre un folos?

— Eu nu știu de cât un singur lucru, răspunse dînsa, cu vocea înăbușită. Mi-ai dat o făgăduială, și acum a sosit momentul să te ții de ea. Am așteptat cu răbdare pînă acum pentru că aș fi putut să te încerc în planurile dumitale. Astăzi însă, se joacă partide hotărîtoare. Nu mai ai nici o considerație de salvat, și trebuie să te ții de făgăduiala pe care mi-ai dat-o. Măine va fi prea târziu!

Metișul rise disprețuitor și răspunse cu brutalitate:

— Dar dacă nu voi vrea să mă țin de cuvânt, dar dacă te-am înșelat?!

Nu-și termină fraza, pentru că flacăra care se aprinsese în ochii femeii, îl opri.

Senora Martinez se apropie de dînsul, și apucându-l de mână, îi vorbi cu voce înecată:

— Mă cunoști bine, don Luiz; știu bine ce sunt în stare să fac, pentru că m'ai văzut la lucru. Bagă de seamă: îți cer să te ții de făgăduiala pe care mi-ai dat-o, sau dacă nu...

Dînsul încercă să se mai împotrivească și întrebă ironic.

— Sau dacă nu?

— Dacă nu, vei vedea ce înseamnă răzburarea unei femei ca mine.

Încercă să-și retragă mîna, dar dînsa i-o ținea ca într'un clește de oțel! Îi fu teamă de această femeie, pentru că o credea în stare să se răzbune îngrozitor, și hotări s'o mai amâie cu vorbe bune.

— Amica mea, îi zise dînsul, cu vocea plină de blîndețe, te-ai înșelat asupra intențiilor mele. Nu mi-am schimbat de loc hotărârile. Dar nu văd urgența unor asemenea lucruri tocmai în momente ca acestea.

— Socot că ori-ce discuție este zadarnică. Iată ce va trebui să faci, cât

timp mai ești încă stăpînul acestui stat. Vei da ordinele necesare, pentru ca căsătoria noastră să fie celebrată în cel mai scurt interval posibil. După aceea vom aștepta evenimentele; știu că revoluția nu este încă cu desăvîrșire coruptă. Când va sosi momentul primejdiei, noi vom fi pregătiți, și știu bine că acolo unde singur ai fi zdrobit, vei eși învingător împreună cu mine. Dacă nu faci ce-ți spun, vei deveni dușmana ta cea mai înverșunată și vei fi pierdut fără nădejde de salvare. Iată, ai la îndemână cerneală și hîrtie; semnează imediat angajamentul de căsătorie.

Don Luiz o mai privi încă odată, și înțelese că ori-ce împotrivire ar fi fost zadarnică.

Fără să-și ascundă furia, se așeză la masă, și scrisese angajamentul.

— Acum ești mulțumită? Mai voești ceva de la mine?

Dînsa strînse hîrtia cu îngrijie, apoi îl întrebă:

— Ce voești să faci acum?

Don Luiz nu răspunse. Femeia aceasta venia să i se pue în cale, zădărnindu-i toate planurile.

— Mai ai mereu intenția de a pune stăpînire pe averea lui Holsarte? întrebă senora Martinez. Pot să te ajut eu ceva? Răspunde-mi.

— Crezi că acum e momentul să mă gândesc la bogății? răspunse dînsul furios; sunt înconjurat de numeroși dușmani, gata să mă asasineze. Mai bine ai face să găsești un mijloc pentru a-mi salva viața!

— Oare soldații d-tale nu mai sunt în stare să te apere?

— Soldații mei nu mai înseamnă nimic fără șeful lor; și poate că Herman e mort.

— Știi ceva?

— N'am nici o știre de la dînsul, și dacă această situație se prelungește multă vreme, va trebui să-mi perd ori-ce speranță.

Senora Martinez voi să răspundă ceva, când se auzi pe scări un zgomot grăbit de pînteni.

Guvernatorul își împinse amanta spre camera secretă.

— Vine cine-va; ascunde-te repede, fără îndoială, trebuie să fie vre-o veste importantă, și nu voesc să fii văzută aci.

Femeia ascultă și se ascunse în grabă. Guvernatorul se duse să deschidă.

Un soldat apărui.

— Excelență, zise dînsul, e cine-va care voește să-ți vorbească din partea căpitanului Herman.

— Așa dar Herman e viu! exclamă guvernatorul cu bucurie și cine e mesagerul pe care mi-l trimite?

— O femeie, excelență; o fată tinăra.

— O fată tinăra? Nu și-a spus numele?

— Se numește Arrocha Holsarte!

Metișul nu-și putu stăpâni un strigăt de triumf. Apoi, emoția împiedicându-l

să vorbească, făcu semn soldatului să introducă în grabă pe cea care venia din partea căpitanului.

Soldatul se depărtă, alergând. Guvernatorul aștepta înfrigurat.

Nu băgase de seamă că în timpul acesta senora Martinez întredeschisese ușa camerei sercete, și auzise despre ce era vorba.

Dar acum, ușa aceasta se închisese în tăcere, și pe trepte înainta Arocha Holsarte, tremurătoare dar hotărâtă.

CAP. XVII.

Guvernatorul Tiburcio eși în calea Arochei Holsarte, fără să-și poată ascunde emoția.

— D-ră, întrebă dișul cu vioiciune, oare să fie adevărat ceea ce mi s'a anunțat? Imi aduci știri de la căpitanul Herman? L'ai văzut? Știi unde se află în acest moment?

Copila nu-și putu stăpâni un gest de groază în fața acestui om, pe care nu-l putea suferi din instinct. Se vedea bine că trebuise să-și calce pe inimă pentru a ajunge până la dișul.

— Am primit aceste câte-va rânduri de la Herman, răspunse copila. Dânsul a descoperit locul de retragere al dușmanului pe care trebuia să-l învingă, dar, după cât se pare, acum a căzut în puterea acestui dușman. Dacă am venit la d-ta, am făcut-o numai pentru ca să te rog să-i trimeți mai repede ajutoare.

Guvernatorul îi smulse din mână scrisoarea lui Herman. Căpitanul arăta în această scrisoare, poziția exactă a abisului Cerohima. Mai adăuga că avea dovezi sigure că se află pe urmele profesorului van den Beck.

Citind numele acesta, metișul se mai liniși. La început se temuse ca nu cum-va ofițerul său să nu fi aflat prea multe lucruri în timpul cercetărilor sale. Dacă profesorul olandez, chiar dacă ar fi fost unit cu revoluționarii, nu era un dușman tocmai așa de primejdios, cu ajutorul lui Herman, putea fi foarte ușor învins, și pentru totdeauna.

— Așa dar, îi zise don Tiburcio, savantul acela olandez se pune în calea mea și socoate să mă inspăimânte jucând rolul stăpânului vampirilor. Toate acestea nu pot de cât să mă liniștească; van den Beck, nu este un om de talie să mi se împotrivescă prea multă vreme. Când acest cercetător prea lacom va fi descoperit sufletul nostru, întreg, vina lui va fi dacă va avea de se să-și pară rău că a făcut această descoperire.

Guvernatorul rămase câte-va momente absorbit de gândurile sale.

— Ce ai hotărât? întrebă Arocha. Gândiți-vă că Herman are nevoie de ajutor imediat și că fie-care moment de întârziere poate mări primejdia în care se află!

Metișul tresări.

— Așa dar, d-ta îl cunoști bine pe căpitanul Herman? întrebă dișul.

— Cum se face că te-a ales tocmai pe d-ta pentru a trimite această scrisoare?

— Ofițerul d-tale, domnule, a trecut pe la mine, venind să mă înștiințeze despre o mare primejdie care mă amenință.

— Ce primejdie?

— Așa dar, d-ta nu știi despre ce este vorba?

— Ba da; dar vreau să știu dacă ordinele mele au fost bine executate.

— Căpitanul mi-a spus că un bandit, căruia i se spune stăpânul vampirilor, a răpit-o pe sora mea, și vocea să mă răpească și pe mine.

— E adevărat. Dar alt ceva nu ți-a mai spus Herman?

— Mi-a adus o știre și mai dureroasă încă.

— Moartea tatălui d-tale?

Arocha făcu un semn afirmativ din cap, și-și ascunse fața între mâini.

Don Tiburcio însă, era grăbit să-și continue interogatoriul. Voia să știe dacă nu cum-va Herman avea vre-o bănuială.

— Din nenorocire, d-ră, zise dișul cu blândețe, nu pot de cât să-ți confirm acest teribil adevăr. Dar Herman n'a mai adăugat nimic?

— Ce-ar fi putut să mai adauge?

— Nu ți-a spus dișul adevăratul nume al stăpânului vampirilor?

— Il cunoaște dișul?

— Trebuie să-l cunoască. Sau cel puțin i-am dat misiunea să-l descopere.

— Nu mi-a spus nici un nume. Știu însă că în momentul plecării din Salto de Agua, era pe urmele criminalului.

— Foarte bine. Dar prin ce mijloace a putut să-ți trimeată scrisoarea aceasta?

Arocha explică atunci în ce mod încredințase ofițerului porumbelul albastru, și cum pasărea se reîntoarse.

Pe măsură ce copila dădea câte un nou amănunt, don Tiburcio era din ce în ce mai liniștit.

— Așa dar, termină copila, vezi bine că Herman a ajuns aproape de țintă. Acuma însă se află în primejdie, și te rog încă odată să i trimeți cât mai repede ajutorul.

Metișul rămase din nou pe gânduri:

— Ai dreptate, zise dișul în cele din urmă. Trebuie să luăm repede toate măsurile de salvare.

Se apropie de masă și apăsă butonul soneriei. Un soldat apărură.

— Ofițerul de gardă! comandă guvernatorul. Să vie fără întârziere.

Ordinul fu executat repede. Câte-va momente după aceea, locotenentul care îl mai înlocuise și altă pe Herman intră.

— Domnule, îi zise guvernatorul, șeful d-tale, căpitanul Herman, a căzut în puterea dușmanului în a cărui urmărire pornise. Locul în care se află prizonier este aproape matematic indicat în planul pe care ți-l dau. În planul acesta și pleacă îndată, împreună cu întreg deta-

șamentul d-tale. Misiunea d-tale este să-ți eliberezi șeful, să pui mâna pe dușmanul său, — sau dacă nu, să muriți până la unul, d-ta și soldații d-tale!

— Voi asculta, excelență.

— Acultă-mă. Îți mai aduci aminte despre acel „așa zis“ profesor olandez, care a venit acum cât-va timp pe la noi?

— Eram de gardă la poarta palatului când s'a prezentat. Fără îndoială că l'ai recunoaște.

Bine. Omul acesta este aliat cu revoluționarii. Se crede că dânsul este acela care a atacat trăsura în pădure, și tot dânsul este bănuat a fi întins o cursă lui Herman. Pe omul acesta va trebui să-l prinzi, și să-l aduci viu în fața mea.

— Am înțeles, excelență, ordinele d-tale vor fi executate.

Locotenentul voi să se îndepărteze, dar don Tiburcio îl mai opri.

— Pentru a lucra ast-fel, își spunea dânsul în gând, von den Beck trebuie să fi ghicit ceva. În momentul arestării s'ar putea să facă vre-o destăinuire soldaților mei, și eu nu sunt destul de sigur de credința lor, pentru ca să rămân liniștit. Cum trebuie să procedez oare?... Nu-l pot împușca fără judecată și apoi, ași voi să-l supun eu însu-mi unui interogatoriu.

— Datoria d-tale, zise dișul ofițerului, după o pauză destul de lungă, este ca, mai înainte chiar de eliberarea lui Herman, să pui mâna pe olandez. Îndată ce va fi în puterea d-tale să mi-l aduci aici. Dar, în momentul captivării, va trebui să-l împiedici de a mai vedea sau de a mai vorbi ceva.

„Dacă se vor întâmpla lacrimurile altfel, d-ta ești răspunzător.

„Prin urmare, ne-am înțeles: din momentul captivării înainte, să nu mai vorbească nimica. A-uma dute!

„Timpul este prețios, și n'ai nici un moment de pierdut...

— Aveți toată încrederea în devotamentul meu, excelență, răspunse soldatul. Sau voi muri, sau imi voi face datoria.

Salută și se depărtă repede.

În curând se auzi în curtea palatului zgomotul caracteristic al unei trupe care se echipează de drum.

Arocha făcu un pas spre guvernator.

— Domnule, zise dânsa, cred că misiunea mea este terminată. Plec și-ți doresc din toată inima ca soldații d-tale să-și găsească șeful.

Guvernatorul tresări. Își aduse de o dată aminte că copila aceasta ținea în mâinile ei delicate destinul său, că toată opera sa criminală, clădită încetul cu încetul în întuneric, trebuia să aibă drept ultim sfârșit posesiunea acestei fete, care era singura stăpână a atâtor milioane. Cu Arocha avea să-și joace banditul ultima partidă, și dânsul înțelegea bine că ori trebuia să învingă, ori avea să piară.

Totul îi reușise până atunci. Trebuia

să se grăbească pentru că în curând, curând de tot, avea să izbucnească o revoluție teribilă.

Trebuia să se căsătorească cu Arocha mai înainte de izbucnirea acestei revoluții și să fugă împreună cu dânsa. În modul acesta nimeni n'avea să-l poată acuza că pusese mâna pe milioanele fetei într'un mod criminal.

Dar, sălbateca fică a lui Holsarte avea să se lase oare așa de repede convinsă! Metișul își ridică privirea spre dânsa, și o văzu mândră și disprețuitoare. Nici o dată n'ar fi voit să-l asculte, nici o dată nu s'ar fi lăsat înșelată de minciunile lui.

Și totuși, mai înainte de a întrebuna amenințări și chinuri, trebuia să se încerce a o convinge cu argumente.

(Va urma).

Elani din Alaska

În Alaska din America de nord trăiește încă un soi de cerb, supranumit elan, ale cărui coarne sunt obișnuite de o rară frumusețe. Răul e că a fost prea mult dorit de nesățioșii vânzători — și albi și indieni — pentru carnea lui nespuse de gustoasă, pentru coarne și pentru blana calduroasă a lui.

Coarnele sunt o splendoare

Din această pricină azi se mai găsesc foarte puțin în Alaska, unde era patria lor de origină. În ultimul timp, unul din vânzători unui englez a omorât un rar specimen de elan, ale cărui coarne sunt minunate.

Spre a-și putea face o părere cititorii de acest frumos animal care — din nefericire, va dispărea mâine poimăine, reproducem scheletul capului frumos împodobit de coarne, al elanului ucis de vânzătorul englez.

Bagdadul acum 1000 de ani

D. Iosef Hell a scris o carte despre „Cultura arabă”. Putem vedea de-acolo, ca și din alte lucrări mai vechi despre același lucru, ce uriașă civilizație au întemeiat Arabii, folosindu-se de rămășițele culturii antice.

În deosebire, a fost strălucit Bagdadul, capitala Abasizilor, începând din veacul al VIII-lea.

Timp de cinci sute de ani artele Bagdadului au stăpinit și încântat lumea. Pe atunci Bagdadul era și port la Tigris. Din lucrările de artă din vremea aceea prea puține au ajuns până la noi. Lângă cheiurile Tigrului, cari se întindeau cale de ceasuri de-alungul râului, pe lângă amândouă malurile, flote de vase stăteau ancorate, vase plutitoare pe riuri, vase de război, precum și corăbiile de lux ale califului și ale bogătaşilor.

Am crezut multă vreme că sunt basme spusele scriitorilor timpului, despre cele cinci corăbii ale califului Amin, una în chip de leu, alta de elefant, alta de vultur, alta de cal și alta de șarpe; dar descoperiri noi au dovedit că nu erau basme. Ast-fel tot basm s'a crezut și spusa lor că în partea răsăriteană a Bagdadului era o mahala și un bazar chinezesc; că se vindeau la Bagdad blăni de sobol, de ermeline, de dihor, de vulpe, de castor, apoi ceară, săgeți, coaje de mesteacăn, cușme, oase de balenă, dinți de pește, chilimbar, iuft, arme și robi slavi. Dar zecile de mii de bani de tot felul ce s'au găsit în toate părțile Rusiei, ba chiar și pe coastele Suediei, nu ne mai îngăduie vre-o îndoielă. S'au găsit și dovezi că Arabii vindeau și ei în Rusia și Suedia stoffe și juvaeruri, oglinzi de metal și mărgelile de sticlă, mirodenii și cârlige de prins balene. Vedem că în schimbul produselor naturale ale țărilor de Miază Noapte, Arabii exportau produse industriale.

Persia a fost totdeauna tare în producerea zaharicalelor și în fabricarea de lucruri de metal. Dimpotrivă, industria sticlei și — lăsând la o parte pe a covoarelor, — industria țesăturilor, erau foarte înfloritoare în Arabia veche unde s'au așezat Arabii după înființarea împărăției lor; dar se perfecționase nespuse de mult și se răspândise. Sticla siriană era vestită; și în Bagdad era o fabrică de sticlă. În curând s'au fabricat vase de lux din sticlă zmălțuită și trasă. În Babilonia (Irak) se fabricau candelor frumoase pentru moschei, cu inscripții pe ele, apoi pahare de toate formele și culorile. În Arabia de Miază-zi se lucrau cele mai frumoase brocate, pinzeturi de in și de mătase. Damascul e patria ștofei zisă adams, atât de dragă unor califi. giuvaerzii, lucrători de aur, făceau podoabe cu adevărat artistice. Era un pom de

aur, într-o cameră pompoasă a califului, un elefant de aur cu ochi de rubin, etc. E de crezut că erau de lemn îmbrăcate cu plăci de aur.

Makriți — un egiptean — povestește de școala de pictură din Basra și de lucrarea unui maestru de acolo, o pictură arhitecturală cu perspectivă, însă ne-cunoscându-se picturi arabe, eram dispuși a clasa printre basme aceste povestiri.

Dar în timpul din urmă s'a dovedit că Arabii au avut pictură. Alois Musil a descoperit în castelul Kussair Amra, în pustiu Siriei, picturi pe pereți. Sint în stil bizantin și dovedesc că supt Omaiiazii nu se slăiau a zugrăvi chipuri de om și de animale în palate. Numai în moscheu era oprit. (Știm că ast-fel de picturi s'au descoperit în Persia și în Spania în palate maure). Artiștii însă par a nu fi fost Arabi. Arabii se îndeluniceau mai mult cu negoțul, industria și felurite științe.

Islamul a sfîșit meseriile și lucrul cu mîinile, de aceea Arabii nu numai c'au învățat de la alții, dar au perfecționat ce-au luat. Au învățat fabricarea hârtiei în părțile cele mai răsăritene ale împărăției lor, ba poate chiar în China. Dar încă de pe subt Abbasizi, în cei dintâi ani ai domniei acestei dinastii, au înființat fabrică de hârtie în Samarcanda, poate cu maeștri chinezi. Dar, îndată ce-au deprins meșteșugul, au și făcut un pas mai departe fabricând hârtia din cărpe. În anii 794 și 795 se înființează cea dintâi fabrică în Bagdad. Hârtia se introduce în cancelariile guvernului, și fabricarea ei se răspândește pretutindenea. Se fabrică tot felul de hârtie: hirtie de mătase (supțire) hirtie de scris, groasă și supțire, netedă, albă și colorată. Papirusul și pergamentul și-au pierdut rostul și se înlocuiesc prin hârtie — folos mare pentru împrăștierea culturii, literaturii și științelor.

Fabricarea apei de trandafir, de flori de portocală, etc. se răspândește. La Siraz în Persia se fabrică, esență de trandafir. Aceste pregătiri cereau o mulțime de unelte și de lucrări chimice.

Pentru agricultură, industrie, știință, se fac mereu descoperiri. Scriitorii arabi înșiră cu mândrie uneltele chimice, cele agricole, toate mijloacele de a uda ogoarele, etc. S'a făcut o literatură întreagă — specială: despre otrăvuri și mirodenii, despre fabricarea oțelului, a porțelanului, despre lucrarea metalelor, despre tot felul de țesături, etc.

Seriau oamenii de meserie, nu învățați. Cititorii erau din această clasă. Negoțul și industria aduc bogăție și putere și împrăștiie cunoștințe. Odată cu pofa de plăceri și frumusețe s'a trezit și cea de a ști, de-a afla adevărul și s'a întins în popor.

Școli neenumărate se aflau în împărăția Arabilor. Învățați Coranul, dar și a

ceti, a scrie frumos și a vorbi ales. Toți copiii de la 6—12 ani urmau la școli. Comunele plăteau dascăli.

Arabii aveau o armată puternică și numeroasă, de asemenea și o flotă; neapărat și administrație asemănătoare cu a noastră, cu serviciu postal. Științele erau în floare: jurisprudența și teologia, dar mai ales filozofia și matematicile, astronomia și chimia. Din cercetarea stelelor,—d. prindere veche la Arabi și la Caldeenii se alcătui astrologia; dar oamenii luminați, ca Ibn Sină (Avicenna) nu credeau în astrologie și o combatteau; de asemenea nu credeau nici în alchimie. Totuși chimiștii au făcut multe descoperiri însemnate în chimie, pe lângă cele moștenite de la Greci, Gabner Ibn Haiian (cunoscut sub numele de Geber în Europa) știa topitul la foc și în apă, strecurarea prin pîslă sau hîrtie, distilarea, cristalizarea, sublimarea,—cunoștea alaiunul, salpetrul, salmiacul, (hipirigul), alcaliul din piatra de vin (tartu) și acidele minerale. El a introdus experimentarea în locul încercărilor de a pricepe lucrurile prin judecată.

Cultura arabă a căzut, dar urmele ei au rămas la toate popoarele civilizate. Arabii din Bagdad ne-au păstrat în traduceri multe comori ale antichității și cultura antică ne-a venit în Europa prin arabi, mai ales în Europa apuseană și de miază-zi prin Spania și Sicilia, unde civilizația arabă a înflorit.

Hell a descris și civilizația arabă în Spania, pe lângă care cultura de azi a acelei țări e o ruină jalnică.

Trad. din „N. W. Journal“.

RĂUL BISTRIȚA

E luna Maiu, luna florilor, luna ruptă din rai! Cerul e senin și soarele scaldă câmpiile mănăstire cu razele sale puternice.

Din când în când, o adiere de vînt răcorește văzduhul.

Într-o asemenea zi mă sculai mai de dimineață. Răcoarea amestecată cu adierea zefirului, îmi născu în suflet o mulțumire pe care singur nu puteam să mi-o explic. Și în mulțumirea mea adîncă mă lăsa în voia gândurilor. Rătăcind prin străzile lăturalnice ale orașului, mă trezii pe neașteptate, lângă malul Bistriței.

La zgomotul surd al apei, mă trezii din visăria mea. Atunci îmi aruncai ochii în susul Bistriței. De departe, în zarea închisă parcă de munți, venea încolăcitură rău, cotind printre aceștia și lunecînd repede la vale; valurile sale ajungeau până la mine, depărtându-se apoi din ce în ce mai mult, până ce le pierdeam din ochi. Și în mijlocul riului, deasupra talazurilor sale furioase,—liniștită, venia la vale o plută.

Pe plută stăteau doi români și o româneă, din Bucovina.

Cu itari sumeși și cu picioarele goale ședeau românii la cărmă, iar româneă cu un glas de privighetoare le cânta un cântec frumos, în timp ce inimele lor tresălau de bucurie. Cu o poftă nesătioasă se uita ei în toate părțile la frumusețile patriei lor, și o mulțumire înflăcărată le străbatea prin tot corpul. Iar valurile spumoase ale Bistriței,—ducînd plută mereu la vale, cântau suferințele românilor din Bucovina.

Și plută luneca la vale, până ce, în cele din urmă, dispăru din ochii mei.

Atunci gândurile mă năpădiră și îmi adusei aminte de suferințele Românilor, martiri ai și țării lor strămoșești. Și-mi aruncai din nou ochii în susul șopotitorului rău, care de sute de ani cântă aceeași jalnică doină. Și parcă mai frumoase îmi apăreau malurile-i fantastice, acoperite de verdeața fragedă a ierbei, și tot mai dulce și mai jalnică răsuna doina lui.

O plăcere nemărginită, împreună cu o mulțumire adîncă, mi se revărsară în suflet, lăsându-mă într-o dulce reverie pe malurile verzi ale Bistriței...

Arthur B. — P. Neamț.

Cea mai mare pipă

D. Bryan din Boston (America), făcînd un pariu cu mai mulți fumători pasionați că va fuma o duzină de încălțuri ale unei pipe — chiar

Pipa e uriașă

mai mare de cît el, în șatzeci de minute, — aceștia au comandat numai de cît la una din cele trei fabrici de pipe din Boston, o pipă enormă.

Pipa, ceva mai înaltă de cît d-nu Bryan, fiind gata, s'au adunat cu toții într-o seară și, după ce au încăleat-o, au pregătit alte 11 încălțuri și — așteptînd să bată orele 9, făceau fel de fel de glume și reflecții — unele mai răutăcioase decît altele, în conștientul lui Bryan, care de sigur — după unanimele păreri — avea să piardă pariul.

Însă d-lui Bryan mai înainte chiar de a bate zece ore, i se sfîrșise cea din urmă porție de tutun, și câștigă pariul în aplauzele tuturor neîncrezătorilor dinaintea.

După cum s'a dovedit, pipa aceasta — sprijinită de d. Bryan, e cea mai mare de pe pămînt.

RĂZBUNARE SPANIOLĂ

În timpul războiului franco-spaniol, de la începutul veacului trecut, un batalion de soldați francezi fu trimis în satul Argana din provincia Burgas. Satul e așezat la o mare depărtare de șosea, în mijlocul unui ținut muntos și sălbatic; el era părăsit de locuitorii săi și soldații, ajungînd acolo, găsiră pe un loc viran rămășițe de carne arsă, pâini carbonizate, cupe de vin hărbitate. Casele fură scotoците pentru a se găsi mijloace de trai și în sfîrșit deteră peste o tînără femeie cu un copilăș în brațe, ce sta lângă patul unei bătrâne bolnave și neputincioasă.

— Pentru ce ai rămas tu singură aici? — întrebă comandantul francez — un ofițer foarte tînăr încă.

Tînăra femeie răspunse, plină de mîndrie:

— Pentru a îngriji de această bolnavă, care n'a putut pleca cu ceilalți.

— Pentru ce însă ai părăsit ceilalți satul.

— Fiind că erau siguri că vor fi masacrați de voi.

— Și pentru ce ai distrus toate mijloacele de trai!

— Pentru ca să nu vă rămîie vouă ceea ce nu puteau lua cu dinșii.

Un strigăt de bucurie al soldaților — cari în acest interval scotociseră casa, întrerupse această conversație. Ei veneau cu sgomot mare, aducînd șunci, pâine și vase pline cu vin, găsire în pivniță. La auzul acestui sgomot, bătrîna muribundă se ridică, dar numai pentru a recădea îndată, neînsuflețită. Fără a scoate un sunet, tînăra femeie se rostogoli asupra cadavrului.

— Bărbatul tău este și el între cei fugiți? — o cercetă mai departe ofițerul, fără a băga în seamă durerea ei.

— El este mort; a murit străpuns de gloanțele voastre, pentru patria sa.

— Mai ai și tu frați?

— Nu; numai pe sărmanul meu copil.

La aceste cuvinte își strînse la sîn copilul palid și plîngînd.

— Soldații sunt flămânzi și însetați— zise ofițerul—e timpul să împărțim cele găsite. Sunt aceste lucruri încă nestricate?

Femeia dete afirmativ din cap.

— Așa dar să bei și tu cu noi!

Și cu acestea dădu femeii o cupă plină cu vin. Ea o deșertă în tăcere.

— Dar copilul tău e așa de slab, vinul îi va face bine! — zise ofițerul, tot pe un ton răutăcios.

Mâna mamei tremura când puse cupa la buzele micului copil. Micuțul bău. Soldații însă goleașă neîntrerupt butoiașele și devorară toată pâinea și carnea.

După câte-va minute copilul muri prin-

tre sughițuri dureroase în brațele mamei sale, care sta mută și nemișcată; iar ofițerul francez strigă îngrozit:

— Femeie blestemată, ne-ai otrăvit!

— Așa e! — zise încet femeia. Știam că voi nu cruțați nici chiar pe o muribundă. De aceea duceți-acum și voi în iad!

Femeia căzu la pământ ciopârțită de nenumărate lovituri de sabie, însă fără a scoate un cuvânt de îndurare.

Ea s'a răzbunat într'un mod spăimântător, căci curând otrava își făcu efectul și douăzeci și doi de francezi căzură victime răzbnărei sale.

Trad. de I. Sarvary.

Un Balon la Polul Nord

— U mare —

— Cum, dacă cred!... Dar sir Hobson, regele Aramei, este, după Astorg, Vanderbilt, Rockefeller și Morgan, cel mai mare dintre financiarul nostru. Un milion de dolari, pentru el, înseamnă câștigul pe un an din minele sale din Lacul Superior...

— Nu e vorba de asta, sir James. Dar ca să iei banii pariului trebuie să te întorci în America și noi n'avem, ascultă-mă bine, nici un mijloc ca să ne întoarcem: *Patria* și-a pierdut tot hidrogenul, nu o să se mai înalțe.

— Chiar dacă o să arunci tot leșul?

— Nu va fi destul.

— Dar sania?... proviziunile?...

— M'am gândit la tot. Nu va fi destul, am spus.

— Dar Bob-Midy?

— Cum?...

— Ei, da, dacă trebuie să lăsăm pe cine-va aci, acela va trebui să fie el: un negru, nu însemnează nimic!...

Și cum George Durtal nu răspundea nimic:

— Ascultă-mă, scumpul meu comandant. Nu pot să cred că o călătorie ca a noastră începută așa de bine trebuie să sfârșească printr-o catastrofă, și pericolul din care a n scăpat îmi confirmă convingerea. Trebuie să găsim un mijloc ca să plecăm; nu știu care ar fi acela, dar am încredere în d-ta; o să-l găsești d-ta... N'ai găsit d-ta mijlocul de a evita căderea brutală, când nu aveai înaintea d-tale de cât câte-va minute de gândire?... Acum o să ai mai mult timp spre a reflecta...

— Nu pot să fabric hidrogen și altă cale spre a scăpa din încurcătură nu e de cât asta, sir James.

— Ei bine, dacă va trebui să părăsim aerostatul, vom porni la drum spre pământul Francisc-Iosif. Proviziunile nu ne vor lipsi și ursul pe

care l'am ucis ne face dovadă completă că nu vom fi lipsiți de vânat chiar în regiunile acestea necunoscute. Spre a transporta cu sania pe cele două femei, proviziunile de hrană și benzina, nu o să ne trebuiască decât patruzeci sau cincizeci de zile.

Dar Polul trebuie, comandante, să-l atingem cu orîce preț. Aide să plecăm împreună.

Tinărul ofițer admira această tenacitate anglo-saxonă.

Omul acesta uitase marele pericol prin care trecuse și nu se gândea de cât la ceea ce îl preocupa neîntrerupt de douăzeci de luni.

— Dar suntem la Pol, sir James, dacă ții seamă de greșeala probabil inerentă a instrumentului doctorului. Ce sunt 3000 până la 3200 pași ce ne mai rămâne să facem. Polul, dacă vrem, este cadavrul acestui urs.

— Nu... Am încredere absolută în calculele savantului nostru și de altminteri e așa de puțin lucru acești 3000 de pași... să-i facem. M'am încărcat puțin, dar o să merg eu bine pînă acolo.

Și cum George Durtal, foarte preocupat, nu răspundea nimic:

— Ar fi foarte drept acum să-mi ieși d-ta înainte, zise Americanul răzând.

George Durtal se suise pe creștetul unei dune în fundul căreia se desfășurase toată această scenă și părea că voește să sondeze orizontul în direcțiunea aerostatului.

Americanul îl ajunse.

— Acest urs nu e singurul, sir James, și dacă ele vor fi fost atacate acolo? Cred că n'ar trebui să ne bizuim prea mult pe doctor că le apără.

Cât despre Bob al d-voastră...

— Dacă ar vedea ursul, s'ar sui tocmă la supapă—zise miliardarul—și pe frunte îi apărură o cută de grijă.

— Miss Soignes trebuie să știe să

se servească de o armă, zise el, și în nacelă a mai rămas o pușcă.

— Dacă d-șoara de Soignes ar fi în nacelă, aș fi mai liniștit, căci ursul este un animal relativ fricos; vederea balonului l'ar împiedica, fără îndoială, să înainteze... Dar am rugat pe d-șoara Cristiana să nu se urce...

— De ce?

— Pentru că ar fi putut să bată vântul și să se ridice aerostatul.

— Dar atunci ce se face Cornelia care a rămas în nacelă?

Și, foarte incurcat la rindul său, miliardarul cercetă întrebător orizontul.

De odată însă un sgomot ușor, asemănător aceluia pe care îl face o locomotivă în depărtare, turbură tăcerea banchizei și cei doi oameni se priviră, cu urechile ciulite.

— Auzi?

— Da, e sgomotul saniei, nu-i așa?

— Alt-ceva nu poate să fie...

Maî ascultară câte-va minute. Nici o îndoială! detunările repezi și sgomotoase ale motorului cu petrol se auzeau mai distincte; sania venea spre ei și, spre a-i indica direcția, George Durtal trase un foc de pușcă în aer.

Zece minute trecură în timpul cărora alte două locuri se traseră, apoi o umbră se ivi pe virful unei coline de zăpadă și micul vehicul se arătă repede.

Sania aluneca ușor, urca toate undulațiile pe când tălpile ei svârleau în lături zăpada.

Cu mâinile pe cârmă, cu picioarele pe pedală de ambreiaj, cu obraji însuflețiți, Cristiana făcu un gest triumfător cu mâna și mistress Elliot, ghemuită după ea, strigă ascuțit:

— James! Iată-ne, James!

— Aă găsit soluțiunea, zise Americanul pornind înaintea întreprinzătoarelor călătoare.

Acum când sunt și ele cu noi, nu mai avem nici un motiv ca să nu mergem până la capăt.

Un moment după aceasta, tânăra fată oprea la câți-va metri de cei doi oameni și sârea în zăpadă plină de veselie:

— Aci e Polul Nord? întrebă ea.

Apoi întrebând cu privirea pe logodnicul său și remarcând că purta mereu în juru-i steagul «Patriei»:

— E mai departe, George?...

— După doctor, da... Eu însă cred...

Un țipăt puternic al d-nei Elliot întrerupse pe tânărul ofițer. Observase cicatricea de pe obrazul bărbatului său.

Acesta, drept răspuns, o conduse în vârful dunei și-i arătă cadavrul ursului.

Apoi, în câte-va cuvinte, el îi povesti ceea-ce i se întâmplase.

Toți patru se strânseseră în jurul animalului. Părea și mai gigantic încă, lungit în zapadă și înțepenit de frig.

— Ah! Dumnezeu! meu, zise Americanca, lucrul acesta m'a turburat cu totul. Și eu care luasem primul sgomot de pușcă ca o salvă triumfală în onoarea Polului! Va să zică, o întârziere de câte-va minute, James... ai fi fost devorat de această oribilă bestie!... și eu sunt, James, aceea, eu care, dintr'un anor-propru ridicol, te-am trimes înainte.

— Domnule, zise ea adresându-se tânărului ofițer, nu știi cât de mult regret de purtarea mea față de d-ta! Tot ce s'a întâmplat a fost fapta mea, și voesc să mă învinovățesc cât mai mult, căci Dumnezeu știe destul de bine să plătească fie-căruia după faptele lui. Eu am împins la această pe James.

— Și eu pe Georges, zise râzând Christiana.

— E fapt, conchise Americanul, că în extraordinara noastră expediție, cele care ne îndeamnă sunt femeile; ele arată mai multă hotărâre și concluzia este că lor trebuie să le păstrăm onoarea de a implanta steagurile noastre la o milă și jumătate de aci.

— Mai mult de cât o milă și jumătate!... La drum, atunci! zise tânărul fată.

Plină de vioiciune, ușoară, ea își relua locul în sanie și invită pe Americană să facă la fel.

— James, tu vino lângă mine... o să-mi fie mai cald... zise aceasta din urmă.

Porniră din nou la drum. Era pe cât de ciudată și neobicinuită, pe atât de mișcătoare această cursă la Pol la care participau două femei.

Progresul aerostațiunii permisesese acest eveniment unic în istoria explorațiunilor terestre. Puritate pe aripă de vânt, femeile își aveau partea lor în descoperirea punctului celui mai inaccesibil de pe planeta noastră. Alipit de femeia sa, sir James Elliot se întorcea din când în când să se uite ca și cum ar fi simțit la spate respirația sgomotoasă a unui alt urs.

Strângându-și nervos pușca, Georges Durtal mergea în frunte. Incepuse iarăși să-și numere pașii și se întrerupea adesea spre a ruga pe tânărul fată să meargă mai încet.

Căci Christiana foarte adesea ori dădea drumul cărmei motorului și sania dispărea atunci după vre-o ridicătură de banchiză; apoi adesea se întorcea și se oprea așteptând pe tovarășii săi.

Era ca beată de mișcare și nu simțea nici frigul și nici oboseala; simțea nevoie să vorbească tare în această tăcere a singurătății pe care nu o

turbura de cât exploziunile precipitate ale motorului și nu înceta să-și manifeste uimirea pentru modul minunat cu care știa să-l conducă acum.

Nimeni n'ar fi putut crede — văzându-o evoluând, grațioasă și plină de încântare, cu acea sanie-automobil, — că e la 5000 klm. departe de familia-i care o plângea și unde viața i se scursese liniștită și fără nici o supărare.

Accidentul „Patriei” deșteptase în ea gusturile strămoșilor pentru viața de aventuri; pericolul o scosese din amorțeală iar dragostea făcuse restul.

Era acum fericită și simțea că în curând își va atinge ținta.

Mai simțea în același timp o bucurie ascunsă de a fi stăpâna momentului; când va fi aproape, va porni repede înainte spre a fi sigură că ea a pus cea dintâi piciorul la Polul Nord.

De-o dată, ca la o sută de metri distanță, un soi de zid de gheață se ridică, astupând orizontul.

Christiana o luă repede la picior. Nu se gândea să treacă cu sania acel zid și nici cu piciorul; gheața avea o înălțime ca de 15 metri.

Era fără îndoială una din acele înălțimi de gheață produse prin ciocnirea a două banchize aruncate una în potruva alteia de curenți opuse, și Christiana declară:

— O să cerc să găsesc o trecere.

— Te rog, Christiana, zise ofițerul, nu te depărta... E posibil să cazi în vre-un hop.

Dar ea și pornise înainte și foarte preocupată de solemnitatea împrejurării, își îndreptă ușorul vehicul de-alungul zidului de gheață spre a găsi un loc de trecere.

Trecură câte-va minute. Apoi sgomotul motorului încetă brusc și îndată se auzi un strigăt.

George Durtal se repezi cu pușca în mână.

Dar vocea tinerei fete nu manifesta nici o teroare și când, după un promontoriu format de zidul de gheață, tânărul ofițer o găsi, ea părăsise sania și cu brațul întins spre zidul de gheață, repetă:

— Vino repede!... Privește!...

Și în adevăr ceea-ce o uimea atâtea era cu totul deosebit.

În dosul zidului era ca un munișor de gheață iar în vârful lui natura, ca și cum ar fi voit să se distreze, implantase un drapel de zapadă.

Ajutându-se cu pușca, George Durtal escaladă îndată munișorul și când o ajunse scoase un strigăt de uimire.

— Dar ce s'a întâmplat, George?

— Privește!

Și când tânărul ofițer sfărâma cu degetele sale înfrigurate stratul gros

de gheață care acoperea stofa, culorile apărură: o cruce galbenă pe un fond albastru se arăta pe albeata zidului pe care părea că-l adăpostește, și vocea tânărului ofițer svărlă ecourilor Polului această neașteptată descoperire:

— E drapelul suedez!...

Martirii Polului

Într-o crăpătură. — Peștera de gheață. — Andree. — Resturile unei expediții. — Nacea lui «Aigle». — Zapada caie. — Întoarcerea la balonul «Patria». — Revendicările doctorului. — Cum o idee absurdă poate da naștere unei idei bune. — «Patria» devenit sanie. — Proiecte de întoarcere.

— Andree!... strigară George și Christiana.

Numele aeronautului suedez le veni pe buze la amândoi.

Și o inexprimabilă emoțiune le strânse inima.

Vorbiseră de atâtea ori, se gândiseră de atâtea ori de la plecare la acest eroic pionier al Polului, acest copil pierdut al științei aerostatice care voise să ia înaintea celor mai faimoși navigatori, cerând vânturilor să-l împingă mai departe de cât au fost ei!...

Acest drapel cu culori suedeze el singur putuse să-l înfigă în acest punct, și exclamația celor două tineri voia să spună:

— Andree a fost pe aici!

Sau chiar:

— Andree a căzut aci!

La rândul său, Americanul sosind și el, voi să atingă stofa ce eșia din acel strat de zapadă. O întinse, examină de aproape crucea roșie și albastră așezate în colțuri, și repetă:

— Da, drapelul ăsta nu poate să fie de cât al lui Andree!

Suedezul a atins așa dar cel dintâi Polul Nord!

Francezul și Americanul soseau mai târziu!

Și de și le luase înainte, nu simțeau în sufletul lor nici un fel de amărăciune și nici un fel de decepție.

Căci cel care înfruntase, cu doispere zece înainte, aventura cea mai mișcătoare și cea mai îndrăzneală de care istoria explorărilor tuturor țărilor va vorbi, acela plătise cu viața sa gestul nebun și superb pe care îl făcuse.

Timp de două spre-zece ani Europa nu știuse triumful acesta.

Acum îl știa!

Gloria lor acum era să arate lumii această victorie a marelui dispărut. Și această glorie le umplea inima.

Ei nu se gândeau că nu se vor mai întoarce, că, întocmai ca și Andree vor sfârși acolo, că balonul lor era tot așa de neputincios ca și «Aigle» plecat din Virgo-Bay. Nu se gândeau de fel la toate astea. Erau cu-

prinși câte și patru de o emoțiune misterioasă, și svârleau în jurul lor priviri cercetătoare ca și cum ar fi așteptat ca să apară de odată pe vârful ghețarului măcar unul din supraviețuitorii expediției suedeze.

Dar în peisagiul înghețat care începea să se brăzdeze de fulgi albi nimic nu arăta vre-o urmă omenească. Munțișorul de zăpadă pe care găsiseră misteriosul drapel trebuia să fie un bloc de gheață ruptă din zidul de gheață al banchizei care astupa orizontul. Fără îndoială că Andrei îl alesese spre a arăta trecerea sa, fiind că, adăpostit cum era de zidul-ghețar, urma să fie preservat de tempestele polare și de depunerile de zăpadă care alt-fel l-ar fi acoperit.

(Va urm.)

În numărul viitor al «Ziarului Călătorilor» vom începe publicarea celebrei nuvele «HORIA» a marelui romancier francez Guy de Maupassant.

Posta Redacției

D. A. Argh, Iași. — Am primit traducerea care, deși nu e în genul ziaru-

lui nostru, fiind însă o lucrare a unui mare scriitor, o vom publica. V'am mulțumit mult pentru descrieri de călătorii din scriitorii pe care vedem că știți să i alegeți.

D. Th. Simen. — Dar d-ta?

D. George Bădulescu (elev). — Învățăm întâi caligrafia, ortografia și... apoi «combateră».

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN IIEANU

Sticla lei 3. Droguerii și farmaci

Anemia clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală combată.

HEMOFER IIEANU

— Sticla lei 4 —

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la droguerii și farmaci.

Înainte și După întrebuințarea
Cremei și Pudrei «FLORA»

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dinți 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ „FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul
— Bucata lei 1,25 —

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la droguerii și farmaci. A se observa marca: «Semiuna cu stea».

PRIMA ȘI UNICA FABRICĂ DE INSTRUMENTE MUZICALE

FONDAT ÎN 1866

V. STASEC

FONDAT ÎN 1866

Furnisorul Curții regale și al armatelor: română, bulgară și otomană

București, strada Belvedere, 16

Se execută comande pentru muzici complete

MILITARE ȘI CIVILE

VÂNZARE ȘI ÎN RATE

Goarne și Tobe model ministerial 1909

PENTRU

ARMATĂ ȘI COMUNE

Se fabrica și se vinde numai în fabrica noastră

EXCLUSIV FĂRĂ AGENȚI, FĂRĂ DEPOZITARI

Clarinete, flaute, fligelcorne

și ori-ce fel de instrumente de alamă

CU PREȚURI DE FABRICA

SE REPARĂ ORI CE FEL DE INSTRUMENTE MUZICALE

GRAMOFOANE, VIORI, PIANE

Se primesc ori ce fel de obiecte de artă, servicii, candelabre pentru aur și argintat

Reclama este sufletul comerțului

NOUILE PREMII

LA

„ZIARUL CALĂTORIILOR“

Cu incepere de azi, „Ziarul Călătoriilor“ care apare săptămânal în 16 pagini și conține o materie aleasă și variată, tratând despre toate întâmplările de pe mare și de peuscat, acordă următoarele noi premii de valoare abonaților săi:

1) **Un elegant pat de bronz**, cumpărat de la cunoscutul magazin «Industria Metalică» Marcu, București, bulevardul Elisabeta No. 8, cel mai efin și bine asortat din toată țara în mobile de bronz și fier.

2) **Una pușcă de vânătoare**, foc central, cu două țevi, cal. 12, țeava din stânga choke-bore, cheia de deschidere între cocoșe.

3) **Un pistol automat**, de buzunar cu 6 focuri, demontabil instantaneu cu mâna, în 3 bucăți, englezesc, de la renumita fabrică «Webley-Scott» care cântărește numai 300 grame și întrebuințează cartușe cu iarbă fără fum și glonț metalic, având un tir până la 200 metri.

4) **Una carabină de salon**, «Flobert» 6 m. m. pentru glonț și alicie. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin de arme și munițiuni din Capitală, B. D. Zisman, furnisorul curții regale, București, 44 calea Victoriei.

5) **Un gramofon perfecționat**, cu pavilion mare, mișcător, în formă de floare, braț acustic și diafragmă pneumatică de concert, împreună cu 6 plăci, cumpărat de la marele magazin de muzică «Jean Feder», București, calea Victoriei 54.

6) **Una mandolină de palisandru**, ornată cu sedef.

7) **Una vioară de paltin**, model Stradiwarius, complet montată cu abanos, adevărate instrumente de concert, ambele cumpărate de la magazinul general de muzică «La Harpa», București, str. Colței 5.

8) **Un prețios ceasornic remontuar**, de buzunar pentru bărbat, placat aur sistem american.

9) **Un frumos inel de aur**, pentru damă, cu un rubin și două diamante, cumpărate de la cunoscutul magazin de ceasornice și bijuterii «Ceasornicăria Colței», strada Colței 31.

10) **Una bicicletă Iolanda**, marca cea mai bună.

11) **Un bluroș de stejar**, cu 5 cutii, foarte elegant, cumpărat de la magazinul I. Wiedeman, bulevardul Elisabeta No. 7.

12) **Două lăzi cu sticle de lichioruri fine**, cumpărate de la renumita destilerie Ch. Bresson, str. Dr. L. Varnali 12 și 14.

13) **Un aparat de stins foc „Pluto“** recunoscut de toate autoritățile ca cel mai bun, cumpărat de la casa M. Carniol Fiul, din București strada Carol I No. 30.

Toate aceste premii se pot vedea în expoziția permanentă din administrația ziarului nostru.

Prețul abonamentului: 5 lei pe un an; 2,60 pe 6 luni.

CU INCEPERE DE AZI
TOATA LUMEA CARE SE ABONEAZA LA ZIARUL

„UNIVERSUL“

Concurează la următoarele importante premii în valoare de peste

60.000 DE LEI

O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de ori-ce sarcine, construcție nouă, 5 încăperi.

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această bransă, „Industria metalică Marcu“, Bd. Elisabeta, 8

Un salonaș stil Ludovic al XV-lea

Foarte elegant, aurit, formând o podoabă în casă

O MARE ȘI ELEGANTA OGLINDA VENOȚIANĂ

O GARNITURĂ DE MOBILA PENTRU GRADINA

Compusă din: o canapea, două fotoliuri, o masă și patru scaune.

UNA MAȘINĂ DE CUSUT

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala“ Marco Dattelkremer, strada Carol 62.

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos“ în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaje A. Arionovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Succursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeş, cumpărat de la magazinul „Harpa“, strada Colței No. 3.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Un inel de aur pentru bărbat

Un inel de aur pentru damă

O gheabă națională de postav alb, cusută artistic cu găitane negre, pentru d-șoare.

Două paltonase pentru fete

Patru artistice tablouri aquarele

Un binoclu

Două juguri de frunte pentru boi, cumpărate de la societatea pentru protecția animalelor.

Un vas elegant de salon

Trei tablouri artistice

20 abonamente pentru un an la „Veselia“

10 „ „ p. un an la „Ziarul Călătoriilor“.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul“ menține aceleași prețuri de abonament, adică: Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar“, iar cei care se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Almanahul ziarului „Universul“

— Pe anul 1910 —

Spre a participa la premii, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; pe șase luni 14 bonuri, iar pe trei luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara

„ 2.60 „ 1/2 „ „ „ „

Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚEA —

„Faimoasa Andromeda“ sbura ca o săgeată. — (Vezi pag. 4136)

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALATORIILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

„FAIMOASA ANDROMEDA”

Așa a fost poreclită fermecătoarea Medela, fica Agei din Beni-Matar. Intr-o nouăsprezecea primăvară ea imbolocise dintr-o dată, ca un trandafir hieratic, atins de bagheta magică a Regelui Fakir. Ochii ei adânci, negri, căpătaseră o strălucire nouă, care rânise în puține zile inimile aprinse ale tinerilor nobili din neamul ei istoric. Intreaga-i făptură emana un fluid cotropitor, o vrajă împotriva căreia n'a putut rezista nici legmaticul și nepăsătorul Ali-Fez-Pașa, care a și cerut-o după câte-va zile, bătrânului Aga. El însă a fost refuzat—nu de bătrân ci de însuși frumoasa Medela, care i-a răspuns pur și simplu, că nu-l poate suferi din pricina levantizmului său.

A stărunit mult bietul pașa, însă totul a fost zadarnic, căci hotărârea Medelei rămase nestrămutată.

În vremea aceasta se mai prezentă încă trei pretendenți, dar toți—pentru unul sau mai multe motive, mai mult sau mai puțin serioase, fură refuzați categoric.

După câte-va luni însă, bătrânul Aga, care luase decizia să-și mărite fata cât mai curând, constată cu oare-care ciudă nestăpânită că odorul său de fată nu avea nici gând—par'că, să-și oprească fascinantele ei priviri asupra vre-unuia din numeroșii tineri bine situați cari i s'ar fi aruncat numai de cât la picioare. Constatarea aceasta îl puse pe gânduri, dar bătrânul își zise că chibzuit lucru e să mai aibă răbdare.

Medela avea două roabe credincioase și o damă de companie—franceză de origine, în tovărășia căreia își petrecea vremea cea mai multă. Într-una din zile franțuzoaica aceasta, care se numea Junon, primind o scrisoare, comunică stăpânei sale că în cel mai scurt timp va sosi în localitate un regiment de cavalerie francez spre a se stabili pentru mai multă vreme. Medela, tânăra ei stăpână—la auzul acestei vești,—fresărită la apariția a ceea ce a unei imagini ciif pe care-o visase după cine știe ve înserare caldă de insomnie, însă cforțându-se, ea păru imediat, cu tosul indiferentă! Văzuse în adevăr

foarte puțină armată europeană—și poate chiar de loc, și curiozitatea ei—doritoare parcă de altceva, nu i se atăta prea tare.

În Beni-Matar erau destui europeni: ea însă credea că-i cunoaște în deajuns pe acești «ghiauri»—numai din auzite. Și în afară de un vag sentiment de dorință pentru *neunoscut*, ea—deși simțea că o interesează vestea cea nouă,—nu-și putea totuși explica lămurit motivul acestui răsunet produs în sufletu-i aroit, de spusele damei sale de companie.

Frumoasa Medela avea o pasiune aprinsă pentru călărie,—sport pe care-l practica aproape în fie-care zi, câte două-trei ore. De multe ori eșia cu Junon—căci călărea și ea, urmată de un negru credincios. Cătreera drumurile colbuite și se abătea dese ori chiar pe câmpia largă și nisipoasă din preajma orașului, unde—sub arșița insuportabilă a soarelui african, gonea sirepui arab până se acoperea de spume, și ea înota în sudoare.—Pe această câmpie s'au desfășurat cele mai importante și mai zguduitoare clipe ale vieții sale aroamite.

La trei săptămâni după vestea primită de Junon și comunicată stăpânei sale Medela, sosi în fine regimentul de călăreți francezi, pus sub comanda unui ofițer superior—foarte tânăr, eșit—nu de mult, din școala de la Saint-Cyr. Acest ofițer—impozant și foarte drăguț, se numea Meillan și n'avea de cât 32 de ani. Chiar în ziua când intră în Beni-Matar, se răspândiră cele mai fericite zvonuri cu privire la acest ofițer interesant. Multe din aceste zvonuri plăcute ajunseră bine înțeles până la cunoștința ficei bătrânului Aga.

Ea însă—consecventă unei hotărâri tainice, se păru că nu dă nici o atenție acestor zvonuri, cari în realitate o interesau mai mult de cât pe toată lumea și cari produsera în sufletul ei nelămurit și pueril o revoluție, o adevărată erupție de simțiri noi și de gânduri nelămurite și bizare.

A doua zi de dimineață—conform uzului diplomatic, comandantul regimentului și ajutoarele sale se prezentă și la palatul bătrânului Aga, pentru vizita oficială. Bătrânul îi primi cu ceremonialul cuvenit și îi reținu la dejun. Masa fu servită în marea și exotica sală a parcului și la desert fu de față și frumoasa Medela—căci, după cum se știe, moravurile austere dictate mahomedanilor de Coran, s'au mai îmbunătățit și alterat până întracolo în cât fetele mai cu seamă, pot eși pe stradă și sta de vorbă în casă cu orî-cine, în fața părinților lor—descoperite la față.

Cum se făcură prezentările, comandantul Meillan, ca toți francezii culti, nu uită să risipească grațiozități și complimente la adresa ficei bătrânului Aga—cu toată munificența superficialității și admirației sale—sincere până la un punct—față de această comoară de frumuseți tinere.

Ba, observând că Aga nu prea știa bine franțuzește,—căci vorbeau limba franceză, (fata învățase cu Junon bine!) începu să-i facă curte de a-binelea...—Desertul—spre stupefacția bătrânului Aga, fu prelungit foarte mult. Comandantul nu pierdu fericitul prilej—înainte de-a se retrage, căutând și găsind o frumoasă și simbolică poreclă pentru fermecătoarea căreia—spre rușinea lui (o mărturisea)—i-a fost de-ajuns o oră spre al-euceri,—fericitul prilej zic, de-a da o primă lovitură—hotărâtoare poate. El îi zise:

—Nespun de fericit că v'am putut cunoaște și sta în apropiere câte-va clipe, și mai cu seamă robit cu totul de farmecul vostru nemai pomenit, nu vă pot găsi altă poreclă mai dreaptă—fiind-că ați învins atât de repede pe-un *intirrit* ca mine,—de cât aceea de «Faimoasa Andromeda»... Îngăduiți-mi ca—fără a arăta motivele, să lansez indirect, spre a deveni notoriu, acest nou nume al strălucitoarei voastre ființe, în toată țara aceasta...

Ea—în al căreia suflet se petrecuse ceva de la cunoștința făcută ofițerului acesta, abia putu să îngâne un răspuns afirmativ.

Comandantul Meillan se retrase fericit de norocul peste care dăduse și plin de speranțe strălucite.

În mai puțin de o săptămână în întregul Beni-Matar—vorbindu-se mai mult ca până atunci de fica bătrânului Aga, nu i se mai zicea frumoasa Medela—ca mai înainte—ci «faimoasa Andromeda», deși cei mai mulți nu-și dădeau câtuși de puțin seama de însemnătatea acestei porecle și de obârșia ei,—bine înțeles că majoritatea nu putea nici să-și lămurească îndeosebi cuvântul—înțelesul tainic al cuvântului «Andromeda».

În același timp se observă un fapt nespun de ciudat,—o simplă coincidență sau altceva: comandantul Meillan trecea regulat odată pe zi, prin fața palatului bătrânului Aga și în același timp, la una din ferestrele palatului apărea—cu aceeași regularitate, chipul frumos și visător al «faimoasei Andromede», care începuse să nu mai iasă și era din ce în ce mai dusă pe gânduri... Ambii se priveau, cu ochi galeși, iar pe fața lui se profila o șuviță de soare, pe când chipul ei părea acoperit de-un nor...

După o lună de la venirea regi-

mentului, comandantul, de convență cu bătrânul Agă, organiză niște curse de cai, afară din oraș, pe câmpul larg, la cari aveau să ia parte ofițeri, fete și tineri de bună condiție. Printre cei dintâi înscrși era comandantul și «faimoasa Andromedă».

Ziua în care urma să se facă alergările a fost cea mai însemnată, poate, din viața a două suflete unite pe vecie...

«Faimoasa Andromedă» și comandantul Meillan erau în ziua aceea într-o stare de spirit anormală, începând chiar de dimineața, când s'au dus pe câmp.

Alergările începeau pe înserate. Măsura exactă se hotărîse: un circuit de douăzeci de kilometri. Ordinea se stabilise cu desăvârșire.

Înainte de începere sosi bătrânul Agă, însoțit de fida sa și de comandant. «Faimoasa Andromedă» — ajungând în mijlocul numeroșilor tineri (ea era singura femeie înscrisă), se adresă cu o voce gravă și puternică tatălui ei și-i zise:

— Ne-am înțeles deci: dacă voiți eși cea dintâi, câștig totul, contrariu, pierd — totul!

Bătrânul Agă — cu o mină neobișnuit de tristă, răspunse domol, în chip afirmativ.

După câte-va clipe începu raidul. «Faimoasa Andromedă (acelaș lucru îl putem — pină un punct, spune și despre comandant —) avea la plecare întipărită pe fața ei superbă o hotărîre de neînvins, — și pe lângă aceasta — cel mai minunat cal arab.

Ea zbură înaintea tuturor, ca o săgeată.

Eși cea d'întâi și luă premiul I. Al doilea premiu fu luat de comandant; — fericită coincidență! După retragerea tuturor, bătrânul Agă își îmbrățișă fida și-i spuse împăcat:

— Împlinește-ți voia.

«Faimoasa Andromedă» sărută pe tatăl ei și, întinzând brațele către comandantul Meillan — care stătea mândru, sigur și fericit de victorie, și-i tipă — nebună de fericire:

— Viu cu tine!...

al focului. Mă uitai jos și văzuți doi hamali din port, vorbind între ei.

Îmi luai pălăria, scoborîi scara și în curând mă aflai în fața celor doi hamali.

Chemați pe unul care mi se păru mai cum se cade și îi cerui informațiuni despre regele focului.

După ce mă măsură cu privirea imi zise:

— Se vede că domnul nu e de mult aci.

— Nu tocmai de mult, de vre-o două săptămâni.

— Și încă n'ai aflat cine era regele focului? — ciudat, dar pentru că m'ai rugat, vă voi povesti.

— Era prin secolul al XVIII pe timpul în care au început primele colonizări. O mulțime de agenți au fost răspândiți în lume. Acești agenți adunau pe emigranți și le povesteau fel de fel de lucruri din America, că vor căpăta sute de leghe de pământ, drumul gratis și bani.

Intr'adevăr acești oameni naivi în curând visau câmpuri de diamante și munți de aur. În aceste condițiuni emigranții în număr mare, fură imbarcați gratis și călătoria începu. Călătoria înu multe săptămâni și bieții emigranți avură multe de îndurat. Echipagiul era brutal, mâncarea se compunea din alimente stricate și pentru nimica toată căpitanul îi amenința cu moartea.

În sfârșit după multe zile amare, emigranții văzură la orizont o linie întunecoasă — era pământul. Toate nevoile fură uitate, ar fi fost în stare să joace, atât de mare le era bucuria. «În curând — ziceau ei — ne vom vedea visul cu ochii». În această seară căpitanul și cei 20 mateloți s'au sfătuit împreună.

— Adunați toate armele de pe bord, — comandă căpitanul.

După ce toate armele au fost duse în cabina lui, el începu:

— Acuma dorm cu toții, băgați de seamă să — nu-i cruțăm. Dacă ei ar fi englezi ar fi altceva, însă cea mai mare parte se compune din Belgieni, Olandezi și Germani.

«Pe ei băeți! După ce îi vom omorâ pe toți, averea lor e a noastră, luăm totul în șalupă iar corăbiei îi dăm foc, și cine oare se va mai interesa de soarta acestor oameni?»

«Nimeni! și chiar dacă o dată trebuie să dăm socoteală, vom zice că corabia a luat foc din cauza lor, adică din cabina lor, și noi abea am putut să ne scăpăm viața înot.

— Bravo căpitane strigă locotenentul și noi vom fonda un oraș: pe tine te vom face rege, iar noi vom fi lorzi și baroni.

„Bravo, bravo! strigară cu toții, să-i omorâm.

După câte minute eșiră și începură să asasineze pe călători.

Începea să se lumineze de ziua; căpitanul căuta în toate părțile și tot ce găsea erea aruncat în șalupă și dus la mal. Pe la amiază nu mai rămăseseră de cât morții.

În fine, după ce dădură foc corăbiei plecară în șalupă spre uscat. Ultimele rămășițe ale corăbiei se cufundară și asasinii se uitau cu plăcere la comoara grămadită în fața lor.

II

Din 120 de călători vre-o 40 erau bogați și de aceia s'au hotărât asasinii să-i omoare. După ce au împărțit totul, fie care matelot avea șase puști, 6 săculețe cu iarbă de pușcă și 6 cu alic. Pe lângă acestea, un săculeț cu aur, inele, revolvere, etc. și fie care se uita cu mândrie la averea sa. De o dată zise unul din ei.

— Căpitane am uitat mâncarea și apa.

Se îngroziră cu toții căci pe toată întinderea era numai iarbă și nu era nici un izvor. Tot deodată simțiră foame și sete.

Au hotărât iute să plece să caute de ale gurei, sau să găsească un sat de indigeni la care negreșit vor găsi hrană.

Timp de trei zile au mers spre sud vest, hrănindu-se cu fructe sălbatice. În fine a patra zi văzură un sat și norocul îi favoriză în acest punct, căci fură bine primiți fiind-că aveau puști și indienii le cunoșteau de la alți albi din Nord.

Căpitanul se duse la șeful acestui trib și se înțelesă ușor, căci căpitanul știa limba lor. El zicea că așteaptă încă câte-va vapoare cu puști și cu merinde, și șeful asculta și credea. Tot tribul trebuia să dea căpitanului și oamenilor săi alimente, compuse din cartofi și porumb, iar căpitanul sau «regele focului» să-i apere pe ei cu puștile sale împotriva triburilor dușmane. Se întoarseră pe aceiaș cale. Ajunși acolo, ei își făcură case de lemn și ziduri de palisade, lăsând un spațiu mare între două șiruri de case, ca un fel de stradă. Zece case împreună cu zece curți mari erau pe fie-care parte a străzei, iar tot orașul sau viitorul oraș fu împrejmuit cu un zid de palisade, înalt de trei metri. După ce aceste lucruri fură săvârșite, veniră indienii cu alimentele promise și șeful îi ceru și câteva puști, ca să învețe și pe războinicii săi să «bubue și să trăznească».

Regele focului sau mai bine zis căpitanul, era destul de cuminte ca să nu le dea puști, însă în schimb dete șefului o pungă cu aur. Șeful nu o primi, căci zicea că nu-i trebuie aceste pietricele netede.

REGELE FOCULUI

I

— Baniți furați nu-ți aduc noroc; nu-ți amintești de regele focului?

— Ah, asta-i altceva; el n'avea ce să facă cu baniți, dar eu!... să am cât de mulți chiar...

Aceste vorbe le auzii, deschizând fereastra locuinței mele. După cum sunt curios din fire, ardeam de dorința de a afla cine este acest rege

Căpitanul abea acum aflate că aurul n'are nici o valoare pentru ei în aceste locuri.

Atunci zise șefului că îi dă, dar nu poate să se folosească de ele căci dacă un indian vrea să tragă cu pușca moare; numai albi pot trage, însă îi promise că îl va ajuta înapoi dacă va avea un război. După aceea indienii plecară. Cu groază constată regele focului că praful și altele pentru pușcă se împuținează din cauza deselor vânători ce se dedeau și cu groază se gândi la un timp când armele lor nu vor mai valora nimic.

Într-o zi veni un sol care anunță că în ziua următoare au război.

După plecarea solului se pregătiră de plecare, dar, vai, nu mai aveau praf de pușcă. Totuși plecară, luând și puștile lor împreună cu câteva săbii. Războiul fu un dezastru pentru căpitan și oamenii săi, doi-spre-zece oameni pieriră; scapă numai el și cu 8 inși. Averea celor 12 le rămase lor, nu'l bucură de loc. O împărțiră între ei căci altceva nu puteau face. Acum regele focului își pierdu faima sa, căci indigenii vedeau că corăbiile căpitanului nu mai veneau și puștile sale nu mai sunt bune; totuși ei ereau oameni cum se cade, nu-l făceau nimica, ci-l priveau cu dispreț.

În două luni pieriră cei opt tovarăși ai căpitanului de friguri galbene, din cauza unor bălți din apropiere. Acum regele focului moștenise totul de la cei-lați; dar ce folos, la ce îl servea movița de aur din odaia sa; la ce îl serveau inelele și bijuteriile. La nimic, căci și el se îmbolnăvi. Știind că va muri și că nu e nici o nădejde de scăpare, scrisese toată istoria sa și o încredințase indienilor împreună cu toate lucrurile sale. După ce l-au îngropat. Indienii plecară luând cu ei câteva cuțite și puști iar restul rămase acolo. Ani de zile trecură și într-o bună dimineată ancoră un pachet englez pe coasta din Carolina ca să se intereseze de soarta coloniștilor.

Găsiră cu ușurință casele și nădăduiau să-l găsească și pe ei, însă găsiră toate casele goale afară de aceea a căpitanului unde găsiră povestirea lui scrisă de el, fiind mustrat de conștiință. De asemenea găsiră și toate avuțiile; apoi au mai luat o mulțime de informații de la indigeni. Și unde stăteau odinioară casele de lemn ale asasinilor, acolo se întinde astăzi un oraș mare, a nume Charleston.

Cu aceste cuvinte, hamalul își isprăvi povestirea sa.

Îi strecură câte-va piese în mână, și îl întreabă de unde știe istoria asta; el îi răspunse:

— Ei domnule, tatăl meu mi-a povestit de multe ori această întâmplare.

— Tatăl dumitale a locuit în Charleston!

— Da! era deputat.

— Deputat, strigai eu, imposibil!

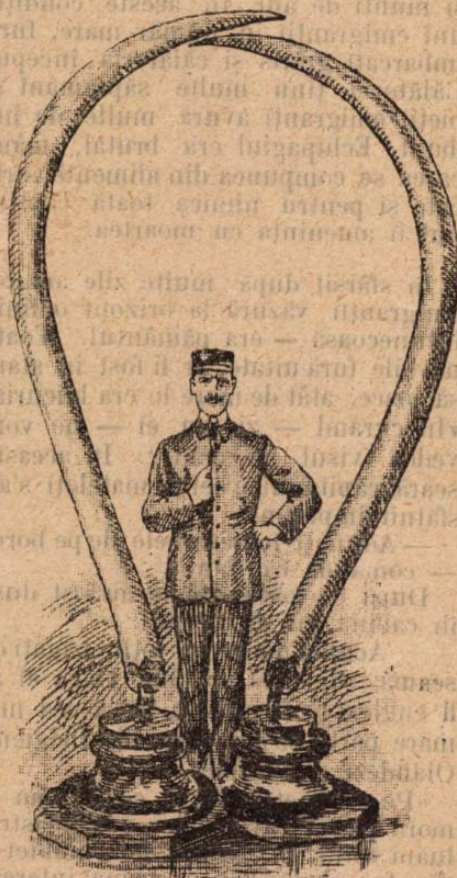
— Da, da! numai prin nenorocire am ajuns hamal; averea lui am risipit-o și având numai două clase liceale n'am învățat pentru că gândeam că am cu ce trăi, n'am putut căpăta nici o slujbă.

Compătimindu-l plecă, gândindu-mă la «Regele Focului».

Walter R.

DINȚI DE ELEFANT

Se știe că un elefant, produce mulți bani norocosului vânător, care l-a capturat sau ucis. Dar partea cea mai prețioasă la elefant sunt dinții lui

Ei sunt de o albeață strălucită

albi, duri și lucitori. Cei doi dinți față—în special, când elefantul e mai tânăr, se plătesc cu mai multe sute de lei și chiar cu mii—in cazuri excepționale.

Acești doi dinți frumoși din ilustrația alăturată sunt poate cei mai mari și mai sănătoși, căpătați pînă azi. Ei au—ambii, o lungime de trei m. 75 c.m. și au fost ai unui ele-

fant prins în Africa, prin deșertul Kalari. Un englez milionar i-a cumpărat—ca obiect de artă,—cu zece mii de șilingi, expunându-i câte-va zile în muzeul de curiozități naturale din Londra.

GUY DE MAUPASSANT

HORLA

8 Mai. — Ce zi minunată! Am petrecut toată dimineata întins pe iarbă, dinaintea casei mele, sub marele platon care o acopere, o adăpostește și o umbrește pe de-a ntregul. Iubesc această țară și-mi place s'o locuiesc, fiind că am rădăcinile mele, acele adânci și gingașe rădăcini, cari leagă pe un om de pământul unde s'au născut și au murit strămoșii săi. Mă leagă de locul acesta modul cum se gândește, cum se mănâncă, obiceiurile, hrana, de expresiunile locale, intonările țăranilor, parfumurile pământului, satelor și ale aerului chiar.

Mi-e dragă casa unde am crescut; de la ferestrele ei, văd Sena care curge în lungul grădinei mele, peste drum, aproape de casă,—marea și lăta Sena care scoboară de la Rouen la Havre, acoperită de vapoare.

La stînga, colo jos, Rouen, marele oraș cu acoperișurile albastre sub mulțimea de clopotnițe ascuțite, în stil gotic. Sunt nenumărate, subțiri sau groase, întrecute de săgeata de fontă a catedralei plină de clopote cari sună în aerul albastru al frumoaselor dimineți, aruncând până la mine dulcele și depărtatul lor sbîrnăit de fier, cântecul lor de bronz, pe care mi-l aduce vre-o boare de vânt, când mai tare, când mai slăbit, după direcția în care adie vântul.

Cît e de frumoasă dimineata aceasta!

Pe la orele 11, un șir lung de corăbii, trase de un remorcher mare cît o muscă și care abea își trage sufletul, vîrsînd pe coș un fum gros, trece pe dinaintea grilajului grădinei mele.

Apoi după el, două goelete englezești ale căror pavilioane roșii flutură pe cer; mai în urmă vine o măreață corabie braziliană cu trei catarte, albă, uimitor de curată și lustruită.

Am salutat-o; nu știu pentru ce aceea corabie mi-a făcut atîta plăcere — văzînd o.

12 Mai — Am puține friguri; de câte-va zile mă simt suferind sau mai curînd mă simt trist.

De unde vin aceste înrăuriri tainice cari schimbă în descurajare fericirea noastră și încrederea în desperare? Ai zice că aerul, aerul nevăzut, e plin de puteri necunoscute. Mă deștept plin de veselie, cu poftă de cântat. Pentru ce? Scobor în lungul apei și decodată—după o scurtă preumblare, mă reîntorc ne-